

Experientia

Een programma om te overwegen en te delen

Deel 2

Units 6 - 10

OCSO

Project goedgekeurd door het Generaal Kapittel 2017

UNIT ZES

GENERATIVITEIT

Generativiteit¹

Handarbeid was een van de kenmerkende observaties van de vroege cisterciënzers. De eerste generaties namen gewillig de toenmalige praktijk van het opschonen en cultiveren van voorheen verwaarloosd land over, een praktijk die mogelijk werd gemaakt door de Middeleeuwse Warme Periode (950-1250). Dergelijk werk was noodzakelijk voor de bouw van de pas gestichte kloosters en voor de materiële ondersteuning van de gemeenschap. Tot op zekere hoogte verzekerde het ook de onafhankelijkheid van de hervormde gemeenschappen van ongewenste beïnvloeding door weldoeners en donoren. Hoewel de monniken een deel van de handarbeid bleven dragen (vooral tijdens de oogst), werd het grootste deel gedragen door lekenbroeders, bijgestaan door ingehuurde krachten (EP 15:10) en verschillende specialisten. Het duurde niet lang voordat monniken eraan moesten worden herinnerd geen boeken mee te nemen om tijdens het werk te lezen (EO 75:26).

Ondertussen hielden sommige monniken zich al vanaf het begin bezig met werkzaamheden die zittende konden worden gedaan, waaronder de arbeid in het scriptorium. Naarmate de materiële toestand van de kloosters verbeterde werden ascetische redenen gegeven om de handarbeid voort te zetten. Het werd als noodzakelijk gezien, niet zozeer vanwege zijn materiële voordelen, maar als een middel om deugden zoals nederigheid te genereren. In latere eeuwen, toen het begrip 'boete doen' heersend was, waren het de boetvaardige aspecten van het werk die werden benadrukt.

In navolging van het werk van Abraham Maslow (1908-1970) was er op het eind van de twintigste eeuw een groei te zien in de waardering van het belang van zelfverwerkelijking als de hoogste van de menselijke behoeften. Dit leidde tot de verwachting dat de ideale vorm van werk, zelfs in kloosters, datgene is wat het meest bijdraagt aan de zelfverwerkelijking van de werknemers en hen de mogelijkheid biedt om hun creatieve talenten en vaardigheden te benutten en te ontwikkelen. Als gevolg hiervan begonnen monniken en monialen te hopen op 'zinvol' werk - naast de functie om bij te dragen aan ondersteuning van de gemeenschap. Daarnaast daagde de erkenning dat celibatairen vaak het gebrek voelen van de mogelijkheid om generatief te zijn, om hun persoonlijke stempel op het universum te drukken, om na hun sterven iets achter zich te laten dat verder gaat dan alleen maar het anoniem onderdeel zijn van een gemeenschappelijke onderneming.

Wij die leven in een tijd waarin de aard van het werk voortdurend verandert door technologische innovaties en bureaucratische voorschriften moeten eraan worden herinnerd dat het ons belangrijkste werk is om het kloosterleven ten volle te leven en erin te volharden. De weg van de wijsheid is veeleer om zorgeloos te leven dan onzorgvuldig te zijn. Het aandringen van Guericc op stabiliteit herinnert ons eraan dat we moeten volharden in de gemeenschappelijke monastieke observantie, want dan kan zij haar magie op ons uitoefenen. Een van de beste

¹ Noot van de vertaler: **Generativiteit** (in het Engels: '**generativity**') is een term die in 1950 voor het eerst is gebruikt door de ontwikkelingspsycholoog Erik Erikson. Het ging hem hierbij om **de zorg voor een volgende generatie**, wat niet per se nageslacht hoeft te zijn, maar iets waar 'je naam op staat.' Generativiteit kan vertaald worden als vruchtbaarheid, vrucht dragen, voortbrenging, maar een Nederlands woord dat voldoende de betekenis weergeeft is er niet. In deze Unit wordt de term "generativiteit" in ruimere zin opgevat, waardoor o.a. ook de (hand)arbeid binnen het thema valt.

hulpmiddelen voor doorzettingsvermogen is om in te zien hoe werk en andere observaties ons spirituele doel dienen. Het is duidelijk dat er in onze geschiedenis over de rol van de arbeid verschillende opvattingen zijn geweest die niet allemaal met elkaar verenigbaar zijn. Dit betekent dat het waarschijnlijk nodig is voor onze generatie om onze eigen ervaring omtrent arbeid en de uitwerking ervan in overweging te nemen en in dialoog te treden met onze traditie, in de hoop een vollediger en dieper inzicht in de rol van de arbeid te krijgen.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. In de cisterciënzer traditie wordt werk gezien als een tegenhanger van gebed. Welke rol speelt het in mijn leven? Hoeveel van mijn werk is handarbeid? In hoeverre zie ik werk als een hulpmiddel voor het spirituele leven? Heb ik werk ervaren als een gelegenheid voor spirituele groei?
2. Hoe draagt mijn werk bij aan mijn identiteit? In hoeverre draagt het bij aan mijn persoonlijk welzijn? Ben ik een slaaf van mijn werk?
3. Is mijn werk een onbaatzuchtige zelfgave ten dienste van de gemeenschap? In hoeverre draagt mijn werk bij aan het gemeenschapsleven? Heb ik het gevoel dat iedereen billijk deelt in het dragen van de lasten die het voortbestaan van de gemeenschap met zich meebrengt? Waardeer ik het werk van anderen?
4. Wat is de rol van persoonlijke studie in mijn leven? Vind ik kapitteltoespraken, homilieën, cursussen in het kader van permanente vorming en refterlezing nuttig voor het opbouwen van een gemeenschapscultuur? Op welke manieren deelt mijn gemeenschap in de vruchten van mijn persoonlijke studie of interesses?
5. Is het niveau van serieuze communicatie goed tussen de verschillende generaties in deze gemeenschap? Help ik bruggen bouwen om de overdracht van het leven te vergemakkelijken?
6. Hoe vat ik contemplatieve vrije tijd op? Wordt de waarde van monastieke vrije tijd erkend in mijn gemeenschap? Welke activiteiten zijn wel of niet geschikt voor de vrije tijd? Is er in deze gemeenschap ruimte voor het uitoefenen en ontwikkelen van persoonlijke, artistieke of culturele interesses? Besteed ik tijd om te genieten van de schoonheid van de natuur?
7. Hoe heb ik het cisterciënzer charisma ontvangen? Op welke manieren voel ik me in staat om mijn ervaring van de cisterciënzer traditie over te brengen en het leven over te dragen aan nieuwe leden van de gemeenschap? Hoe wordt spiritueel moederschap / vaderschap in mijn gemeenschap opgevat?

INLEIDING TOT TOESPRAAK 22 VAN GUERRIC

Dom Bernardo Olivera (Azul)

Geboren: 17 juni 1943

Intrede: 31 oktober 1962

E-mail: bernardo@trapenses.com.ar

Ik begin met mezelf voor te stellen. Ik was jong, maar nu ben ik oud, hoewel ik liever van 'een oldtimer' spreek. Zesenvijftig jaar geleden ging ik het klooster in als een 'zoeker' die gezocht en gevonden werd. Ik wist heel goed wat ik wilde en hoefde het alleen maar te bereiken. Maar dat houdt een heel proces in.

Ik realiseerde me al snel dat om met enige vrucht de cisterciënzer vaders te lezen betekent dat je er de belangrijkste voorwaarde voor vindt, namelijk de zoektocht naar God en een persoonlijke ervaring van Hem op basis van *lectio divina* en de interpretatie van de Bijbel op de traditionele vier betekenisniveaus: letterlijk, allegorisch, moreel en eschatologisch. De context hiervoor is een gemeenschap van broeders of zusters die een liturgisch leven leiden volgens de regel van St. Benedictus.

In eerste preek van Gueric op het feest van St. Benedictus (Sermo 22) leert hij ons dat St. Benedictus de monnik uitnodigt om te zoeken naar de wijsheid die hij zelf heeft verworven. De weg kan lastig zijn, maar leidt wel naar de wateren van het Leven. Om daar te komen, moet de

monnik echter volharden in zijn zoektocht naar gerechtigheid, dat wil zeggen, de praktijk van monastieke observantie, de vreze Gods altijd voor ogen houdend.

Omdat Gueric van Igny een grondig "geïncultureerde" leraar van monastieke theologie is, moeten we niet verbaasd staan dat de Benedictijnse *school van de dienst aan de Heer* (RB Prol, 45) voor hem een school voor christelijke filosofie is, waar de monnik *de discipline van de wijsheid* leert (Preek 22: 4). Met andere woorden: het klooster is een school waar je leert leven volgens Jezus Christus, de wijsheid van God.

De wijsheid die in de kloosterschool wordt onderwezen is tweeledig. Ten eerste is het een tactvolle wijsheid die ons leert om aan elk element zijn waarde te geven in relatie tot ons uiteindelijke doel: het eeuwige leven! Dan wordt, aan wie dat gedaan heeft, het vermogen gegeven om God te "smaken," te proeven en te zien dat zijn Woord goed is. Dat is hoe de monnik een "theoloog" wordt.

Deze school van wijsheid stelt twee voorwaarden voor het voortbrengen van zijn vruchten, namelijk stabiliteit en doorzettingsvermogen. Stabiliteit is niet alleen een geografisch gegeven, maar eerst en bovenal een dynamische relatie, een actieve stabiliteit in het hart van de gemeenschap van broeders of zusters. Doorzettingsvermogen heeft betrekking op het verstrijken van de tijd, maar ook op standvastigheid en stevigheid in de monastieke praktijk. Als we, zoals Gueric, St. Benedictus bevragen over de plek om in wijsheid te volharden, wortel te schieten en de vrucht ervan te produceren, antwoordt hij: "De beslotenheid van het klooster en de stabiliteit in de gemeenschap zijn de juiste plek om de vruchten van alle deugden voort te brengen." (Serm.22: 4; zie RB 4:78)

De grote vijand die ons ervan weerhoudt om tot wijsheid te komen is de *onachtzaamheid*, waardoor we de hele bedoeling missen van wat we doen, van de monastieke manier van leven met al haar lichamelijke en spirituele oefeningen. De term "manier van leven," of *conversatio morum*, heeft een dubbele betekenis: de objectieve (levensstijl) en de subjectieve (bekering). In onze tijd overheerst de objectieve betekenis, maar we moeten de subjectieve dimensie niet vergeten. Elke manier van leven staat ten dienste van bekering en elke bekering heeft de steun nodig van een manier van leven.

Het spreekt voor zich dat een monnik of moniale van St. Benedictus celibatair is, zodat het meest tastbare element van onze *conversatio* volgens zijn Regel dat van de fundamentele observanties is:

- Afzondering van de wereld en "zwijgzaamheid": slot en stilte.
- Een leven van persoonlijk en gemeenschapsgebed: *Opus Dei* en *lectio divina*.
- De gestrengheid van nachtwaken en vasten.
- Een stabiel gemeenschapsleven: stabiliteit, gehoorzaamheid en broederlijke relaties.
- Monastieke arbeid: cisterciënzers zullen zeggen: "Bij voorkeur handarbeid."

De plaatselijke monastieke "Gebruiken" zijn de meer gedetailleerde uitdrukking van de Constituties van de Orde, die op hun beurt de Regel van St. Benedictus weerspiegelen. Dit alles samen verschaft ons het genot van een gemeenschappelijke, gedeelde visie op monastieke ervaring en de mogelijkheid tot persoonlijke en gemeenschappelijke vorming gedurende zowel de eerste fasen als in een continu proces.

In zijn preek 22: 5-6 vestigt Gueric onze aandacht vier keer op “*onachtzaamheid*” of op het equivalent daarvan “*verveling*.” Waar heeft hij het over? De onachtzaamheid die ons gewoonlijk overvalt in de beslotenheid van ons klooster bestaat uit gebrek aan zorg en ons niet volledig toeleggen op wat we doen, vooral op het nakomen van de persoonlijke verplichtingen die we beloofden in de aanwezigheid van de gemeenschap op de dag van onze monastieke geloften. Dat is de reden waarom we hier worden geconfronteerd met de belangrijkste vijand van de monastieke *conversatio*.

Er zijn veel manieren om deze kwaadaardige neiging te benoemen. Onze Vaders spreken van *onachtzaamheid*, *verveling*, *lauwheid*, *loomheid* of *het beu zijn*; *droefheid*, *droogheid*, *luiheid*, *slapheid*, *moeheid*, *onverschilligheid*, *traagheid*, *slaperigheid* of *gebrek aan betrokkenheid*. Ze gebruiken ook symbolen of metaforen om naar dezelfde realiteit te verwijzen: pestilentie, slijm, worm, schimmel of spirituele storm. De “moeder” van deze kinderen is de *acedia*, de belangrijkste vijand van de monnik of moniale. De volgende vier kenmerken van *acedia* kunnen nuttig zijn om dit grote kwaad te identificeren en ons ertegen te verdedigen:

- **Het begin** kan op elk moment tevoorschijn komen, hoewel het zijn eigen speciale momenten heeft. De oorsprong ervan is vaak moeilijk te ontdekken, omdat dit het favoriete wapen van de Boze is. Hij verbergt meestal zijn hand om succesvoller te zijn, waardoor we onwetend zijn over wie of wat ons aanvalt.
- **De ervaring** van *acedia* is geheel persoonlijk. Omdat het meestal gebruik maakt van de zwakke punten van elke persoon, is de verscheidenheid van de verschillende vormen een van de kenmerken ervan.
- **Het doel** van *acedia* is heel specifiek. Het wil ons radicaal scheiden van God, van de gemeenschap en vooral van onze naaste broeder of zuster.
- De klassieke remedie voor *acedia* is om orde en regelmaat aan te brengen in onze spirituele en lichamelijke praktijk van monastieke *conversatio*, zonder te vergeten dat monniken of monialen die in het monastieke leven volharden, vaak in hun hart zullen worden bezocht door Gods Woord, dat innerlijk tot hen komt, zacht en vredig stromend als de wateren van Siloë.

In hun preken vergelijken onze Vaders St. Benedictus met een boom geplant aan stromend water, waarvan de bladeren nooit verwelken en die zijn vrucht geeft als het er de tijd voor is (Gueric, Preek 23: 5- 7). Wijzelf zijn die vruchten. Benedictus geeft ons leven door zijn woord, de Regel en zijn eigen leven, zodat ook wij kunnen getuigen van zijn scheppende kracht en levengevende eigenschappen.

In onze kloosters ligt het vermogen om te zorgen voor een volgende generatie binnen het bereik van elke monnik en moniale. Hiermee bedoel ik twee deugden die St. Benedictus noemt met betrekking tot de abt en zijn medewerkers. Hij noemt ze *toewijding* (*sollicitudo*) en *zorgzaamheid* (*cura*). De wijze abt is iemand die zijn gemeenschap dient als een dienaar te midden van vele helpers. Een gemeenschap waar iedereen ten dienste van elkaar staat, is een gemeenschap die volledig openstaat voor aandachtige zorg, waarbij iedereen elkaar helpt.

Wijs zijn is triest als de wijsheid van de monnik of moniale geen vrucht draagt, maar het is een grote vreugde wanneer wijsheid weet dat zijn manier van leven vrucht heeft gedragen in de gemeenschap.

GUERRICUS VAN IGNY

TOESPRAAK 22. EERSTE PREEK OP HET FEEST VAN SINT BENEDICTUS

1.

“Gelukkig de man, die verwijlt in de wijsheid, die de gerechtigheid overweegt en zich bewust is van de alomtegenwoordigheid van God” (Sir. 14,20 Vulg.).

Hoe terecht worden deze woorden gezongen tot lof van de gelukkige Benedictus. Dat begrijpt ieder van u gemakkelijk, omdat u niet onbekend bent met zijn leven en zijn leer. Hoe echt doelmatig deze woorden de leer naar ons leven toe kunnen vertalen, dat toont al de aard van de woorden op zichzelf, waardoor namelijk dát wordt aanbevolen, wat het meest nuttig is in het leven: wijsheid, gerechtigheid en de vreze Gods met hun beloning, de gelukzaligheid.

“Gelukkig de man, die verwijlt in de wijsheid” staat er. Zeker, dat is gelukzaligheid, dat is wijsheid, als je zó in de wijsheid verwijlt, dat je haar stevig vasthoudt. Want men is niet gelukkig op het moment dat men haar vindt, maar wel als men haar heeft vastgehouden (Spr. 3,18). De Schrift zegt wel: “Gelukkig hij, die de wijsheid heeft gevonden”, maar zij blijft daar niet bij staan, integendeel, zij voegt eraan toe: “en die overvloedt van voorzichtigheid” (Spr. 3,13 Vulg.). Meen dus niet, dat haar vinden alleen volstaat voor de gelukzaligheid, als u niet, nadat u haar gevonden heeft, met haar en in haar blijft en vreugde vindt in de omgang met haar en het deelhebben aan haar tafel. En onttrek u niet aan haar onderricht, totdat door het overwegen van de gerechtigheid en het zich bewust zijn van de alomtegenwoordigheid van God, u kunt overvloeien van voorzichtigheid.

Salomo vond immers ook de wijsheid. Maar omdat zijn voorzichtigheid te weinig overvloedde en hij met onvoldoende voorzichtigheid om zich heen zag, duidelijk niet op zijn hoede voor de buitenlandse vrouwen, verloor hij niet alleen de wijsheid, maar stortte zelfs omlaag tot de diepste onwijsheid van de afgoderij (1 Kon. 11,1-8). Ook de wijzen van deze wereld, die de onzichtbare dingen van God vanaf de schepping van de wereld met hun verstand bezien in al wat er geschapen is (Rom. 1,20), hebben er de schijn van de wijsheid te hebben gevonden. Maar omdat ook zij niet overvloedden van voorzichtigheid en, hoewel zij God kenden, Hem niet hebben verheerlijkt als God, zijn ook zij dwazen geworden en is hun dwaze hart verduisterd (Rom. 1,21.22.28) tot een nietswaardige levenswijsheid en schandelijke misvorming toe.

2.

Zo houdt de hoogmoed van het hart sommigen verwijderd van de wijsheid, die ze gevonden hadden, zoals het voorbeeld van de laatsten bewijst. Anderen, zoals duidelijk wordt bij Salomo, worden weerhouden door de verleiding van het vlees. Weer anderen laten haar varen door de oppervlakkigheid en wispelturigheid van geest bij de minste of geringste tegenslag. Dat zijn zij die voor een tijd geloven, maar ten tijde van de beproeving afvallen (Lc. 8,13). Waarom vallen zij dan af? Omdat ze geen wortels hebben die hen vasthouden. En hoe zouden zij zich kunnen wortelen, als ze niet op hun plaats blijven? Welke plant schiet ooit wortel als ze niet op de plaats blijft waar ze geplant werd? Zo ook de rechtvaardige, geplant in het huis van de Heer (Ps. 92,14); hij zal geen wortel kunnen schieten en ook niet worden gefundeerd in de liefde (Ef. 3,17), tenzij mettertijd en door stabiliteit van plaats. Want als hij niet geworteld raakt, kan hij niet bloeien noch vrucht dragen die blijvend is (Jer. 17,8; Joh. 15,16). En zelfs als hij met een

begin van iets van hoop lijkt te bloeien, wordt er nog van hem gezegd: “Vóór de oogst stond hij geheel in bloei en hij heeft een onrijpe vrucht voortgebracht” (Jes. 18,5 Vulg.). En naar een andere profeet: “Al geeft hij vrucht, vreemden zullen ervan eten” (Hos. 8,7).

Wilt u dus weten hoe noodzakelijk het bestendig verblijf op één plaats is, zodat u in de wijsheid kunt verwijlen, wortel kunt schieten en metterdaad vrucht dragen? Vraag het uw Vader Benedictus en hij zal u zeggen (Deut. 32,7) dat de beslotenheid van het klooster en het bestendig verblijf in de gemeenschap de ideale plaatsen zijn om vrucht te dragen in zo goed als alle deugden, die hij daarbij tot een lange rij aaneenrijgt (RB 4).

Wat zegt Salomo immers over de onbestendige? “Zoals een vogel die wegvliegt van zijn nest, zo is de man die weglucht van zijn woonplaats!” (Spr. 27,8). “De tortel had een nest gevonden, waar zij haar jongen kon bergen” (Ps. 84,4); zij was begonnen het te verwarmen en werd erdoor verwarmd en de jongen stonden op het punt geboren te worden (Jes.37,3); en zie, zij vliegt weg en laat het begonnen werk onvoltooid achter. Aan háár te beoordelen, waarom, waarheen en waarvoor zij weg moest vliegen; ofwel, wanneer zij de grote schade, die intussen geleden is, zal vergoeden of met welke redenering zij de gebroken eerste trouw (1Tim. 5,12) zal verontschuldigen. Ik vind het niet raadzaam een zekere schade te lijden omwille van de hoop op iets onzekers, zelfs al moet ik vanwege het voordeel dat sommigen ervan ondervinden het vellen van een oordeel voorlopig opschorten.

3.

De zaak ligt heel verschillend bij hen die door de liefde voor de wijsheid onrustig zijn geworden en bij hen over wie ik hierboven sprak en die om een lichtzinnig of wispelturig motief van de wijsheid afzien. Want zoals men in de levensleer van de wijsheid volhardt door het geduld, opdat men de wijsheid leert, zo zullen zij, die gemakkelijk de volharding verliezen niet talmen om de wijsheid af te werpen, zoals de Schrift zegt. Wat hen echter ergert, stelt de Schrift voorop als zij zegt: “Als de kracht van een steen zal de beproeving op hen komen” (Sir. 6,20-21). “Zij stoten zich aan de steen des aanstoots en aan het struikelblok” (Rom. 9,32-33), waarvan de beproefde kracht een verwijt en een les was voor de dwazen en de geesten beproefde. Zij hielden de kracht van de Wijsheid voor de hardheid van een steen en beklagden zich over al het harde bij haar: levensleer, vóórkomen en taal. Zij zeiden: “Deze taal is hard” (Joh. 6,60). Ja, deze taal is hard, maar is ze niet waar? Een steen is hard, maar is hij niet kostbaar? Waarom anders valt de waarheid u hard, dan vanwege de hardheid van uw hart? Als uw hart door godsvrucht verzacht zou worden, zou de stevigheid van de waarheid u meer behagen dan de lege leugen of de olie van de vleierij. Deze taal is hard, zeiden ze, omdat voor hen de beproeving van de wijsheid was als de kracht van een steen. Daarom talmden zij niet om haar af te werpen en de rug toe te keren. Of was het ergens anders om, dat zij de kostbare door God uitgekozen steen verwierpen (Ps. 118,22), dan omdat zij die hard vonden? Zeker, ook Christus was een steen, maar door zijn kracht, niet door hardheid. Hij was een steen, maar die kon veranderen, ja zelfs veranderd is in bronnen en vijvers van water (Ps. 114,8), waar Hij de harten van de gelovigen zacht en nederig aantrof, die Hij binnenvloede. Want als ook die mensen, die zo snel door een zekere schijn van hardheid afgestoten achteruit weken (Joh. 6,66), met de apostelen volhard hadden, zouden zij wellicht ook met hen uit de rots hebben mogen drinken, die met hen meetrok (1 Kor.10,4). Zij zouden stromen van levend water hebben mogen drinken (Joh.7,38), rijkelijk vloeiend uit de rots, geslagen op het kruis, zodat ook nu nog volk en vee ervan drinken (Num.

20,11). Ja, meer nog, zij zouden honing hebben mogen zuigen uit de rots en olie uit de hardste steen (Deut.32,13).

4.

Waarlijk gelukkig zijt gij, Simon, zoon van Jona! Want aan u openbaarde de Vader (Mt. 16,17) reeds de zachtmoedige liefde van het mysterie, verborgen onder de schijnbare hardheid van taal. Toen Hij aan de twaalf vroeg of ook zij weg wilden gaan, antwoordde u standvastig: “Heer, uw woorden zijn woorden van eeuwig leven. Tot wie zouden wij anders gaan?” (Joh. 6,67-68). Ja gelukkig zijt gij, die gekozen hebt in de wijsheid te verwijlen en met haar huisgenoten aan haar tafel gevoed te worden, voorlopig nog met het brood van het sacrament, totdat zij u, wanneer u van het geloof tot het verstaan zijt gekomen, zal voeden met het brood des levens en van het inzicht en drenken met het water van de reddende wijsheid (Sir. 15,3). Gelukkig ook jullie, mijn broeders, die u in de levensleer van de wijsheid en de school van de christelijke filosofie hebt laten inschrijven. Gelukkig, als jullie met standvastigheid in de wijsheid verwijlen, zodat in niemand van u het kwaadwillig hart van het ongeloof opsteekt om zich af te keren van de levende God (Hebr. 3,12), ofschoon haar woord u te hard toescheen, te hard in voorschriften en te hard in aanpak. Maar zegt liever vastberaden met de Apostel: “Uw woorden zijn woorden van leven; tot wie zouden wij anders gaan?” Inderdaad, Gij verordent moeizame inspanning in uw voorschrift (Ps. 94,20 Vulg.), legt hardheid in uw woord. Maar wij weten, Heer, dat de overvloed van uw zachtmoedigheid groot is, die Gij hebt weggelegd voor wie U vrezen en die U volvoert voor wie op U hopen (Ps. 31,20). Ik zal toch altijd blijven hopen, al zou U mij doden (Job 13,15). Zelfs dan zal ik blijven hopen, als U zou geselen, vervolgen, verbranden en doden alwat in mij leefde, opdat niet ik, maar Christus leeft in mij (Gal. 2,20). Om niets ter wereld keren wij ons van U af, want Gij zult ons doen leven, zelfs als U ons doodt; Gij zult ons genezen, ook al slaat Gij ons (Hos. 6,1; Job 5, 18). Ja, echt gelukkig is hij, die in de wijsheid verwijlt met zo’n standvastigheid en zo’n geloof, die lankmoedig verdraagt en trouw gehoorzaamt tot de dood (Fil. 2,8), en zijn post niet verlaat telkens als een heerser tegen hem uitvalt, in de wetenschap dat het geneesmiddel van de levensleer de grootste zonden doet verdwijnen (Pred. 10,4).

5.

Welnu, ik meen, dat om in de wijsheid te verwijlen het nu volgende in het bijzonder tot die wijsheid leidt: dat ongedurigheid of welke lichte ergernis ook, u niet gemakkelijk wegtrekt van het bezig zijn met de wijsheid, bijvoorbeeld van de plechtige psalmodie, het gebed, de lectio divina, de last van het dagelijkse werk of de tucht van het stilzwijgen. De wijsheid wordt immers bezongen op het einde: Mijn lippen zullen juichen, zegt de heilige, wanneer ik U bezongen zal hebben (Ps. 71,23). Bovendien ook nog letterlijk: “Het einde van de vroege morgen en de avond zult Gij tooien met bevalligheid” (Ps. 65,9). Ook wat het gebed betreft is het stellig zo en voor u is dat een dagelijkse ervaring in het leven, dat het einde van het gebed beter is dan het begin (Pred. 7,8). Op die manier ervaart u de geldigheid van de raad des Heren om voortdurend te bidden (cf. Lc. 18,1-8), zo dikwijls ingeprent en met vele voorbeelden aanbevolen. Want lezen en het niet ter harte nemen, of een boek weggelaten al voordat u eraan begonnen bent, wat voor vrucht denkt u daarvan te verkrijgen? Als u niet in de Schrift blijft verwijlen om door volhardende toeleg vertrouwelijk met haar te worden, hoeveel denkt u dan dat zij u zal openbaren? Zij zegt: Wie liefde heeft voor het woord, hem wordt inzicht gegeven, en wel in overvloed. Wie echter niet heeft, hem zal ontnomen worden zelfs wat hij van nature heeft (Mt.

13,12) wegens zijn nalatigheid. En wat betreft de handarbeid, ook daarvan weet gij goed, dat de troost dikwijls wordt vastgehouden tot het einde van het werk; zoals de denarie voor de arbeiders (Mt. 20,10). Aangaande de stilte is de belofte van de profeet bekend dat uw sterkte ligt in stilte en hoop (Jes. 30,15). Want als u in stilte zorg draagt voor de gerechtigheid en, zoals het volgens Jeremia's zeggen goed is, dat u in de stilte op de redding van de Heer wacht (Klg. 3,26), dan zal het machtige woord in het verborgene, midden in de stilte, naar u afdalen vanaf zijn koningstroon (Wijsh. 18,14-15). En de wateren van Siloë, die in stilte vloeien (Jes. 8,6) zullen het dal van uw rustige en verstillde hart overstromen met een lieflijke stroom. U zult dat niet een enkel keertje, maar dikwijls ervaren, als uw stilte tenminste het cultiveren van de gerechtigheid is (Jes. 32,17), d.w.z. als u in gerechtigheid overweegt, zodat u volhardt in de lezing van de Schrift die ik u voorstelde en heel uw aandacht richt op de alomtegenwoordigheid van God.

6.

Bemeditteer dit, ga er geheel in op, dan zal uw vooruitgang duidelijk worden (1Tim. 4,15). Want als u het kwade overweegt op uw bed (Ps. 36,5), de kwaadaardigheden, die de boze ingeeft of de fantasieën, die uw hart voortbrengt (Sir. 1,33), of de uitgeholde filosofieën en bedrieglijke theorieën, die zijn als boze dromen, is dan uw stilte niet veeleer een cultiveren van de ongerechtigheid dan van de gerechtigheid (Jes. 32,17)? Als u dus in de wijsheid wilt verwijlen, leg u dan toe op de overweging van de gerechtigheid. Gij hebt, zo staat er, de wijsheid begeerd, bewaar de gerechtigheid en de Heer zal u haar geven (Sir. 1,26). Maar als de kwade gedachten als het ware gewelddadig binnenstromen, plaats dan een moedige en trouwe wachter voor u, dat hij uw hart in het oog houdt met alle waakzaamheid (Spr. 4,23). Ik heb het over de vreze Gods, die niets veronachtzaamt en niemand binnen laat gaan zonder onderzoek. Zij ondervraagt zelfs dikwijls de engel des lichts: "Zijt gij een der onzen of een van de vijand?" (Joz. 5,13) Want ze ziet ze aan alle kanten om zich heen, is zich ten alle tijden bewust van de alomtegenwoordige blik van God, die zonder onderbreking zijn aandacht gevestigd houdt op de harten van de kinderen der mensen om gade te slaan of te oordelen (Spr. 15,11). Het wordt ook zo mooi gezegd: "Hij zal Gods alomtegenwoordige blik in gedachten houden!" (Sir. 14,20 Vulg.). Wie buiten dat bewustzijn leeft en uit zijn hart treedt, verwaarloost stellig de vreze Gods indachtig te zijn. Hij voelt het gewicht niet van zo'n majesteit en van het oordeel, dat op hem drukt. Nog duidelijker wordt het beschreven, dat God alom ziende is, dat zijn tegenwoordigheid alles omvat, het verleden als ook het toekomstige, zodat Hij niet terugziet naar het ene noch vooruitziet naar het andere, maar tegelijkertijd (want het is immers in een eenvoudige blik) het geheel overziet. Zijn eeuwigheid is als een punt in het centrum van al het tijdelijke, en aan de onbeweeglijke eenvoud daarvan is het rondgaan en het wiel van de tijden altijd op gelijke wijze tegenwoordig. Dat eeuwige oog, dat zonder onderbreking ziet en oordeelt, weet altijd alles en de vreze des Heren is hiervan wel bewust en blijft op haar hoede. Zij houdt ons niet alleen af van duistere praktijken, maar ook van kwade gedachten. Zij voedt ons op om liever de wegen der gerechtigheid te overwegen en houdt ons eraan, dat wij in de wijsheid verwijlen. Zo wordt langzamerhand bewerkt, dat wie eerst door de vrees voor oordeel en straf binnen de perken bleef, daarna door de liefde voor en de overweging van de gerechtigheid wordt gevoed, tenslotte rust vindt in de intimiteit van de wijsheid en geniet van haar omhelzing. Deze laatste verdrijft niet alleen de vrees door de liefde te vermeerderen (1Joh. 4,18; RB 7,67), maar klopt ook de weerzin en de angst uit de ziel door de aantrekkelijkheid binnen te laten stromen, zoals iemand zei die haar intimiteit deelde (Wijsh. 8,3): "Thuis gekomen rust ik bij haar, want de omgang

met haar kent geen bitterheid en het samenwonen met haar geen weerzin, maar blijdschap en vreugde” (Wijsh. 8,16).

Moge Hij ons maken tot deelgenoten hiervan, Hij, die zich waardig heeft gekeurd zichzelf tot deelgenoot van ons te maken, de Wijsheid van God, Jezus Christus, die leeft en heerst in de eeuwen der eeuwen.

(Vertaling, licht aangepast: Zuster Benedikt Thissen ocsa Abdij O.L.Vrouw van Koningsoord en Dom Michel Coune osb Sint-Andriesabdij, Zevenkerken).

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

[De monnik die aan acedia lijdt spreekt.] Ik probeer de tijd te vullen wat voor soort gesprek dan ook. Als ik de dag niet zou doorbrengen met kletsen en rondscharrelen, zou ik doodgaan van verveling (*taedium*).... De stilte bewaren is een kwelling, op één plaats blijven put me uit. Met mijn handen werken was nooit mijn ding. Veel praten voedt me, slaap verheugt me en ik voel me geholpen door lichamelijk of mentaal ronddwalen. Ik beschouw mezelf gezegend als ik geruchten hoor of nieuwe dingen zie. Elke dag zou ik wel een bestuurswisseling, nieuwe wetten, andere voorschriften willen, zodat ik dankzij al deze variaties enige verlichting van de verveling zou kunnen krijgen. Ik haat wat lange tijd duurt, en ik hou me in afgrijzen verre van alles wat hetzelfde blijft.

Galand van Reigny, Parables 16: 7; (SChr 378, pp. 278-280.)

2

De eerste strijd van de vreze Gods is tegen de zorgeloosheid; de vrees toch wekt op tot waakzaamheid over zichzelf. Zou die zorgeloosheid de overhand krijgen, dan brengt zij nieuwsgierigheid voort. Doordat immers uit zorgeloosheid het onbebouwde land van zijn hart distels en doornen voortbrengt, wordt de ziel gedwongen naar buiten te gaan, daar zij in zichzelf geen rust kan vinden. Zo gaat van het hart de nieuwsgierigheid uit, en hiertegen bindt de godsvrucht de strijd aan. De godsvrucht toch is een verering van God, en God wordt in het hart vereerd, daar we weten dat Hij in het hart woont. Als de nieuwsgierigheid niet wordt overwonnen, brengt zij de ervaring van het kwaad voort, want omdat de geest allerwegen ronddwaalt, vindt hij licht iets waar hij een schadelijk genoeg aan beleeft.

Bernardus van Clairvaux, De Diversis 125: 3; (Zie CF 68, p. 427.) (vertaling door enige cisterciënzer monniken van de strenge observantie, 1973)

3

En dus, broeders, overeenkomstig met wat we hebben gezegd, is onze ziel een kasteel geworden. Het is goed dat er twee vrouwen in leven, een die aan de voeten van Jezus zit en zijn woord hoort en een ander die Jezus dient en hem voedt. Kijk, broeders, als alleen Maria in het huis was, zou er niemand zijn om de Heer te voeden. Als alleen Martha er maar zou zijn, zou er niemand zijn die zich kan verheugen in de gesprekken en de aanwezigheid van de Heer. Daarom, broeders, betekent Martha die activiteit waarmee iemand voor Christus werkt. Maria [betekent] die rust waardoor een persoon vrij is van lichamelijke inspanningen en zich verheugt

in de zoetheid van God door lezing of gebed of contemplatie. En dus, broeders, aangezien Christus een arme man is en te voet over de aarde loopt, terwijl hij hongerig en dorstig is en uitgedaagd wordt, is het noodzakelijk dat beide vrouwen in het ene huis zijn, dat wil zeggen dat beide functies aanwezig zijn in een enkele ziel.

Aelred of Rievaulx, Preek 19: 18-19 (Zie CF 58, p. 269.)

4

Vervolgens moet je het werk doen dat jou werd opgedragen, ook de handarbeid. Daarbij gaat het niet zozeer om het inlassen van een moment van ontspanning voor de geest, maar veeleer om het genoegzaam waarmee deze arbeid de spirituele toeleiding in stand houdt en zelfs voedt. Door zich aan het werk te wijden, ontspant de ziel zich een tijdje zonder te verslappen. Zodra zij het beter vindt tot zichzelf terug te keren, kan zij het werk laten staan, zonder protest van een te geëngageerde wil, en zonder risico besmet te worden door het gevoel van een gefrustreerd genot of door de beelden van de memorie.

Willem van St-Thierry, The Golden Epistle 84; (CF 12, pp. 39-40.) (vertaling Paul Verdeyen sj en Gueric Aerden ocs, Damon 2016)

5

[De monnik] is boetvaardig door zijn levensstaat en daarom verplicht te werken, omdat dit de boete is die God aan alle zondaars in de persoon van de eerste [zondaar] heeft opgelegd, door zijn woorden: "U zult uw brood eten in het zweet van uw aanschijn." Dus als hij bezig is met werken, gehoorzaamt [de monnik] Gods geboden en voert hij tot op de letter de straf uit die wordt opgelegd aan allen die het ongeluk hebben gehad om God te mishagen. Een monnik zou niet weten hoe hij de resterende tijd na het uitvoeren van andere taken profijteloos zou kunnen gebruiken als hij niet de toevlucht had tot de tijdsbesteding van het werk met de handen. ... Er zijn minder personen dan men zou denken die zich elke dag kunnen geven aan zeven of acht uur lezen.

Armand-Jean de Rancé, La Règle de saint Benoist nouvellement traduite et expliquée selon son véritable esprit (Parijs: François Muguet en George & Louis Josse, 1689); Vol. 2, pp. 266-309.

6

Wij weten allemaal dat, in het klooster, de soorten dienstbaarheid die iemand kunnen laten voelen dat hij/zij een leidende rol speelt op een of ander gebied, niet zo talrijk zijn: abt/abdis, novicemeester/es, cellerier/ster, cantor/cantrix,.... Dat houdt in dat veel monniken en monialen op hun scheppende (generatieve) leeftijd geen gelegenheid vinden hun mogelijkheden te realiseren. Dit kan leiden tot een gevoel van frustratie dat voor henzelf en voor anderen niet goed is. ... Om het concreter te zeggen: er is niet altijd voldoende ruimte voor de scheppende (generatieve) kracht die eigen is aan volwassen geproefde monniken en monialen, verstaan in de algemene zin als de rol om de volgende generatie te bevestigen en richting te wijzen. Niet zelden is dit een oorzaak van crisis en regressie op de weg naar menselijke en geestelijke rijpheid. Zelfs het celibaat en de maagdelijkheid omwille van het Rijk der hemelen kunnen uiteindelijk geleefd worden op een 'gecastreerde' wijze. Gefrustreerde scheppingskracht (generativiteit) kan oorzaak zijn van terugplooiing op zichzelf, van obsessieel zoeken naar intimiteit, van voortijdige invaliditeit, en overmatige bezorgdheid om zichzelf. Daarentegen opent een positief beleefde scheppingskracht nieuwe perspectieven, zij betekent een wederzijdse verrijking en vergroot de menselijk vitaliteit. Allemaal zaken die de levenslust verhogen.

Bernardo Olivera, 'Over jonge, en niet meer zo jonge, monniken en monialen. Aspecten van onze monastieke vorming vanuit antropologisch standpunt. §4. Waardevolle praxis en creatieve activiteit.' Conferentie gegeven op het Gemengde Algemene Vergadering OCSO, september 2002.

7

Arbeid, vooral handenarbeid, biedt de monniken gelegenheid tot deelname aan het goddelijk werk van schepping en verlossing en stelt hen in staat in de voetstappen van Christus Jezus te treden. Daarom geniet de arbeid binnen de cisterciënzertraditie steeds een bijzondere achting. Door dit hard en heilzaam werken voorzien de monniken in hun eigen levensonderhoud en in dat van anderen, vooral van armen. Het is ook een teken van solidariteit met allen die werken om den brode. Daarenboven biedt de arbeid gelegenheid tot vruchtbare ascese, begunstigt de ontwikkeling en de rijping van de persoon en bevordert de gezondheid naar lichaam en geest. Tenslotte draagt hij niet weinig bij tot de saamhorigheid van heel de communiteit.

Constituties OCSO 26.

Als er in het klooster vaklieden zijn,
oefenen zij hun vak in alle nederigheid uit
en alleen met toestemming van de abt.

Als een van hen zich laat voorstaan op zijn vakkennis,
omdat hij meent iets bijzonders te doen voor het klooster,
dan wordt zo iemand van zijn vak afgehaald
en keert er niet terug.

RB 57,1-3

VIJF KORTE REFLECTIES

1

Pater Agustín Romero Redondo (Huerta)

Geboren: 8 december 1936

Intrede: 27 september 1955

E-mail: agustin@monasteriohuerta.org

Drie begrippen die me in deze tekst opvallen zijn stabiliteit van plaats; mediteren op het Woord en op gerechtigheid; en Gods aanwezigheid. In mijn eigen leven zijn deze drie gewoonlijk beladen met een gevoel van tekortschieten dat ik verlang te overwinnen maar wat niet lukt. Toch beseft ik dat, wanneer ik geconfronteerd wordt met deze realiteiten, ze me, zoals de tekst zegt, geluk en zegening brengen.

Tot dusver ben ik vanwege verschillende diensten voor de gemeenschap in totaal 27 jaar uit het klooster geweest: zes jaar voor studie, dertien voor de voorbereiding van de stichting van de Berg Sion (Montesión) en acht als rector van Vico. Daarbij heb ik ook nog, terwijl ik in het klooster woonde, vier cursussen gegeven op een school voor kinderen en vormingscursussen gegeven in de gemeenschap en voor nieuwe leden van de Spaanse regio. Wanneer mij gevraagd wordt om iets op dit niveau te doen, ga ik ermee akkoord.

Wanneer ik nadenk over deze ervaringen uit het verleden heb ik een diep gevoel bij een gemeenschap te horen - mijn afwezigheden wakkeren dat gevoel alleen maar meer aan. Ik heb ook gemerkt dat het voorbereiden van lessen en conferenties me innerlijk verrijkt door mijn contact met het Woord, ook al is mijn praktijk van lectio armzalig. Altijd streef ik naar de tegenwoordigheid van God als iets wat constant is in mijn leven.

Hier bovenop en bovendien, ook al kan dit aanvoelen als armoede en verlangen in negatieve zin, heeft de Geest me al die tijd gevormd. Wat mijzelf betreft, ik hou nooit op te verlangen om te leven als een dienstknecht van Jezus, voor wie het tegenkomen van mensen en gebeurtenissen telkens weer een oproep is, een keuze.

2

Dom Augustine Roberts (Azul)

Geboren: 23 oktober 1932

Intrede: 3 augustus 1953

E-mail: aroberts32@gmail.com

Ik werd vooral getroffen door het derde gedeelte van deze preek van de zalige Guerric, het is een goede samenvatting van wat echt belangrijk is in ons leven, namelijk innerlijke en uiterlijke eenwording, van het uiterlijke leven van observaties en het innerlijke leven van geloof, vertrouwen en liefde. Het deed me denken aan Benedictus' stelregel voor het gebed tijdens psalmodie, wat de afgelopen jaren veel voor me heeft betekend. Benedictus sluit zijn hoofdstuk af met: "*Mens nostra concordat voci nostrae*: streef ernaar het hart en de geest in harmonie te laten zijn met de woorden die je zingt, leest of beluistert." *Mens*, in het Latijn, komt overeen met *nous* in het Grieks en betekent niet alleen intellectuele gedachten, maar ook de innerlijke geest, affecties, hart en verlangens. Die zinsnede van Benedictus is wat Guerric tot uitdrukking brengt: dat we in de observaties doen wat we moeten doen, niet alleen uiterlijk, maar ook

innerlijk. Hij voegt eraan toe dat de noodzakelijke context - ik zou zeggen: katalysator – hiervoor de stilte is.

In mijn eigen leven, evenals tijdens gesprekken met vele monniken en monialen, heb ik ondervonden dat onze problemen vaak verband houden met deze behoefte aan persoonlijke eenwording. Sommigen noemen het een identiteitscrisis: wie ben ik? Waarvoor ben ik hier? Wat ging er mis? Ik ben een praktische persoon, gevormd vanaf de wieg om een of ander resultaat te produceren, om iets degelijks te produceren. Maar hoe boek ik resultaten uit observaties tenzij door ze te volgen, ze goed uit te voeren? Mijn verleiding, nog eens ondersteund door de 'strikte observantie' van de trappist, is om ze goed te volgen op het uiterlijke niveau, wat de reden is waarom de stelregel van Benedictus om de binnenkant met de buitenkant te harmoniseren plotseling indruk op me maakte. Er ligt een hele wereld van innerlijk werk voorhanden. Mensen kijken naar uiterlijk vertoon, maar God kijkt naar het hart. Trouwens, daar is Jezus.

Wat een nieuwe wereld waaraan ik te werken heb. Het is veel lastiger dan jam en gelei produceren, correct zingen of lectio divina doen! Dus moest ik ontdekken hoe ik deze innerlijke-uiterlijke harmonie kon produceren. Het eerste licht kwam tot me vanuit de woestijnvaders. Het is wat Guerric zegt over stabiliteit: verlaat je cel niet. Traditionele Spaanse wijsheid kent het rijmpje: "*En tiempo de nubes, no te mudes*: wanneer wolken de hemel vullen, laat de gedachte aan verandering dan varen!" Blijf stil, vind de innerlijke betekenis en droom er niet van om iets uiterlijks te doen, dat zo typerend is voor onze productie-consumptiecultuur.

God bewerkt zijn nieuwe schepping bovenal innerlijk: in mijn hart, geest, verlangens, gedachten en vooral in mijn gevoelens en liefdes. Waar zijn zij?

Ik leefde in de veronderstelling dat mijn hart in de Heer en in het klooster was, maar mijn hart is veel complexer dan alleen mijn bedoelingen. Ik ben het, van binnenuit naar buiten toe, met al deze gedachten, afleidingen, herinneringen, vriendschappen en verlangens. Anatomisch gezien heeft het hart slechts twee boezems en twee kamers, maar het Bijbelse hart is oneindig veel rijker en complexer. Alwat daar is moet, hier of in het vagevuur, gecentreerd zijn op Jezus, dus: *Mens nostra concordat voci nostrae!*

Er is in mij een relatief sterke intellectuele dimensie, maar de interpersoonlijke, sociale dimensie is ook sterk, en de affectieve, liefdevolle dimensie is nog sterker. Guerric omschrijft de integrerende factor van dit alles als 'gerechtigheid', de 'vrees voor de Heer', daarbij misschien denkend aan Benedictus' treden van nederigheid. Werken voor Christus en zijn gerechtigheid is duidelijk een goede zaak, maar innerlijke persoonlijke eenwording is het meest bijzondere werk van Jezus zélf. Vrees voor de Heer is nu net een van de zeven gaven van zijn Heilige Geest, die dieper, beter en sneller dan welke chirurg of psychiater ook een eerbiedige, kinderlijke en echtelijke vrees kan bewerken, geen slaafse vrees, maar de vrees om de Geest te bedroeven en om in de weg staan van Gods werk, het innerlijke *Opus Dei*. Het is nooit te laat om te leren!

3

Moeder Bibiane Tayé Igaro (L'Étoile)

Geboren: rond 1957

Intrede: 1 maart 1981

E-mail: etoilenotredameocso@gmail.com

Ik zal toch altijd blijven hopen, al zou U mij doden (Job 13,15). Zelfs dan zal ik blijven hopen, als U zou geselen, vervolgen, verbranden en doden alwat in mij leefde, opdat niet ik, maar Christus leeft in mij (Gal. 2,20). [Sermo 22.4]

Dit citaat van onze vader de zalige Gueric herinnert me aan mijn eigen monastieke reis, maar er is meer nodig dan de enkele regels die hier beschikbaar zijn om daarover te vertellen. Het volstaat te zeggen dat ik tijdens mijn noviciaat telkens als ik de kleinste moeilijkheid tegenkwam, zei: "Ik ben moe en ik wil naar huis." Deze woorden lagen vaak op mijn lippen, totdat mijn moeder priorin op een dag tegen mij zei: "Als je zo blijft praten, zul je uiteindelijk vertrekken. Stop met zulke dingen te zeggen." Vanaf dat moment kwam ik tot rust. Als er zich problemen voordoen, zeg ik nu eenvoudigweg: "Wie heeft je hier geroepen? Ben je niet uit eigen beweging hierheen gekomen? Ga gewoon door." Nu ik erover nadenk, kwamen de meeste van mijn moeilijkheden uit mijn eigen binnenste vanwege mijn gevoeligheid. Maar de moeilijkste momenten in mijn kloosterleven vonden plaats tijdens mijn abbatiaat. In feite maakt de duivel gebruik van alles wat hij kan om ons te verslaan, maar de Heer verlaat ons nooit. Ik merkte zelfs dat ik tegen sommige van mijn zusters zei dat ze beproevingen niet moesten ontvluchten. Als sommigen van hen tegen me zeiden: "Ik wil naar een andere gemeenschap gaan omdat het hier te pijnlijk is", antwoordde ik: "Ik zal niet weggaan ondanks alle vernederingen." En tijdens mijn innerlijke worstelingen zeg ik altijd tegen de duivel die mij op de hielen zit: "Zelfs als mijn lichaam in stukken valt, zal ik mijn Heer nooit in de steek laten." Dus ben ik in het klooster gebleven om mijn weg van bekering voort te zetten in de voetstappen van Christus.

Moeder Gail Fitzpatrick (Mississippi)

Geboren: 31 januari 1938

Intrede: 29 augustus 1956

E-mail: gail@olmabbey.org

Al vroeg in mijn kloosterleven werd ik, toen we de geloften bestudeerden, getroffen door de relatie tussen onze gelofte van stabiliteit en het evangelie van Johannes. De leer van Jezus in het vijftiende hoofdstuk van Johannes resoneerde in mij: “Blijf in mij zoals ik in jou blijf. Net zoals de rank alleen geen vrucht kan dragen tenzij hij aan de wijnstok blijft, kun jij dat ook niet tenzij jij in mij blijft.” (Johannes 15: 4)

In de eerste preek voor het feest van St. Benedictus van Gueric spreekt hij van ‘verwijlen in de wijsheid.’ Dit verwijlen is cruciaal als we geluk willen vinden en vrucht willen dragen in ons kloosterleven. Terwijl ik over deze preek nadenk, vergelijk ik de wijsheid waarover Gueric spreekt met Jezus, de wijsheid van God.

Verwijlen in Jezus vereist “stabiliteit van plaats en stabiliteit van geest en hart.” Gueric beschrijft de praktijk van het verwijlen in de wijsheid: trouw aan het goddelijk officie, persoonlijk gebed, lectio divina, dagelijkse arbeid en de praktijk van stilte.

Dit zijn de gewone elementen van het kloosterleven, de dagelijkse praktijken die zelden schitteren of ontzag wekken bij de toeschouwers. Ze zijn gewoon "wat monniken en monialen doen" - maar dat is de crux - wat we doen is om van moment tot moment te leven in openheid voor de instroom van Gods genade en mededogen. Maar ik moet *hier zijn* om deze genade hier en nu te ontvangen. Om te groeien in liefde voor God en anderen moet ik hier blijven - in goede en moeilijke tijden.

Dus het in Jezus verwijlen dat elk van ons verlangt zal vruchten afwerpen als we ons laten vormen, kneden en beetelen door deze ene prachtige plek en, meer nog, door deze ene unieke gemeenschap.

Dom Vedaste Vitchomo Visogho [Mokoto]

Geboren: 8 september 1963

Intrede: 27 juli 1986

E-mail: vitchomocso@gmail.com

Terwijl ik poogde te schrijven over de “Eerste preek voor het feest van Sint Benedictus,” een van de prachtige teksten van Guerric van Igny, gingen mijn ogen open voor een zeer rijke spirituele schat. Ik was verbaasd om te zien hoe goed Guerric van Igny ons in zijn geschriften onderricht geeft over de wijsheid. Achter zijn tekst ontdekken we zijn eigen ervaring van het monastieke leven, gevoed door de levensader van het woord van God dat hij heeft gelezen, beluisterd, bemediteerd en in praktijk heeft gebracht in het dagelijks leven.

Inderdaad, Guerric geeft ter gelegenheid van het feest van St. Benedictus commentaar op de passage uit Sirach 14:22: "Gezegend de man die in wijsheid verwijlt en zich voortdurend bewust is van Gods aanwezigheid overal." Hij past deze zaligspreking toe op St. Benedictus. Hij laat ons zien dat het niet genoeg is om wijsheid te vinden, maar dat het moet worden behoed, met doorzettingsvermogen en tact.

Aandachtig luisterend naar de gang van zijn betoog, zien we gemakkelijk dat hij zijn luisteraars, dat wil zeggen de monniken van zijn gemeenschap en ons, zijn lezers, uitnodigt om Gods woord van wijsheid als de moeder van deugden te beschouwen. We ontvangen het geluk van het leven onder de welwillende blik van God door van de wijsheid te houden, haar veilig en gezond te houden door onze lectio divina, door elke dag te luisteren naar het woord van God in onze liturgische vieringen en door haar te worden geleid in onze verschillende activiteiten.

Om waakzaam te blijven te midden van verleidingen geeft hij ons voorbeelden van de ondeugden die ons gemakkelijk kunnen afleiden van de wijsheid: trots, verleidingen van het vlees, lichtvaardigheid en wisselvalligheid, evenals gebrek aan uithoudingsvermogen bij beproevingen. Tegen deze laatste ondeugden nodigt hij de monniken uit voortdurend de

oefeningen in praktijk te brengen die eigen zijn aan de wijsheid, zoals eerbiedige psalmodie, gebed, Schrift lezen, dagelijks werk en stilte.

Concluderend is de eerste preek van Guerric voor het feest van St. Benedictus een tekst die rijk is wat monastieke spiritualiteit betreft. Hoewel onze bibliotheken vol staan met nieuwe en interessante boeken, hebben we voor onze monastieke reis er groot belang bij om onszelf te revitaliseren door de geschriften van onze cisterciënzervaders.

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in u hebben teweeggebracht en die u wilt onthouden.
2. Als u het leuk vindt om te doen, schrijf dan een kort persoonlijk antwoord op de zaken die in dit hoofdstuk aan de orde worden gesteld. Ongeveer 250 woorden zijn waarschijnlijk voldoende.
3. Als u dit essay wilt delen, kunt u het sturen naar pater Michael Casey (Tarrawarra), de algemene redacteur: experientia.editor@gmail.com. Voeg s.v.p. een foto van uzelf toe met uw volledige naam en klooster, uw geboortedatum, uw datum van intrede en uw e-mailadres.

OM VERDER TE LEZEN

Casey, Michael: "Manual Work in the Rule and Beyond," *Tjurunga* 78 (2010), pp. 38-63.

Freeman, Brendan, "Beware of Acedia," in *Come and See: The Monastic Way for Today*, (Collegeville: Cistercian Publications, 2010), pp. 121-124.

Jonveaux, Isabelle, *Le monastère au travail: Le royaume de Dieu au défi de l'économie* (Montrouge: Bayard, 2011.)

Olivera, Bernardo, "Our Young and not so Young Monks and Nuns," (Conferentie gegeven op het OCSO General Chapter, September 2002.) Vertaald als 'Over jonge, en niet meer zo jonge, monniken en monialen. Aspecten van onze monastieke vorming vanuit antropologisch standpunt.'

Vallin, Pierre e.a., "Travail", DSP XV, 1186-1250.

UNIT ZEVEN

GEBED

GEBED

In de dertiende eeuw was er sprake van een rijke bloei van de mystiek onder de cisterciënzer monialen. Er bestaan van een aantal van hen hagiografische verslagen van de hand van tijdgenoten, **maar - afgezien van de heilige Gertrudis - lieten ze niet veel in de weg staan van het onderwijs.** Beatrijs van Nazareth lijkt verschillende traktaten te hebben geschreven over aspecten van het monastieke leven, maar meestal werden ze na haar dood vernietigd om de controle van de inquisitie te vermijden. Er zijn alleen maar sporen van de meeste van hen bewaard gebleven in het postuum geschreven leven van de hand van de aan het klooster verbonden rector. Gelukkig heeft haar verhandeling over de zeven manieren van minne het echter overleefd.

Hoewel Beatrice een goede opleiding en een goede kennis van het Latijn lijkt te hebben genoten, is haar werk in de volkstaal geschreven. Dit geeft een originaliteit en een directheid aan haar onderricht, ook al is het duidelijk dat het grootste deel ervan in continuïteit staat met de grote cisterciënzer auteurs van de vorige eeuw. Het hele doel van de verhandeling van Beatrijs is aan te tonen dat de levenslange ervaring van het gebed niet homogeen is. In de normale gang van zaken zal een monnik of een moniale iets van de variatie ervaren waarover Beatrijs schrijft, misschien niet met dezelfde intensiteit. In de meeste gevallen begint de reis van het gebed echter met verlangen en culmineert in verbondenheid.

In deze Unit vragen wij u na te denken over uw eigen ervaring van het gebed en de verschillende vormen die het heeft aangenomen tijdens uw levensjaren als monnik. Als je nadenkt over je huidige praktijk, kan dat er misschien toe leiden dat je een aantal veranderingen doorvoert waardoor het gebed een levendiger onderdeel van je dagelijks leven wordt.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Ik heb altijd tijd om te eten, te slapen, te kletsen, het nieuws te volgen en mijn e-mail te checken, maar zeg ik soms dat ik geen tijd kan vinden om te bidden?

2. Hoe heeft mijn relatie met God zich ontwikkeld na mijn intrede in het klooster? Welke rol speelde daarbij de liturgie? De lectio divina? Het persoonlijk gebed?
3. Was er iemand die mij in het begin van mijn kloosterleven of daarvoor heeft ingewijd in een intenser innerlijk leven? Is er nu iemand met wie ik bij gelegenheid mijn ervaringen in het gebed vrij kan bespreken? Binnen of buiten de gemeenschap?
4. Welke criteria gebruik ik bij de evaluatie van mijn gebedsleven? Is het een kwestie van me meer op mijn gemak voelen met mijn leven, gevoelens van toewijding, of van voortdurend uitgedaagd worden om meer in overeenstemming met het Evangelie te leven?
5. Welke verschillende vormen neemt het gebed vandaag de dag in mijn leven aan? Is er sprake van ontwikkeling of verandering? Hoeveel tijd geef ik gemiddeld aan persoonlijk gebed en lectio divina? In welke mate heeft mijn gebed zich ontwikkeld van periodes van gebed naar een meer diffuse gebedswaarde in de loop van de dag? Vind ik dat er in het dagelijks leven belemmeringen zijn voor het voortdurend bidden?
6. Ervaar ik de Liturgie van de Getijden en de Eucharistieviering als een echte bron van gebed en leven? Wordt mijn innerlijk leven verrijkt door mijn deelname aan de liturgie?
7. In hoeverre heb ik het kloosterleven ervaren als een sfeer voor contemplatief gebed? Biedt het klooster de mogelijkheid tot voortdurende vorming in het gebed? Denk ik dat het voortdurend bidden een realistisch ideaal is in het moderne cisterciënzerleven?

INLEIDING OP DE ZEVEN MANIEREN VAN MINNE VAN BEATRIJS VAN NAZARETH

Moeder Benedict Thissen (Koningsoord)

Geboren: 29 maart 1951

Intrede: 8 september 1977

Email: zr.benedict@koningsoord.org

Beatrijs beschrijft de geestelijk weg van de mens niet vanuit ons menselijk perspectief, maar vanuit de liefdesdynamiek tussen God en ons. Het initiatief ligt bij God, bij de Minne en niet bij ons. Onze liefde is een antwoordende liefde op het aangeraakt worden door de goddelijke Liefde. Er zijn zeven verschillende manieren waarop de Minne als een levende werkelijkheid in de ervaring van de mens doorspeelt, nu eens op deze manier, dan weer op die manier. Er is geen sprake van trappen of graden, waarlangs wij op zouden klimmen. De Minne is de leidsvrouw die ons naar God terugvoert. De verschillende manieren van Minne zoals Beatrijs ze beschrijft hebben betrekking op de ervaring van de mens, maar die ervaring is het gevolg van de dynamiek van de Minne die centraal blijft. Zo focust zij de mens niet op zichzelf en op alles wat hij zelf moet doen, maar zij maakt ons bewust van de werking van de Minne.

In de eerste manier wordt duidelijk dat de Minne zich uit als een begeerte, een verlangen, dat lang in het hart moet heersen eer zij alle weerstand kan overwinnen. Deze begeerte roept een verlangen in ons wakker om uit te gaan uit onszelf en uit onze zelforganisatie om te antwoorden en ons over te geven aan de Minne. Er is een spanningsveld tussen ons eigen begeren waarin we onszelf en onze eigen behoeften veilig willen stellen, en het begeren van de Minne dat er juist op gericht is dat we ons toevertrouwen aan de ogen van de Ander. Hierdoor gaan we open en komen we uit onze zelfbeslotenheid. De ziel wordt passief in de begeerte getrokken om in de zuiverheid, de adel en de vrijheid te zijn en die te verkrijgen. Daarin is zij door haar Schepper gemaakt naar zijn beeld en tot zijn gelijkenis. Het verlangen van de Minne bespeelt in ons leven de tweede tot en met de vijfde manier in een langdurig proces van loutering en zuivering. Daarom komen deze manieren soms, bij tijd en wijle voor. Zo vormt zij ons gaandeweg om naar het Beeld van God en tot de gelijkenis met God. Wij worden zozeer door God bemind, dat God ons wil bekleden met zijn eigen adel. Daar vinden wij ook onze ware vrijheid, bevrijd van onze eigen logica van zelfbehoud, dat ons aan onszelf bindt. De geestelijke weg kan alleen voltrokken worden in de begeerte van de Minne, waarin God ontmoet wordt. Dat verandert ons ten diepste. Of zoals Willem van St. Thierry het zegt: "Wat de ziel begrijpt met het natuurlijk inzicht, daar maakt zij zich meester van. Maar wat ze begrijpt door geestelijk inzicht, dat overmeestert haar veeleer".

De tweede manier van Minne vormt met de derde manier een tweeluik. De tweede manier beschrijft het enthousiasme van de beginneling die zo door God geraakt is dat hij zich met heel zijn hebben en houden in dienst van de Minne wil wegschenken, zonder loon. Het is ons menselijk antwoord van binnenuit en wij dienen de Minne met minne. Het is de Heer zelf die in ons bemint, wij zijn buiten onszelf getrokken, beminnen buiten mate.

De derde manier confronteert ons met onvoldaanheid. Dit is geen gebrek aan onze kant maar een eigenschap van het begeren van de Minne zelf: het is nooit genoeg. Wij doen alles, maar we ontdekken in dit alles dat datgene waar de Minne ons naar doet reikhalzen, buiten het bereik van al onze pogingen ligt. Het gaat onze menselijke maat te boven. Waar houden wij ons aan onszelf vast en waar laten wij ons bewegen op de vleugels van de Minne? Wij ervaren de wreedheid van de afwezigheid van de Minne. Wij moeten blijven in die pijn, dat zielenleed totdat de Minne ons in een andere manier brengt.

De vierde en vijfde manier vormen ook een tweeluik, soms grote zaligheid, dan weer in grote pijn: de paradoxale ervaring van de Minne.

De vierde manier beschrijft een vreugdevolle zoetheid omdat het hart Minne geworden is *zonder ons toedoen*. Het gaat om een dieper niveau in onze ziel. Het vervolg van de

minneweg ligt niet in een vervolmaking van onze eigen inzet, maar in het besef van een intimiteit in de eigen inzet. Als we beseffen dat ons leven zich in de mateloosheid van de Minne voltrekt en we de Minne niet hoeven te voldoen, verandert ons perspectief. We komen op een intiemere wijze in contact met God. De vervreemding, - de Minne tegenover ons -, wordt ontmoeting. Wat ons verwondt met de ongenoegzaamheid heeft ons omgevormd. Het is genade te ervaren hoezeer wij vóór alles bemind worden door de Minne.

In de vijfde manier wordt beschreven hoe de ervaring van de liefde ons onteigent, ons 'ik' wordt losgemaakt, losgeweekt in de Minne. Dat brengt angst teweeg. We worden overweldigd, we ontdekken onszelf als weerstand. De zoetheid van de Minne zet ons van binnenuit in beweging en doet ons beseffen dat in haar licht alles wat wijzelf zouden kunnen wensen of verlangen geen betekenis meer heeft. De Minne heeft ons overgenomen, zonder dat wij het zelf begrijpen. Daarom wordt deze vereniging ook aangevoeld als vernietiging; zowel verwonding als genezing. 'Als een verslindend vuur dat alles in zich trekt en in zich opneemt wat het verweldigen kan, zo voelt zij dat Minne –zonder sparen en zonder maat – verwoed in haar werkzaam is en alles in zich trekt en verteert'.

De zesde manier van Minne kan alleen bereikt worden doorheen de vijf voorgaande manieren. De begeerte en de fundamentele houding van de eerste manier van Minne vindt zijn realisatie in deze manier: onze weerstand is doorbroken en wij worden vrijelijk door de Minne bewogen. De volmaaktheid is de gaafheid van Gods beeld, die in ons aan het licht komt doordat we voor onszelf verborgen zijn. We zijn in de Minne gestorven en hebben niets meer te verliezen. Alles wat ons overkomt is ons even lief in het bewustzijn dat we hierin met God verenigd zijn. De weg van de loutering is voltooid.

De zevende manier laat het grensgebied zien van tijd en eeuwigheid. De Minne doet ons opgaan in een intimiteit, die in haar onmiddellijkheid aan het geschapen bestaan ontsnapt en waar we ons verliezen in haar eeuwigheid. Wij leven zelf niet meer, maar gaan geheel op in de Minne dynamiek tussen Vader en Zoon. Ontbloot van alle beelden en bekleed met eeuwige wijsheid, beminnen we heel de schepping vanuit God zelf. God ontmoeten is sterven in de mateloosheid van Zijn begeren. Nu ervaart de ziel de absolute kloof tussen de onmiddellijkheid van God en de middellijkheid van het geschapen bestaan. Het leven op aarde is ballingschap geworden, een stervend leven.

Dit leven van de minne met zijn liefdesdynamiek en ons antwoorden speelt zich af in iedere mens, ook als wij ons dat niet of slechts ten dele bewust zijn.

**BEATRIJS VAN NAZARETH,
Dit zijn zeven manieren van minne.**

Vertaling van: Jos Huls, Seuen Manieren van Minne van Beatrijs van Nazareth, Miscellanea Neerlandica XXVIII, Peeters-Leuven 2002.

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

Hef dus omhoog, o ziel, je beide armen: gebed en meditatie. Steek ze uit naar de geheimen van de hemel zelf, daar *waar Christus is gezeten aan de rechterhand van God; dring aan, te pas en te onpas*, om zijn aangezicht te aanschouwen; dat hij afdaalt naar jou of dat hij je naar zich omhoog trekt, zodat je mag proeven *hoe zoet hij is* en ervaren hoe mild en barmhartig hij is. En als dan het vuur van hemelse verlangens vlam vat in je gebed of meditatie, als de gloed van de liefde in je in vlam schiet, als je brandt en gretig hunkert, bewogen door het elan van hemelse verlangens; als je nu eens de aanwezigheid van degene die je bemint gewaarwordt als in een omhelzing, en je dan weer, aan je handen ontglipt, in hunkering diep bedroefd bent om zijn afwezigheid: wel, dit is de geestelijke worsteling.

Aelred van Rievaulx: 13^e Homilie over de lasten volgens de profeet Jesaja. Oner 13:34 (Cf. CF 83, pp. 133-132; Oka : Abbaye Notre-Dame du Lac, 2006, p. 182.) eigen vertaling

2

Ik merk dat nogal wat mensen een dorheid in het gebed ervaren en een zekere matheid van geest. Als zij enkel met de lippen bidden, zijn zij zich niet voldoende bewust noch van wat ze zeggen, noch tot wie ze spreken. De reden daarvan is dat zij eerder uit een zekere gewoonte tot gebed komen dan met voldoende eerbied en aandacht. ...Het betaamt ons tijdens het gebed het hemelse hof binnen te treden, dat hof namelijk waar de Koning der Koningen gezeten is op een met sterren getooide troon. Met hoe grote eerbied, vrees en nederigheid moet een gewone kikker het hemels hof naderen als hij uit zijn moeras kruipt? Hoe bevend, hoe smekend, hoe nederig en tenslotte hoe vol zorg en met geheel zijn ziel in aandacht moet het arme en zwakke menskind zich gedragen voor de majesteit der glorie?

Bernardus van Clairvaux , Toespraken 25,7 (cf. Monastic Sermons CF 68, p. 145; Bernard de Clairvaux Sermons divers, t.I Desclée de Brouwer, 1982, p. 206s) eigen vertaling

3

Het gebed doet het werk zowel van de mirre als van de wierook. Eerst verzamelt het je affecties als je bidt en trekt ze samen in je binnenste; dan maakt ze ze ruim en brengt ze in God. Wat lijkt er meer op mirre dan het moment waarop een dergelijke uitstromen in de vereniging met God tot stand komt? En wat lijkt er meer op wierook dan het moment waarop een dergelijke uitstorting van een soort goddelijke gevoel plaatsvindt?

Gilbert van Hoyland of Swineshead, Preek op het Hooglied 27,7 (cf. CF 20 p. 348; Oka, Abbaye du Lac, 1995 dl 2, p. 108.) eigen vertaling

4

Wat het persoonlijk gebed betreft, je weet uit dagelijkse ervaring dat het beter is aan het eind dan aan het begin. Dit is zo opdat je vertrouwen hebt in het advies van de Heer dat Hij zo dikwijls geeft en door zoveel voorbeelden aanbeveelt: te volharden in het gebed.

Guerric van Igny, eerste preek voor Sint Benedictus 5 (cf. 32, p. 6; Guerric d'Igny, t.II, Paris: Cerf, 1973. P. 49) eigen vertaling

5

De zuiverheid van het gebed en de zoetheid van de liefde zoeken met aandrang elkaars steun, en elk wordt gekocht voor de prijs van de ander. Ja, in alle waarheid: om het zuivere gebed te verwerven, moet er de geest van liefde aan zijn voorafgegaan, want die is het die bidt, die de wierook in brand zet en de rook omhoog stuwt. En bovendien, opdat de liefde een levende vlam, welriekend en de hemelse altaren waardig kan zijn, moet er absoluut eerst de wierook van het gebed zijn.(...) Door de aandrang van je gebed, vergaar je voor jezelf een schat aan liefde, en hoe overvloediger de liefde des te veelvuldiger ook je gebed, des te heviger haar kracht, des te volmaakter haar zuiverheid en heerlijker haar zoetheid.

Jan van Ford, Preken op het Hooglied 12,1 (cf. CF 29, p. 217; Jean de Ford, Sermons sur le Cantique des Cantiques 12,1, Tome I Oka-Abbaye du Lac, 1999, p. 142s) eigen vertaling

6

Men moet zonder ophouden *mediteren, zich vermeien in de wet van God*. Het is ook raadzaam om absoluut geen enkel uur zonder geestelijke vooruitgang te laten. En toch moet je een bepaald moment vastleggen waarop je je vollediger kunt toewijden aan God. Volgens Hieronymus is de meest gunstige tijd voor de meditatie de ochtend, tot aan het derde uur.

Stephen van Salley of Sawly. Een Spiegel voor novice (cf. CF 36; p. 101; Étienne de Salley, Le miroir des novices VIII, tekst genomen van de website: <https://acey.eglisejura.com/>) eigen vertaling

7

Het gebed is een toegenegen aanhankelijkheid van de mens aan God, een vrome en vertrouwelijke samenspraak, een verlichte ankerplaats waarin men God geniet zolang het gegeven wordt.

Willem van Saint Thierry, De Gulden Brief, 179, p. 109 Ten Have, (cf. Guillaume de Saint-Thierry, Lettre aux frères du Mont-Dieu, 179, Paris : Cerf, 1975, p. 289 ; CF 12, p. 71)

VIER OVERWEGINGEN

1

Broeder Antonius Anjar Daniadi (Rawaseneng)

Geboren: 21 november 1983

Intrede: 1 januari 2004

Email: anjar.ocso@gmail.com

De tweede manier van minne

"Zo begeert de ziel minne met minne te dienen, zonder mate en boven mate, en boven menselijke zin en rede, in algehele en trouwe dienstbaarheid". In de monastieke gemeenschap bewaart men samen een geest van stilte om een authentieke, waarachtige onderlinge liefde op te bouwen zonder terughoudendheid. Dankzij deze authentieke liefde hopen we dat ziel en lichaam kunnen groeien in de dienst van de onvoorwaardelijke liefde zonder grenzen, zelfs voorbij de grens van de menselijke rede, zoals Beatrijs van Nazareth het beschrijft. Toch zal dit groeiproces altijd getoetst en verfijnd worden door de praktijk van elkaar te dienen in een geest van stilzwijgen, in het bijzonder te midden van de monastieke familie als 'school van de liefde'. Voor mij, die nog aan het leren is om God en mijn medebroeders in de gemeenschap van Rawaseneng te beminnen, betekent « stil zijn » niet « een nest bouwen » en eenvoudig overleven middenin de communautaire strijd, en geen aandacht schenken aan de noden van mijn broeders en aan de realiteit van communautaire omstandigheden.

Integendeel, het beoefenen van « het bewaren van de stilte » scherpt in feite de gevoeligheid van de ogen van het hart, van de geest en van de oren om de wil van God te zien, te voelen en te horen via de anderen en in alles wat zich voordoet. De geest van stilte traint ons, mij en mijn broeders, om vollediger en oprechter te beminnen, met een innerlijke rust en helderheid van hart.

Voor mij zijn woede en teleurstelling een concreet voorbeeld van het belang van het beoefenen van het stilzwijgen, ofwel wegens mijn eigen kwetsbaarheid of die van de ander, of wegens die van de gemeenschap.

Woede en teleurstelling kunnen niet eenvoudigweg gereduceerd kunnen worden tot stilte en begraven, maar het moet uitgesproken en op een juiste en fatsoenlijke manier gebracht worden.

Hoe stiller en helderder ons hart, des te meer leren we te luisteren en op het goede moment weldoordacht en met een goede bedoeling te spreken. Ik ben dus dankbaar voor de praktijk van een eerlijk en open gesprek in de gemeenschap; het blijkt zeer nuttig te zijn om een meer intiem, vriendelijker en gelukkiger gemeenschapsleven op te bouwen, dankzij de voortdurende wil vergeving te vragen en vergeving te schenken.

2

Zuster Maria Gonzalo (Crozet)

Geboren: 18 december 1977

Intrede: 7 oktober 2007

Email: sr.maria.ola@gmail.com

Hoe kan Jezus je Bruidegom worden als je hem niet ziet? Deze vraag, op allerlei manieren gesteld, leeft altijd bij hen die aan onze deur kloppen om hun roeping te ontdekken. Dat is geen gebrek aan geloof, maar de innerlijke strijd om uit te zoeken wat er gaat gebeuren met de verlangens in hun hart als zij zich aan Christus geven. De Zeven manieren van Minne van Beatrijs beantwoorden deze vraag door het kronkelende pad uit te stippelen van de “grote energie” van het verlangen van het begin tot “één geest met hem” te worden.

Het zou ontmoedigend zijn de woorden van Beatrijs te gebruiken om te beoordelen wat er wel en wat er niet zou moeten gebeuren in mijn geestelijk leven. Ik zou denken dat dit niet haar bedoeling was, maar ze wilde ons bemoedigen. De liefde zal mij de weg leren als ik mijzelf geheel aan haar werkzaamheid overgeef. Dit is de sleutel: geheel en al, zonder maat.

Het is gemakkelijk om te klagen dat we niet genoeg tijd voor gebed hebben, maar wie zou dat durven zeggen van de liefde? Onze aandacht kan verdeeld zijn, maar als onze liefde één is, als een steen in de diepte van een meer geworpen, zal het geleidelijk aan door alle lagen van ons wezen heendringen en ons langzaam in de onpeilbare afgrond van Gods liefde brengen. Voor mij is dit het genie van de Cisterciënzer weg: het stelt mij een belofte voor ogen die vervuld kan worden, niet alleen tijdens en doorheen onze gebedstijden in al zijn vormen, maar doorheen de zeven en meer manieren van minne van een hart dat altijd blijft zoeken in dienstbaarheid en niets doen, lijden en vreugde. Mijn taak is het om met volharding te volgen.

3

Moeder Sofia Millican (Wrentham)

Geboren: 28 november 1982

Intrede: 15 oktober 2007

Email: m.sofia@msmabbey.org

Voor mij geeft Beatrijs vlees en bloed aan de klassieke omschrijvingen van de geestelijke tocht die onze Cisterciënzer traditie hebben beïnvloed. Haar eerste manier vertegenwoordigt het “actieve leven” van het cultiveren van de deugd en het uitroeien van de ondeugd, door het als door een turbo aangedreven verlangen. Het is de positieve energie die me het meest treft, de goede ijver die zij uitstraalt zonder een minuut te verspillen aan het dura et aspera – de moeilijkheden, vernederingen en onmiskerbare mislukkingen die deel uitmaken van het bekeringsproces. Zij blijft niet te lang stilstaan bij het riool van bittere zelfkennis of geeft ook maar een duimbreed toe aan de akedia, omdat haar ogen gericht zijn op de bekroning, om die pure, vrije en edele mens te worden die God voor ogen had vanaf het begin. In de zesde manier is zij de drempel overgegaan naar de weidsheid, maar zonder vaste voet te verliezen in de werkelijkheid. Zij heeft “over haar zelf macht gekregen zonder enige tegenspraak, zodat zij het hart met zekerheid bezet heeft”. De apatheia is vlees en bloed geworden in een

krachtige vrouw zonder vrees en vrij. Voor iemand die nog volop in het proces van wording zit en vaak dreigt vast te lopen, is het de uitdaging te geloven in de puurheid, de vrijheid en de adel die mijn geboorterecht zijn. Geloof in dit ingeschapen vermogen, verborgen maar reëel, geeft de energie de kleine stapjes van de liefde te nemen waartoe het dagelijks leven mij uitnodigt. Ik kan maar liefdevol handelen als ik tot liefde in staat ben. En ik weet me alleen maar in staat tot liefde als ik mij in herinnering breng dat mijn Schepper naar mij omziet in schoonheid. Hieruit vloeit de energie van het verlangen voort.

4

Moeder Liliana Schiano Moriello (Boa Vista)

Geboren: 6 juli 1952

Intrede (Vitorchiano): 29 september 1973

Email: boavistaliliana@gmail.com

Mijn eerste ontmoeting met Beatrijs van Nazareth vond plaats tijdens een studiesessie in Chambarand onder leiding van Professor Herman Vekeman in de jaren '80. Van hem ontving ik een eerste diepe, heldere en gepassioneerde kijk op onze heilige en mystieke zuster. Later heb ik haar persoonlijk bestudeerd toen ik deelnam aan de eerste bijeenkomst van het *Instituut voor Cisterciënzer Erfgoed* in Jacona 1994, geleid door Pater Michael Casey.

Voor mij werd het een providentiële ontmoeting met een moeder van onze Orde, op een moment waarop nog heel weinig literatuur over haar bestond in de moderne Romaanse talen, hooguit een vertaling van haar werk in het Frans.

Haar mystiek traktaatje is een juweeltje van de Middelnederlandse literatuur, en van alle tijden, dat iedereen die het in handen krijgt wel moet fascineren. Om Beatrijs beter te leren kennen en begrijpen, moet men bovendien dit werkje en de *Vita Beatricis* samen voor zich hebben als een diptiek. Wat zij beschrijft is een hoogst poëtische synthese van een heel leven gewijd aan de zoektocht van het aangezicht van de geliefde envan de *Liefde*!

Met haar grote fysieke en affectieve broosheid, en haar grote vasthoudendheid om tot elke prijs dat na te streven wat zij zich in haar leven ten doel stelde, is Beatrijs voor mij een meesteres in het zoeken van het aangezicht van God. Tegelijkertijd laat zij mij door haar levensloop zien dat de hoogste mystieke ervaring op deze aarde niet het doel van het geestelijk leven is, maar een gave van God om niet, die de mens tot zijn volheid leidt, de volheid van de liefde, de volheid van de gave van zichzelf aan God en aan de broeders.

“De ziel legt er zich op toe onze heer om niet te dienen, alleen met minne, zonder enig waarom en zonder enig loon van genade of glorie; zoals een jonkvrouw die haar heer dient alleen uit grote minne en zonder enig loon, en het haar voldoende is dat zij hem dienen mag en hij het gedooft dat zij hem dient. Zo begeert zij minne met minne te dienen, zonder mate en boven mate, en boven menselijke zin en rede, in algehele en trouwe dienstbaarheid’.

In absolute belangeloosheid de armoedige dagen van ons leven te leven is de meest verheven boodschap die ik van deze “tweede manier van minne” van Beatrijs ontvang, voor mijzelf en voor mijn gemeenschap dat ik op dit moment geroepen ben te leven.

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of gedachten uit deze Unit op die bij jou weerklank hebben gevonden en die je in herinnering zou willen houden.
2. Als je dat fijn zou vinden, schrijf een korte persoonlijke reactie op de dingen die deze Unit te berde heeft gebracht. Ongeveer 250 woorden zijn waarschijnlijk genoeg.
3. Als je dat essay zou willen delen, stuur het dan naar P. Michael Casey (Tarrawarra), de hoofdredacteur: experientia@gmail.com. S.v.p. sluit er een foto van jezelf bij met je volledige naam en die van je klooster, je geboortedatum, je intrededatum, en je e-mailadres.

OM VERDER TE LEZEN

Michael Casey, « Beatrice of Nazareth: Cistercian Mystic », in *Tjurunga* 50 (1996) 44-70.

Rob Faesen, (éd.), *Beatrijs van Nazareth: Seven manieren van minne*, Kapellen: Pelckmans, 1999.

Roger de Ganck, *The Life of Beatrice of Nazareth, Beatrice of Nazareth in her Context, et Towards Unification with God*, Kalamazoo: Cistercian Publications, 1991.

Jos Huls, *Seven Manieren van Minnen van Beatrijs van Nazareth, Het mystieke proces en mystagogische implicaties*, (Miscelanea neerlandica XXVIII, Peeters-Leuven, 2002).

Jos Huls, *The Minne-Journey: Beatrice of Nazareth's "Seven Ways of Minne", Mystical Process and Mystagogical Implications*, Leuven: Peeters, 2013.

Benoît Standaert, (trad.), *La vie de Béatrice de Nazareth*, Saint-Jean-de-Matha: Abbaye Val Notre-Dame, 2009.

Herman Vekeman, *Minne* in « *Seven Manieren van Minne* » van *Beatrijs van Nazareth*, in *Cîteaux*, (1968) 284-316.

UNIT ACHT

Ontlediging

ONTLEDIGING

Aelred van Rievaulx deed deze fameuze uitspraak: “Onze Orde is: Christus’ kruis” (Ordo noster Crux Christi est) (S. 10:31). Wij gaan niet anders het leven binnen dan door het dal van de dood. Dit drukt op een andere manier sint Benedictus bedoeling uit als hij zegt dat wij door ons geduld deelnemen aan Christus’ lijden. Die opgave houdt meer in dan de onvermijdelijke wrijvingen uit het leven in gemeenschap, de dura et aspera, het moeilijke en harde, zelfs de onverdiende verwondingen; meer dan de beproevingen door veroudering, ziekte of rouw. Moeilijker te verdragen dan die uitwendige problemen, is het gevoel van mislukking dat we ervaren, geconfronteerd met onze eigen zwakheden en trouweloosheden: het vanoudse gevecht met de tegendraadse neigingen, de slechte gewoontes, die macht over ons blijven uitoefenen.

In deze unit vragen wij u na te denken over de manier waarop u met de ervaring van ontleding hebt leren omgaan. Is het waar dat moeilijke tijden dikwijls gelegenheden zijn geweest voor groei en consolidering van uw monastieke roeping? Of heeft het lijden uw engagement ondergraven?

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Sint Benedictus waarschuwt nieuwkomers dat ze in het monniksleven moeilijkheden en beproevingen (dura et aspera) zullen meemaken. Welke ervaring heb ik met lijden in het monniksleven? Is men gevraagd om geduld te beoefenen bij wijze van deelname aan het paasmysterie?
2. Hoe stond ik tegenover onvoorziene veranderingen? 'Als opportuniteit of als ramp? Was ik in staat om mijn verantwoordelijkheden, mijn bedieningen, mijn taken, mijn voorrechten achter me te laten? Ben ik door een bewust verwerkingsproces gegaan of heb ik gewoon doorgezet, in de hoop dat alles goed zou lopen?
3. Hebben sommige situaties veel tijd gevergd? Maanden? Jaren? Decennia? Hebben deze ervaringen mij verminderd achtergelaten of hebben ze me geholpen te groeien? Heeft het me de kans geboden mijn moralistische kijk op het monniksleven te wijzigen: de overgang te maken van een ethische naar een spirituele kijk erop?
4. Wie of wat heeft me geholpen om verder te leven, om die negatieve ervaringen door te maken, ja, er zelfs voordeel uit te trekken? Heb ik verlichting gevonden in de monastieke ‘conversatio’? Heb ik getracht die mogelijks creatieve opgave te ontlopen door me te verliezen in het werk, in externe relaties, in verstrooiing? Heeft mijn ervaring in die periode bepaalde van mijn relaties in de schoot van de gemeenschap gewijzigd? Heeft die ervaring een zekere graad van isolement met betrekking tot de gemeenschap veroorzaakt? Heeft die pijnlijke ervaring ressentiment nagelaten, dat een rem legt op relaties?
5. Hoe heb ik vrede gevonden bij onterechte behandelingen? Hoe heb ik het proces van genezing, vergeving en verzoening in mijn monniksleven ervaren?

6. Zorg ik goed voor mijn gezondheid? Hoe verhoud ik me tot de ziekte? Hoe heb ik de voortschrijdende veranderingen doorheen de jaren doorstaan: fysische, mentale, psychologische? Welke kleine toegevingen heb ik mezelf toegestaan die hebben geholpen om voor mezelf te zorgen, en hebben vermeden om de moed te verliezen? Hoe is het me gelukt om me te herpakken?²

INLEIDING OP TOESPRAAK 14

VAN ISAAC VAN STELLA

Dom Erik Varden (Mount Saint Bernard)

Geboren: 13 mei 1974

Intrede: 20 april 2002

Email: erikvarden@icloud.com

Zeldzaam zijn de monniken en monialen die niet op een of andere dag de ervaring van kwelling en van een duidelijke verlatenheid hebben opgedaan. Dan verdampt de ijver uit de beginjaren. Binnenin is het gebed dor, de lectio divina verliest alle smaak, het gemeenschapsleven lijkt een last. Van buiten uit gaan beproevingen en bekeringen krachtig in de aanval. In zo'n periodes kan de geschiedenis van de slapende Jezus in de door de storm heen en weer geschudde boot een pijnlijk realisme aannemen.

² Vertaald uit de Franse vertaling van de hand van Fr. Pascal Ménardi (Neiges).

Thérèse van Lisieux beschrijft in haar *Histoire d'une Ame* haar beleving van een soortgelijke periode, waar de Heer scheen ingeslapen. Zij vond enig soelaas bij de gedachte dat Jezus haar dromend in zijn hart bewaarde. Zo greep zij vooruit op een Schriftwoord dat later voor haar een licht zou worden in het putje van een nog donkerder nacht: "Ik slaap, maar mijn hart is wakker" (Hooglied 5, 2).

Isaac verstaat de slaap van de Heer verschillend. Een affirmatie van de psalmist, onrechtstreeks geciteerd, onderbouwt zijn uitleg: de Heer "sluimert, noch slaapt" (ps. 121, 4). Dus is slaap voor God een anomalie. En als Hij ondanks alles ervoor wijkt, komt dat omdat wij niet genoeg aandacht geven aan zijn tegenwoordigheid, en in feite zelf ingeslapen zijn met betrekking tot Hem. Isaac buigt ons gevoel dat Christus slaapt om naar een ascetische aansporing.

Hij zegt dat op het meer van Genezaret de leerlingen "(Jezus) laten slapen": zij zijn er niet in geslaagd aandacht voor Hem te hebben als de Heer. Zo heeft Hij zich in zijn slaap geopenbaard als God, die "de wind komen doet uit zijn kameren" ("qui producit ventos des thesauris suis" volgens Isaacs Vulgaat). Gewekt, bedaart Hij met één woord diezelfde winden. Als wij de Getijden bidden en de Kerkvaders lezen in de volkstaal, zijn wij blootgesteld aan het risico een cruciale verwijzing te missen, in dit geval naar de psalmen. De zinsnede over de winden in krochten gekamerd, komt uit psalm 135, een psalm over de Uittocht die vertelt hoe God Israël door de beproeving heeft geleid, omdat "Hij zich Jakob verkoren heeft" en Hij verlangd heeft zijn verkorene te leiden naar het land "gegeven ten erfdeel".

Op die manier geeft Isaac ons te verstaan dat de stormen die wij kennen, wel eens uit een heilsplan door de Heer zouden kunnen zijn overgezonden. De genadegaven van de Heer zijn niet uitsluitend genadegaven van zachtheid en licht. God wil dat wij groot groeien, rijpen, bekwaam worden zijn juk te dragen, wat, al is het licht, een uitgesproken stevigheid vereist. Laten wij niet te licht veronderstellen dat wij ongelukkige slachtoffers zijn wanneer wij in de storm zijn terecht gekomen. Mogelijks speelt de storm een rol in Gods plan. Hij kan een verandering van formaat uitlokken in ons christelijk en monastiek leven. Mogelijks kiest de Heer van tijd tot tijd te sluimeren om ons belangrijke lessen te leren, zoals de actuele ervaring te leren herlezen in het licht van de eeuwigheid; of om onze absolute behoefte aan Christus' tegenwoordigheid in te zien; of nog om een voldoende nederig en sterk geloof te hebben dat ons naar Hem doet keren, zelfs als Hij zich om ons niet schijnt te bekommeren, en te bidden: "Heer, kom mij te hulp!"

Dit gezegd zijnde, legt Esaac duidelijk uit dat wij in eerste instantie de Heer zouden moeten verhinderen om in te slapen. Hoe? Door tegen Hem te praten, door Hem verzoeken te doen. Voortdurend zouden wij aan zijn deur moeten kloppen. Dat doen we, zeggens Isaac, door de praktijk van de lezing, van de overweging, en van het gebed. Daar steekt iets van 'kloppen' in. Het schijnt stevast regel te zijn dat wanneer iemand het monniksleven moe wordt, lood in de benen krijgt en eraan denkt om weg te gaan, hij/zij al sinds jaren geen lectio meer heeft gepraktiseerd. Men laat de lezing varen door de inspanning, die ze vergt om zich volhardend te confronteren met teksten die, laat ons eerlijk zijn, niet gemakkelijk zijn. Nochtans, eens als we de lectio achterwege hebben gelaten, verdort niet lang daarachter het gebed. We verliezen de gewoonte ons binnen het kader van de Openbaring te blijven situeren. Dan is het onze contemplatieve roeping die er niet langer toe doet.

Verwond door de zonde als we zijn, borrelt het godsverlangen niet als van nature in ons op: het dient gecultiveerd te worden en levend gehouden. Isaac onderlijnt dat op diverse manieren. Om

God een concrete aanwezigheid in ons leven te laten zijn, behoren wij eerst en vooral te blijven waken, in aandacht voor Hem. Schijnt Hij zich terug te trekken, dan moet worden weerstaan aan de niet te onderdrukken goesting om zich mokkend terug te plooiën op zichzelf!; Hem integendeel zoeken, met hernieuwde beslistheid om Hem te vinden. Laten we er zeker van zijn dat de traditionele monastieke praktijken daartoe bevoorrechte middelen zijn.

Isaac linkt het gevoel van Gods afwezigheid aan de *acedia*, een hartstocht waaraan monniken bijzonder bloot staan. Ze heeft veel gemeen met de depressie: in zo'n toestand verliest de werkelijkheid haar smaak en kleur; frustratie en pijn beginnen zich uit zichzelf te voeden. "Waakt!" gebiedt Isaac ons. Ja, wanneer het zelfs zover komt dat de armoede, de eenzaamheid en de stilte - de grondslagen van de *conversatio* - je vervelend en lastig lijken, wees dan niet te prompt om God erom te blameren, alsof Hij je verlaten heeft. Vraag jezelf veeleer af of je de vlam van jouw roeping levend hebt gehouden, en uw leven daaraan op samenhangende en edelmoedige wijze hebt geconformeerd. Is dat niet het geval, heb berouw en herbegint: God zal je helpen! Wees anderzijds verzekerd dat de beproevingen vanwege God, al zijn ze soms zwaar, niet zonder bedoeling zijn. Span je in om te verstaan wat de storm betekent. Omarm die vervolgens als een opgave.

Waarschijnlijk zal je beginnen je van Gods tegenwoordigheid aan jouw zijde bewust te worden; Hij houdt jouw hand vast, Hij beveelt aan de golven te bedaren, terwijl jij veilig, onder zijn geleide, vaste en vruchtbare grond bereikt.

Aan het einde van die tekst richt Isaac dit gebed tot God: "Sta op, bevel de winden en de zee, en red mij van kleinmoedigheid!"³ Kleinmoedig zijn is zielegrootheid missen. De monnik of moniale is integendeel geroepen om grootmoedig te zijn. De uitbloei van onze ziel is Gods grote zorg. Daartoe maakt Hij resoluut gebruik van radicale strategieën. Isaac zegt ons dat wij Hem erkennen, en niet minder dan de apostelen, als onze Meester en Heer, "als wij Hem blijven gehoorzamen" temidden van de duisternis en het tumult; als wij Hem absoluut vertrouwen schenken, als wij onze roeping trouw blijven, en als wij ons op Hem verlaten. Dat zal ons per slot van rekening wakker houden en in beweging, bereid om de Heer te kennen "zoals Hij is", Hij die nooit sluimert, waakt en ons altijd roept om vooruit te gaan, verder, dieper, hoger.⁴

³ Gaston Salet vertaalt in *Sources Chrétiennes*: "Red mij van de terreur van de geest van kleinmoedigheid (a pusillanimitate spiritus)!"

⁴ Vertaald uit de Franse vertaling van de hand van P. Godefroy de St Albin (Aiguebelle).

ISAAC VAN STELLA,

Toespraak 14:

Tweede Preek voor de Vierde Zondag na Epifanie

1.” En terwijl Hij sliep, ontstond er een grote beroering.” (Mt. 8, 24)

Wat anders, mijn welbeminden, dan dat de Heer, in slaap naar het lichaam, bewerkte dat de leerlingen, in slaap naar het hart, zouden wakker worden? Want in zijn slaap werkte zijn macht (virtus), en liet Hij de winden los uit zijn schatkamers (ps. 135, 7); in een volmaakte stilte en tijdens zijn slaap heeft het Woord gesproken en geleerd dat het voor de leerlingen gevaarlijk zou zijn de Meester in zwijgen te laten, te laten dommelen en slapen. Wijsheid leert men wel in de rust, maar niet in de ledigheid (otiositas). Want niets is actiever dan die rust, niets werkender dan die vrijetijd waarin men de wijsheid leert, Gods Woord ondervraagt.

2. Martha werkte, Maria zat in rust (Lc. 10, 39-40); ze dommelde niet, maar Lazarus dommelde en ging over van sluimer naar dood, van dood naar ontbinding (Joh. 11). Oh! Hoeveel mensen vandaag zijn uiterlijk vrij van nuttig werk, innerlijk inactief en ledig, verzekerd van het nodige, bezig met fabels en dwaze gedachten. Ze hebben verzaakt aan Martha’s rusteloze bezigheden, zonder evenwel aan Maria’s toewijding toe te komen! In het huis van Bethanië zelf dus, dat is in het huis van de gehoorzaamheid (cfr. Hiëronymus, Lib. de nom. hebr., 23, 839-840), hebben ze de sluimer van de ledigheid opgelopen.

3. De ongelukkigen! De zwakken in aanwezigheid van de kracht, dwazen aan de zijde van de wijsheid, blinden in het licht, doven voor het Woord, stervenden van de honger met op tafel het brood van het leven en de kennis (Sir, 15, 3). Over hen staat geschreven: “Elk voedsel werd hun ziel tot een walg, geraakten aan de poorten des doods”(ps. 107, 18). En zoals daar de Heer de zieke dood laat gaan om eruit te worden opgewekt (Joh. 11, 11), zo hier- bij de zieke apostelen of zieken verbeeldend- heeft Hij willen sterven opdat hun kritieke toestand hen er tenminste toe zou aanzetten Hem te wekken. Zo is Hij dus zichtbaar ingeslapen, wanneer zij zelf, slapend in hun ziel, niet meer bij Hem waren. Hij heeft uiterlijk hun innerlijke toestand getoond. Omdat zij niet gevoelig waren voor een mild en discreet onderricht, krijgen zij uiterlijk een brutale waarschuwing.

4. De zee stuwt dus haar machtige golven omhoog opdat de Heer in den hoge almachtig (ps. 93, 3) zou verschijnen. Slapend gebruikt Hij de storm ter onderrichting van wie zich kwalijk veilig voelden en, ontwaakt, gebruikt Hij de kalmte om te onderrichten wie de shock goed had gedaan. Geloof me, broeders, beide zijn woorden van het heilige Woord: storm en kalmte, dat Hij slaapt en dat Hij wakker is. Omdat Hij in zijn slaap door de stem van de storm de acedia vervloekt, volgend uit de beroering van de gedachten, een soort geducht inwendig onweer. Wakker wordend en in waaktoestand, beveelt Hij door de stem van de kalmte de waakzaamheid van hart en de vurigheid van geest.

5. Ook, broeders moeten wij, temeer bij onze keuze voor een meer afgelegen eenzaamheid, met de grootste zorg en met des te meer aandacht erover waken dat in de boot van onze inwendige mens, voor wie de uitwendige mens is als zee, het Woord van God nooit slaapt, die uit zichzelf

nooit sluimert, noch slaapt (Mt. 8, 23-27). Een werkeloze Christus kan niet over ons waken; Altijd verlangt Hij, kort gezegd, dat men tot Hem een verzoek of een vraag richt, of dat men tenminste oplettend naar Hem luistert terwijl Hij spreekt. Want, broeder, als gij ten aanzien van Hem begint in te slapen terwijl Hij spreekt, dan slaapt Hij ogenblikkelijk in ten aanzien van jou. Maar ongelukkig voor je, als Hij ook slaapt voor jou.

6. Maar de wind is wakker, de zee is wakker, de storm is wakker ten aanzien van jou met de ontketening van gedachten en rollers van duizend bekingen; daartoe volstaat alleen dat Hij slaapt ten aanzien van jou. Zeg Hem daarom in jouw gebed met de profeet: “Heer, wil Gij verlichten mijn ogen, dat ik niet inslaap ten dode” (ps. 13, 4). Inderdaad zal Hij altijd wakker blijven ten aanzien van jou, als jij tenminste niet begonnen zijt in te slapen ten aanzien van Hem. Petrus kon geen uur met Christus waken; zo heeft hij gekund de Christus driemaal te verloochenen. Hij sliep inderdaad, toen de Heer hem zei: “Waak en bid, dat gij niet op de bekoring ingaat” (Mat. 26, 41), dat wil zeggen op de storm van de ziel. Waar zijn dan degenen die in de pand knikkebollen boven hun boeken, in de kerk snurken tijdens de lessen, of in de kapittelzaal indommelen bij het levend woord van de toespraken? In hen allen spreekt het Woord Gods en zij slaan er geen acht op.

7. De Meester, de Heer spreekt en de mens, de leerling slaapt.

Er zijn drie oefeningen: de lezing, de meditatie, en het gebed. Door de lezing of de toespraak (die in bepaalde zin zelf ook een lezing is) spreekt God tot je; daarom zegt Hij: “Wie oren om te horen heeft, luistere” (Mt. 11, 15). Door de meditatie ondervraag jij Hem. Door het gebed smee je Hem; daarom zegt Hij: “Vraagt en gij zult krijgen, klopt en er zal voor je worden opgedaan” (Mat. 7, 7). Welnu, het gebed vraagt, de meditatie klopt. Wie de gewoonte hebben hun geestelijke zintuigen ijverig te oefenen, begrijpen mijn woorden (Hebr. 5, 14). De vleselijke mens is inderdaad niet in staat deze dingen te vatten (1Kor. 2, 14), zelfs al is zijn levensvorm geestelijk.

8. Want, ik herhaal het jullie onophoudelijk en ik wil dat jullie het onthouden, de een heeft een vleselijke gezindheid en een geestelijke levensvorm, zoals een ander een vleselijke levensvorm en een geestelijke gezindheid; een derde leeft vleselijk naar levensvorm en gezindheid; een vierde leeft geestelijk naar beide. Zodus bestaat in deze drie oefeningen van lezing, meditatie en gebed heel de vorming van de geestelijke gezindheid. En daardoor leeft men om zo te zeggen in de geestelijke sferen of zoals Mozes op de berg spreekt men, luistert en verkeert men met God als met zijn medemens (Ex. 33, 11), maar alleen inwendig.

9. Want ook het leven kent iets als een rakelings naderen van de Heer. Vandaar het woord: “Nadert tot God en Hij zal tot u naderen, zeg de Heer” (Jak. 4, 8).

Sommigen dus, we zegden het, zijn nader door hun gezindheid, maar ver door het leven; anderen staan dicht door het leven, maar ver door hun gezindheid; anderen dicht door beide. De gezindheid brengt dichtbij; het leven dichterbij; de twee samen nog dichterbij.

10. Laten we dus waakzaam zijn, broeders, en vooral met betrekking tot de pest van de acedia, die gewoonlijk verwekt wordt door een voorbarig veiligheidsgevoel; de volmaaksten, die de indruk hebben hun ondeugden te hebben getemd, slapen in met een veiligheidsgevoel van een

goed geweten alsof ze van niemand iets te vrezen hadden; de onvolmaakten slapen in, veilig door stoffelijk dingen: ze geraken moeiteloos aan alles, anderen bezorgen het hun.

Kijk, mijn welbeminden, waarom onze heilige Vaders- wier spoor wij, te zwaar en dik, om niet te zeggen vet en verzadigd (Deut. 32, 15), hebben durven volgen op lastige en smalle paden- als hoeksteen voor de twee muren van het geestelijke bouwwerk, de armoede hebben gelegd; zij onderscheidde twee soorten en in de twee richtingen: de effectieve armoede en de spirituele armoede, opdat wie zijn tekortschieten in het een zowel als in het ander inziet, vol aandacht en ijver zou zijn om noch het een noch het ander te verwaarlozen.

11. En kijk waarom, mijn welbeminden, wij u hebben geleid naar deze afgelegen eenzaamheid, dor en bar. Listig opzet! Jullie kunnen er nederig zijn, onmogelijk rijk. Ja, in deze eenzaamheid van eenzaamheden, verloren in volle zee, zonder bijna nog iets gemeen met het vasteland, willen wij, verstoken van alle wereldse en omzeggens menselijke troost, dat de wereld in jullie compleet is verstild. Op dit eilandje na, aan de rand van de wereld, bestaat die voor jullie niet meer.

O Heer Ik ben gevlucht in mijn afzondering, en in mijn vlucht heb ik me zodanig afgezonderd, dat ik, Gij weet het, volstrekt geen elders zie waar ik zou kunnen heen vluchten en me afzonderen.

12. Op een dag ben ik in mijn verlangen te vluchten, in mijn dorst naar eenzaamheid, geëindigd met in deze zo lege en verafgelegen woestijn te belanden (Deut. 32, 10). Meerderen van hen die ik medeplichtigen in deze onderneming zou noemen, hebben me verlaten. Een heel klein aantal is me tot daar gevolgd. Zij ook voelen afschuw voor de afschuw zelf van deze eenzaamheid; en toegegeven: ik voel die soms. Eenzaamheid op eenzaamheid, Heer, had er zich opgestapeld, stilte op stilte. Want om vaardiger en geoefender te worden in het gesprek met U, zijn we gedwongen geweest, goed gedwongen, om onderling de stilte te onderhouden. Maar belangrijkste is het voor ons, mijn welbeminden, aandachtig, dankend en lovend de barmhartigheid van God te beschouwen, die we hebben verhoopt en die ons is betoond.

13. Zij heeft zich verwaardigd deze ballingschap, onze ballingschap zo te schikken dat wij vrij zouden zijn om te bidden, te mediteren, te lezen, dat wij verplicht zouden zijn te werken om iets te kunnen geven aan de behoeftigen (Ef. 4, 28), het is te zeggen aan ons huidige vleeselijk lichaam. Want wij moeten ons brood eten in het zweet van ons eigen aanschijn, meer dan dat van onze knechten of ossen.

14. Daarom, broeders, mijn gezellen in gevangenschap en vlucht “jullie die” naar het profetenwoord “de Heer in herinnering houden: zwijgt nooit, onderhoudt met Hem de stilte niet” (Jes. 62, 6); Weest wakker ten aanzien van Hem, opdat Hij niet slaapt ten aanzien van jullie. Ik, Heer, ik zal altijd tot U roepen. Maar Gij, mijn God, stoot mij niet terug door uw zwijgen (ps. 28, 1). Ik vrees dat als Gij tegen mij bleef zwijgen, ik zou worden als die op zee in gevaar zijn. Als ik klop door de meditatie, open voor mij. Als ik U ondervraag, antwoord mij. Als ik smeek, verhoor mij. Gij zult dat in uw grote welwillendheid zeker en overvloedig doen, tenzij ik geen oren zou hebben voor de woorden uwerzijds. Gij luistert naar wie luistert; Gij verhoort wie U verhoort; Maar “als iemand zijn oor afwendt om uw wet niet te horen, dan is zelfs zijn gebed een gruwel” (Spr. 28, 9).

15. Spreek dus, Heer, uw dienaar luistert en beantwoord zijn woord: de een zowel als de ander vaart, laten dan de een zowel als de ander niet slapen. Want als Gij slaapt ten aanzien van mij, uw dienaar, dan slaapt de zee niet, de herinnering aan de wereld slaapt niet. De golven en rollers van de gedachten slapen niet, als Gij slaapt. Indien ik slaap ten aanzien van U, dan slaapt het vlees niet ten aanzien van mij. Heer, mijn uiteindelijke toevlucht (2 Sam. 22, 2-3), Gij kracht, die in staat zijt te verhinderen dat ik vlucht, laten mijn snikken, het zuchten van mijn hart, de nimmer zwijgende nood zelf waarin ik me bevindt, erop uitlopen dat Gij uit uw slaap wordt geschud en ontwaakt.

16. Sta op, beveel de winden en de zee (Mt. 8, 26), red mij van de kleinmoedigheid van geest en van de storm (ps. 55, 9). Laat zowel binnen als buiten een grote kalmte ontstaan. Laten engelen en mensen voor wie wij een schouwspel geworden zijn (1 Kor. 4, 9), daar getuige van zijn en bewonderend zeggen: “Wie is Hij toch dat zelfs de winden en de zee Hem gehoorzamen?” (Mt. 8, 27) Broeders, dat zal zich zeker voor ons en voor jullie verwerkelijken indien wij Hem gehoorzamen die leeft en heerst. Amen.

(Vertaald uit het Latijn-Frans van Sources Chrétiennes N° 130, blz. 271-281)

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

Weten jullie het niet? Snappen jullie het niet? Hebben jullie het niet ervaren? Soms brandt het vuur van de begeerte in het vlees, de toorn woedt met geweld in de ziel; en daar flakkeren de woorden van verontwaardiging en bitterheid op; en heel het binnenste van de mens wordt geschud als een onstuimige zee door een hevige wind. Boven die zee echter heft Jezus zijn kruis omhoog en alles wordt kalm en bedaart. Overigens, broeders, wie heeft jullie geleid op deze smalle en nauwe weg van het heil? Is het niet het voorbeeld van het kruis en van het lijden van de Heer, dat kruis dat Hij geheven houdt tegen de weg van Egypte?

(Aelred van Rievaulx, Sermoenen voor het jaar, 47, 9 in Aelred de Rievaulx, Sermons pour l'année 4. Collection de Durham, Oka: Abbaye Notre-Dame du Lac, 2005, p. 13.)

2

Hoogmoedige mensen hebben het voordeel- met de woorden van een heilige Augustinus- in een af andere onmiskenbare zonde te vallen opdat zij vernederd worden en voor hen tot werkelijkheid wordt wat geschreven staat: Gij onttrekt hun de geest, zij vergaan; zij keren weder tot stof. De geest van de mens is juist de geest van hoogmoed. Wanneer die eenmaal is weggenomen, keert de mens weder tot stof, anders gezegd tot de kennis van zijn eigen broosheid. Juist dan kan de Geest van God tot hem gezonden worden want die rust slechts op

de nederige, vredige mens die beeft voor Gods woorden. En zie, die mens wordt herschapen, vernieuwd en groeit naar de volmaakte mens toe, die in alles overeenstemt met de rede.

(Aelred van Rievaulx, Homilie 12, 11 over de lasten, in Aelred de Rievaulx, Homélie sur les fardeaux selon le prophète Isaïe, Oka: Abbaye Notre-Dame du Lac, 2006, p. 160.)

3

Zolang wij in dit lichaam verblijven, moeten wij de bekoring ontvluchten die ons achtervolgt. Vluchten wij niet vlug genoeg, wat al te dikwijls gebeurt, worden wij gestoten en omvergeworpen. Maar de Heer neemt ons aan...

Allen vallen wij noodzakelijkerwijze, op een of andere dag, zolang we in deze wereld vertoeven. Sommigen verwonden zich en anderen niet. De rechtvaardige valt zeven keer per dag.

Maar het verschil tussen de verschillende vallen is dit: de rechtvaardige wordt aangenomen door de Heer en is daarom sterker wanneer hij zich opricht; de onrechtvaardige echter slaagt er niet in zich op te richten wanneer hij is gevallen en valt nog dieper: ofwel in een foute schaamte of in aanmatiging. Want ofwel vergelijkt hij wat hij heeft gedaan en de schaamte die hij voelt, leidt hem naar een nieuwe zonde, ofwel stelt hij zich aan als een prostituee. Dan vreest hij God niet meer en eerbiedigt de mensen niet meer, maar pronkt met zijn zonde zoals Sodom. De rechtvaardige daarentegen valt in de hand van de Heer en op verbazingwekkende wijze draagt zelfs deze zonde ertoe bij dat hij groeit in rechtvaardigheid. Wij weten immer dat alles bijdraagt tot het welzijn van hen die God liefhebben. Draagt die val niet bij tot ons welzijn, wanneer wij er nederiger en voorzichtiger door worden?

(Bernardus van Clairvaux, Sermoen over Qui habitat 2, 1-2, in Bernard de Clairvaux, Sermons pour l'année, t. II. 2. Paris: Cerf, 2016, p. 159-161.)

4

Vrede en vreugde zijn zeker welkom als de zachtheid van de lente! De welgevallige regen die God voor zijn erfdeel in reserve houdt is gewenst. Zo nodig kan het vuur van de tegenspoet alles in brand zetten en alles wat Jeremia voorspeld heeft over de geestelijke dorheid kan weer opduiken. Vrees zal echter geen vat krijgen op de mens die door zijn vertrouwen in de Heer wortel heeft geschoten tot in het voedzame water, dat wil zeggen dank zij de heilige Geest. Dat water is, ongetwijfeld, geen zichtbare regen die hem op waarneembare wijze besproeit, maar geheimnisvol, vanbinnen wordt hij erdoor verlevendigd en vruchtbaar gemaakt en wel zolang hij trouw blijft aan zijn woord; dat water geeft hem de kracht te volharden en het schenkt hem een onberispelijke taal en constante activiteit.

(Guerric van Igny, Tweede Sermoen voor S. Benedictus 5, in Guerric d' Igny, Sermons, t. II, Paris: Cerf, 1973, p. 67.)

5

Zo is alles wat wij in onze oefeningen en onze vermoeienissen ervaren als zoetheid, genot en zachtheid voor ons ongetwijfeld als een voorsmaak op het loon voor onze arbeid. Want vooraleer we begonnen ons te vergenoegen in de discipline van de Heer en Hem te beminnen, was dit leven onder het gewicht van de dag en de hitte nauwelijks te doorstaan, nauwelijks te verdragen; in lijden en dwang, in angst en gemopper is alles aanleiding tot verveling en lusteloosheid. Maar wanneer, op het elfde uur, de vijfde genade liefde en discipline doet samengaan en aan de werken de goede affectie zich aansluit, die in alles genot en geluk inspireert, dan wordt door haar elke last licht en ieder juk aangenaam.

(Isaac van Stella, Sermoen 17, 20 in Isaac de l'Etoile, Sermons, t. I. Paris: Cerf, 1967, p. 325.)

6

Wie je ook bent, o ziel, die verlangt naar de zoetigheden van de liefde, misprijs haar bitterheden niet wanneer je haar zoetheid wil ervaren. Als de Beminde je een kus van zijn lippen bereidt en in die kus je de mirre schijnt te puren, keer u dan niet dwaasweg af; weiger niet haastig vooruit te lopen op de naderbij komende genade. Het juk dat je opgenomen hebt, is er een van al te weke liefde als je je met zijn vreugde alleen tevreden stelt en je knorrig en vol walging poogt te ontsnappen aan wat het verwerven van de liefde veronderstelt en aan wat zich noodzakelijk aandient bij hen die haar wegen volgen.

(Jan van Ford, Sermoen op het Hooglied 24, 5 in Jean de Ford, Sermon sur le Cantique des Cantiques, t. I, Oka: Abbaye Notre-Dame du Lac, 1999, p. 303.)

7

Ik nu tast rond als een blinde bij volle daglicht; overal waar ik meen mijn voet te moeten zetten, vrees ik de valstrik en de ruïnering. En zoals tot de blinde zegt men tot mij: Hier en daar, langs hier en langs daar". Maar ik als iemand die niet ziet, ik ken noch hier noch daar, noch langs hier noch langs daar.

(Willem van Saint-Thierry, Oraisons méditatives. Oraison 11, 4, Paris: Cerf, 1985, ps. 171)

VIER OVERWEGINGEN

1

Broeder Guerric Heckel (Mepkin)

Geboren: 4 maart 1940

Intrede: 24 september 1994

Email: guerricheckel@gmail.com

“Terwijl Jezus sliep, is zijn macht aan het werk geweest om de winden uit zijn voorraadkamer te halen.”

“In stilte en diepe slaap heeft het Woord gesproken, en aan de leerlingen geleerd hoe gevaarlijk het voor hen was hun Meester in de stilte te laten, inactief te zijn en te slapen.”

Dat heb ik graag: wanneer Jezus zich toont, wanneer ik een goede meditatie heb gehad, een vruchtbare lectio; of wanneer ik me door goddelijke officie of een andere monastieke oefening op Gods golflengte voel. Zijn aanwezigheid maakt het verschil. Ik voel Christus' aanwezigheid actief in mijn leven en ik voel me in harmonie met mijn monastieke identiteit.

Wat gebeurt er wanneer ik opgeschud word door een verschrikkelijke storm in mijn monastiek leven? Mijn lectio maakt geen enkel spiritueel gedruis. Ik heb letterlijk geslapen tijdens de lezing van de tweede nokturn. Niemand schijnt me te begrijpen. Ik ben ontgoocheld door de richting die mijn gemeenschap inslaat. Wat moet ik dan doen wanneer Jezus zich terugtrekt en ik me alleen voel?

Ik beseft nu dat Hij niet slaapt op die momenten. Hij gebruikt gewoonweg een andere manier om met mij te communiceren. Het gaat er niet meer om wat er rondom mij gebeurt, maar in mij. Nergens een plek om me te verschuilen. Ik moet in de ogen zien wie ik ben en wie ik niet ben. Ik word geconfronteerd met wat ik gedaan heb of nagelaten. Ik begin te herkennen dat al mijn successen, al wat ik bezit, mijn verwezenlijkingen tenslotte niet veel uitmaken. Ik moet toegeven dat ik niets dirigeer.

Hier midden in de storm wordt mijn gebed om dingen te doen gebeuren of te veranderen, vervangen door gebed van overgave. Ik vraag niet zozeer meer dat de omstandigheden zouden veranderen, maar dat ik veranderd word. De aanwezigheid van Jezus in de storm maakt deze verandering mogelijk. Ik heb zijn aanwezigheid gevonden in zijn afwezigheid.

2

Moeder Maureen McCabe (Wrentham)

Geboren: 17 september 1943

Intrede: 2 juli 1972

Email: s.maureen@msmabbey.org

Zonder twijfel zijn het de lectio, meditatio en oratio die heel ons geestelijk leven vormen; Waarom? Omdat zij de geest doen wonen in de hemelse werkelijkheden. Zoals Mozes op de berg, spreekt en luistert, verkeert, diegene die ze beoefent, met God.

Isaak legt dit fundamenteel geestelijk principe uit in het kader van een sermoen over de storm op het meer, die wordt ervaren als een storm in de ziel, wat perfect in de context past.

Als postulante heb ik maandenlang dapper de golven getrotseerd, toen ik plots schipbreuk leed in de kolken van de angst en de twijfel. Op een mooie dag, in het noviciaat, heb ik mezelf afgevraagd: “Waarom al die moeite nemen om al die artikels te lezen over spiritualiteit en monastieke geschiedenis? In ieder geval: ik kom daar nooit aan toe. Ik heb me nochtans aan het lezen gezet En in de lectio heb ik God een kans gegeven om tot me te spreken en me tot vrede te brengen; wat wellicht op geen andere manier mogelijk was geweest. Later in mijn tweede noviciaatsjaar ben ik weer beginnen zinken in de bruisende wateren, maar de novicemeesteres heeft me gered deze keer, dank zij het anker van de meditatio. Zij heeft me voorgesteld de psalmen van buiten te leren en passende verzen te bidden tijdens het werk of op andere momenten. De kracht van de Geest doorheen deze regelmatig en met aandacht herhaalde woorden, is in mij een vredige aandacht voor God beginnen opbouwen die me geholpen heeft

om heel wat meer stormen door te komen. Nu ik ouder ben geworden, vind ik gemakkelijk een steun in het simpel gebed van de Kananese vrouw: “Heer, red mij!”

De ervaring heeft me ertoe gebracht te geloven wat Isaak zegt: dat lectio, meditatio en oratio heel ons spiritueel leven vormen- ja, het is de weg van een ononderbroken verkeer met God.

3

Dom Pierre-André Burton (Désert)

Geboren: 1963

Intrede: 1987

Email: F.Pierre-Andre.Burton@abbayedudesert.com

Klein worden! Wie onder ons aanvaardt om volop in te treden in deze ervaring van ‘kleiner worden’, om zoals Jezus en met Hem zijn lot van vernederde en ‘klein gemaakte’ mens te delen? Klein worden, terwijl de cultuur waarin wij baden ons uitnodigt tot het tegendeel: tot ‘verhoogde’ mensen te worden; Niets gaat dus meer in tegen de natuurlijke, spontane neiging van de mens ‘naar het vlees’, die steeds uit is op macht, prestige, erkenning en eer van alle aard! Het beamen van zo’n ervaring van ‘klein worden’ is van een andere aard: een die ons doet binnen gaan in het leven ‘volgens de geest’. Dat leven eist van ons dat we er alle innerlijke zielekrachten laten op toespitsen. Die krachten alleen staan ons toe, in een akt van geloof, ons te onttrekken aan de ‘verschrikking van de eenzaamheid’: “wanneer eenzaamheid zich op eenzaamheid stapelt, stilte op stilte” (§ 12) en wanneer in de verlatenheid van een gevoel van overgave, of wanneer men de indruk heeft de wegrichting verloren te hebben, zelfs de ‘zin’ helemaal kwijt te zijn (zoals men zegt: zijn zinnen verloren hebben!), wanneer de eenzaamheid een verschrikking wordt en alle perspectieven op een horizon van licht en klaarheid vervagen. ‘Tot niets herleid’ - ‘klein geworden’ dus! Dan blijft er niets anders over tegen de “pest van de acedia” (§ 10) dan nederige trouw aan de oefeningen van het monastieke leven (en “waken”): lectio, meditatio, oratio (§7). Maar vooral het nederige vertrouwen stuwt ons om niet op te houden tot God te roepen en Hem te zeggen: “Gij, mijn God, blijf dan niet zwijgen...” (§ 14).

Moeder Pilar Germán Rojas (Tulebras)

Geboren: 27 november 1966

Intrede: 22 oktober 1994

Email: pilardetulebras@gmail.com

Dit sermoen van Isaac van Stella weerspiegelt en verheldert een ervaring die ik beleefd heb in de loop van mijn monastiek leven. Meermaals heb ik gevoeld dat de storm op het punt stond mijn bootje te doen zinken. En Jezus, onbeweeglijk, ingeslapen, was als een vreemde voor de ramp die me bedreigde. Isaac van Stella heeft me mijn vergissing doen inzien; inderdaad: “terwijl Hij sliep, heeft Hij zo gehandeld opdat de leerlingen wier hart was ingedommeld, gewekt zouden worden.” Daar ligt de paradox: de Heer die slaapt, waakt en handelt; ik, schijnbaar wakker, slaap in mijn zelfgenoegzaamheid en mijn middelmatigheid. Uit die slaap kan Hij alleen me wakken; “zo onderricht Hij hen die zich te zeer in veiligheid wanen, bij middel van de storm”. Daarom “heeft Hij willen slapen, opdat zij tenminste in hun nood zouden aangezet worden Hem te wakken”. Het hart dat “smacht in afkeer” slaapt in de acedia. Isaac van Stella noemt ons “ongelukkig, zwak waar de kracht nabij is, gek terwijl de wijsheid aanwezig is... zij sterven van honger naast het brood van leven en inzicht”.

Kan er groter gekheid bestaan? Neen. Nochtans heb ik ervaren dat je kan smachten vlakbij de bron van leven. Wanneer, opgesloten in mezelf, mijn hart verdoofd slaapt en niet waakt, noch luistert, noch spreekt met het Woord. Dat is het tegengestelde van wat de geliefde in het Hooglied doet: terwijl ze sliep, waakte haar hart. Zo heeft ze de stem van de Beminde kunnen horen toen Hij haar riep. De Heer daarentegen “slaapt uiterlijk”, Hij waakt omwille van mij en ten gunste van mij en Hij komt me op duizend manieren te hulp. Meermaals gehuld in de storm. Maar altijd vervuld van Liefde.

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in je hebben opgeroepen en die je zou willen onthouden.
2. Als je graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.
3. Als je dit essay wilt delen, kun je het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com . Je wordt vriendelijk verzocht een foto van jezelf mee te sturen met jouw volledige naam, de naam van jouw klooster, jouw geboortedatum, jouw datum van intrede en jouw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Michael Casey: « The Theme of Alternation », in *A thirst for God: Spiritual Desire in Bernard of Clairvaux's Sermons on the Song of Songs*, Kalamazoo: Cistercian Publications, 1988, pp. 251-280.

UNIT NEGEN

De energie van de hoop

DE ENERGIE VAN DE HOOP

Op onze weg naar God is onze eerste ervaring iets als verlangen, maar, anders dan andere verlangens heeft dit verlangen geen helder object. De richting ervan wordt uitgedrukt door metaforen zoals “God zoeken” en “verlangen naar vereniging met God”, maar wat bedoeld wordt met deze traditionele uitdrukkingen ligt voorbij de logische uitleg. De Oosterse theologie maakt een onderscheid tussen “het wezen van God” en de “goddelijke energieën”. In dit leven ligt het wezen van God buiten het menselijk begripsvermogen: het is door het contact met de goddelijke energieën, aanwezig gesteld door Gods handelen in de wereld van tijd en ruimte, dat we in relatie kunnen treden met God en daardoor worden omgevormd. God kan niet beschouwd worden als een object te midden van velen en kan dus niet het directe object van ons kennen en liefhebben zijn. Onze relatie met God is intersubjectief. Wij reageren op wat God doet in ons midden. ‘Ik zal uw God zijn en gij mijn volk.’

Voor zover het onze intellectuele en affectieve vermogens betreft, is God niet aanwezig in onze bestaanssfeer. Hoewel God overal aanwezig is, is het innerlijke van de godheid verborgen voor onze blik. Door Gods voortdurende zelfopenbaring, vangen we af en toe een glimp of een wenk op van een transcendente werkelijkheid, maar die ervaringen zijn kort en zeldzaam. *Rara hora et parva mora*. Wanneer Bernardus nadenkt over de afwisseling tussen Gods aanwezigheid en afwezigheid, hanteert hij een terminologie die onder de eerste cisterciënzers gebruikelijk was: het is alsof het Woord de ziel komt *bezoeken*, maar dan – helaas – weer vertrekt. Meestal toont het geestelijke verlangen zich als een scherp besef van de afwezigheid van God. De meesten van ons moeten zichzelf eraan herinneren dat deze ervaring van afwezigheid een zeker doel dient in onze geestelijke ontwikkeling. Ze is niet maar toevallig. Ze werkt niet averechts. Ze is een normaal bestanddeel van onze geestelijke rijping. Sint Augustinus herinnert ons eraan dat uitgesteld verlangen alleen maar sterker wordt.

Hiermee samen hangt een bewustzijn van de obstakels om tot eenheid in zichzelf te komen. Om de afstand tussen God en ons te overbruggen ontvangen we gelijktijdig twee gaven door Christus: de waarheid die onze ware toestand tegenover God openbaart, en de genade die ons vervult met hoop, zodat we energie en vertrouwen krijgen om mee te werken met het goede werk dat in ons begonnen is opdat het tot voltooiing gebracht wordt. Deze thema’s worden verwoord in dit welsprekende en suggestieve commentaar op de tekst uit het Hooglied.

In deze unit vragen we je om na te denken over je eigen ervaring van het voelen van Gods aanwezigheid en afwezigheid, in je gebed en in je leven, en om verheldering te vinden in Bernardus’ overweging van dit thema.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Ik ben naar het klooster gekomen in de hoop om God te vinden. In welke mate is deze hoop werkelijkheid geworden?
2. Hoe heb ik de normale afwisseling tussen positieve en negatieve ervaring beleefd? Tussen angst en hoop? Tussen duisternis en licht? Aanwezigheid en afwezigheid?
3. Zijn er momenten geweest waarin het verlangen naar God hopeloos scheen? Waarom? Zijn er tijden geweest waarin ik een gebrek aan geestelijke energie merkte: onrust, verveling, lauwheid, verdriet, afkeer, lusteloosheid, acedia?
4. Hoe is deze situatie opgelost? Waren er leden van de gemeenschap die me geholpen hebben? Hoe? Heeft het deelnemen aan de dagelijkse *conversatio* geholpen om een weg uit het duister te vinden?
5. Verwelkom ik iedere dag als een moment van leven of is hij ingepakt in routine? Beleef ik het heden als een weg naar het eeuwige leven?
6. Hoe optimistisch ben ik dat het cisterciënzer leven me ertoe zal brengen God te vinden in dit leven en in het volgende?
7. Denk ik wel eens aan het einde van mijn leven? Tot wat voor gevoelens leidt zo'n overweging?

INLEIDING BIJ SERMO 74 OVER HET HOONGLIED

Pater Cassian Russell (Conyers)

Geboren: 19 april 1949

Intrede: 9 september 2006

Email: Cassian@trappist.net

Dit onderwerp zou beter besproken worden door iemand die meer ervaring heeft van deze heilige en verborgen liefde en er meer vertrouwd mee is; maar ik kan mij niet onttrekken aan mijn plicht of uw verzoeken naast mij neerleggen... U dwingt mij mij te begeven in wat te groot, te wonderbaarlijk voor mij is.

Inderdaad, het is mij te groot: deze energie van de hoop. Zoveel vormen van kleine hoop missen de energie om te blijven. Ze drijven weg. Ik hoop dat de witlof niet te gaar gekookt wordt. Ik hoop dat het morgen niet zo warm is dat we die luidruchtige ventilator aan moeten zetten om een beetje lucht te laten circuleren in het koor. Dit zijn de kleine alledaagse vormen van hoop die komen en gaan. Al onze hoop is, op een of andere manier, een hoop op geluk, klein of groot, vluchtig of blijvend. Maar geluk gaat voorbij. Is er een andere hoop? Een zekere hoop? “Ieder die zijn huis, broers of zusters, vader of moeder, vrouw, kinderen of akkers heeft prijsgegeven om mijn Naam, zal het honderdvoudig terugkrijgen en eeuwig leven ontvangen” (Mt 19,29). Hier is een grote belofte, een hoop die blijft. En ja, er zit een energie in deze hoop; ze stuwt me voorbij mijzelf in deze tijd en deze plaats. Terugkeren naar deze hoop leidt me naar transcendent geluk, vreugde, leven.

Onder de kleine vormen van hoop op alledaags geluk leeft dat grotere verlangen naar zaligheid – die blijvende, nooit eindigende vreugde. Het is een berg, een rots, de steen die weggerold is van het graf. De belofte van leven, het leven van de Verrezene. Om deze stevige rots aan te raken moet ik mijn aandacht afwenden van de kettingen van alledaagse gedachten, de gedachten voorbij laten stromen, om een dieper niveau te bereiken. Het is tot dit niveau van innerlijkheid dat Bernardus ons trekt, naar een plaats waar onze oorspronkelijke levensimpuls de belofte van een nieuw omvormend leven ontmoet in een Woord dat ons altijd verder roept.

Vaak, als ik 's morgens vroeg in mijn dagboek schrijf, begin ik met mijn temperatuur te nemen – mijn innerlijk weer te beschrijven, de toonsoort van de innerlijke muziek te benoemen, de kleur van mijn levensdraad te noteren. Op sommige dagen vind ik een vlak, grijs landschap, zonder reliëf, saai, dof en vervelend – alsof ik rondzwerf over een lege vlakte. Er zijn dagen dat mijn innerlijk landschap zo drukkend en bewolkt is – met de hoge vochtigheidsgraad die ons neerdrukt in de zomer in Georgia – dat ik het moeilijk te geloven vind dat ik ooit nog eens verkoeling zal vinden in dit leven. Ik vind alleen zware, drukkende wolken, doodse stilte en een gebroken draad losgesneden van het weefgetouw van het leven. Alsof ik geen verbinding heb met het verfrissende Woord des Levens.

Maar er is een andere kant aan dit steeds veranderende weer: het frisse groen van een op tijd besproeid gazon, het geluid van het water in de fontein van onze pandtuin, de felle kleuren van azalea en blauwe regen in onze lente hier in Georgia. Ik voel de belofte van eeuwig leven in mij opwellen. Dat leven is één van de “onbegrijpelijke en onzichtbare dingen van God” die ons worden voorgesteld “met bekende gelijkenissen van waarneembare zaken, als kostelijke dingen in bekertjes van minderwaardig materiaal”. (2) Ja, voorstellingen ontleend aan dit Amerikaanse landschap, beelden van verlangen gedragen door het simpele materiaal van doodgewone, kleine hoop in bekende afbeeldingen.

Deze aan de oppervlakte drijvende voorstellingen geven reliëf aan het onderliggende verlangen: die vaste stabiliteit van de Rots waaruit de onvergankelijke bron van levend water vloeit. Bij de doop hebben we de Geest van onze Heer ontvangen; Hij is in ons blijven leven, onder alle wisselvalligheden van ons dagelijks bestaan. Op sommige dagen lijkt de bron veraf, bijna onbereikbaar, die dagen van een lege vlakte onder een grijze wolkenlucht. Op andere dagen hoeven we niet te zoeken, de vreugde is zo duidelijk aanwezig – zelfs voordat ik mijn blik naar binnen richt, voel ik haar in me opborrelen – het aan de Samaritaanse vrouw beloofde water ten eeuwiggen leven. Deze vreugde openbaart de energie van de hoop op het transcendente, op iets dat aan de overzijde ligt.

In het centrum van sermo 74 herken ik mijn eigen ervaring in de woorden van de H. Bernardus wanneer hij de afwisseling beschrijft in ons voelen van de aan- en afwezigheid van het Woord. Ik honger ook naar dat leven, beloofd door mijn Heer van het Leven, en ik roep uit: “Hij is leven en kracht.” Ik heb het idee dat, als mijn innerlijk weer verandert, mijn Heer van het Leven komt en gaat. Maar hoe kan Hij die overal is afwezig zijn? Is deze doffe vermoeiende vlakte in feite niet mijn eigen dofheid? Mijn verkeerd gerichte aandacht? Is het niet mijn eigen dikhuidige hart dat ongevoelig is voor zijn Aanwezigheid? Verstik ik Hem niet onder mijn kleinzielige verstrooiingen?

In mijn gebed van rust, als ik daar zit in de stilte van onze donkere kerk, laat ik de verstrooiingen voorbij gaan. Ik vraag me af of mijn leven vergeten – en ik vergeet steeds meer kleine dingen, mensen uit het verleden, waar ik een boek gelaten heb – of dit vergeten niet een nieuw geschenk is, deel van dat grotere proces van openbaring wie het meest werkelijk is van binnen. Is dat onopzettelijk vergeten van kleine dingen niet een verhitten, smelten en afschuimen van de slakken om die ene druppel puur goud te ontdekken? Maakt het deel uit van het loslaten van de zorg om witlof en lawaaierige ventilators om het naakte, wezenlijke feit te onthullen dat ik aan God zal aanbieden voor het oordeel – dat kleine beetje goud dat overblijft na al het verhitten, smelten, ontdoen van slakken en zuiveren – dat kleine beetje dat overblijft als alle vreemde aangroei is vergeten, weggedaan, losgemaakt. Hier. Dit is wat ik te geven heb. Dit is de werkelijke, ware substantie van die diepere hoop. De

transformerende energie van het beloofde nieuwe Leven zal een kostbaar klompje zuiver goud gedestilleerd hebben dat ik als geschenk kan aanbieden aan mijn Heer van het Leven.

BERNARDUS VAN CLAIRVAUX

SERMO 74 over het Hooglied

“Keer terug, mijn Geliefde, en doe als de gazelle en het hertenjong op de bergen van Betel” (Hoogl. 2, 17).

1. “Keer terug”, zegt zij (Hoogl. 2, 17). Blijkbaar is Hij er niet die zij terugroept en is Hij er wel geweest, daarnet nog; Hij schijnt immers te worden teruggeroepen nog terwijl Hij zich verwijderd. Dit voortijdig terugroepen is een bewijs van de grote liefde van de een, van de grote lieflijkheid van de Ander. Wie zijn deze beoefenaars van de minne, deze onvermoeide en vurige volgelingen van de liefde, van wie de Een wordt achtervolgd, de ander gedreven door zo’n onstuimige liefde? Ik heb nu, gedachtig mijn belofte, deze tekst toe te passen op het Woord en de ziel; maar ik beken dat ik hiertoe, om het ook maar enigszins waardig te doen, de hulp nodig heb van het Woord zelf. Zeker zou deze uiteenzetting meer passen aan een meer ervarene en meer ingewijde in de heilige mystieke liefde; maar ik eb mij van mijn plicht te kwijten en moet trachten te voldoen aan uw verlangens. Ik zie het gevaar voor me, ik ontloop het niet; gij dwingt er mij toe (2Kor 12,11). Ja, gij dwingt me mij bezig te houden met grote en wonderbare dingen die te hoog voor mij zijn (Ps. 130, 1). Ach, ik vrees dadelijk te moeten horen: Wat hebt ge mijn geneugten op te sommen, en uw mond vol van mijn mysterie te hebben (Ps.49, 16)? Luister niettemin naar mij, als naar een man die angst heeft om te spreken maar toch niet zwijgen kan. Misschien zal mijn angst zelf het waagstuk verontschuldigen; maar meer nog uw stichting, zo die eruit voort zou komen. Mogelijk zullen deze tranen van mij ook iets zeggen. “Keer terug”, zegt zij. Juist. Hij ging weg, Hij wordt teruggeroepen. Wie zal mij het mysterie van deze veranderlijkheid ontsluiten? Wie mij dit gaan en keren van het Woord waardig verklaren? Zou de Bruidegom wispelturig handelen? Vanwaar zou Hij kunnen komen, waarheen kunnen weerkeren, Hij die het heelal vervult (Jer. 23, 24)? En hoe kan Hij die geest is Zich plaatselijk bewegen (Joh. 4, 24)? Of wat voor soort beweging sult ge toeschrijven aan Hem die God is? Hij is toch onveranderlijk!

2. Nochtans, wie dit vatten kan, hij vatte het (Mt. 19, 12). Maar laten wij bij de uitleg van die heilige en mystieke tekst behoedzaam en in eenvoud voortgaan (Ef. 5, 15) en ons richten volgens de Schrift, die met onze woorden de in het geheim verborgene wijsheid (1Kor. 2, 7) uitspreekt; die, terwijl ze met onze gevoelens zich God voorstelt, Hem in het hart prent; die met bekende gelijkenissen van waarneembare zaken, als in bekers van minderwaardig materiaal, het kostbare, onbekende en onzichtbare van God (Rom. 1, 20), aan de menselijke geest te drinken geeft. Laten ook wij dus de gewoonte volgen van die zuivere sprake (Ps. 11, 7), en zeggen wij, dat het Woord Gods, God, de Bruidegom van de ziel, gelijk Hij wil (1Kor. 12,11) tot de ziel komt en haar weer verlaat: laten we alleen inzien dat dit gebeurt in het gevoel van de ziel, niet door een beweging van het Woord. Bijvoorbeeld, als zij de werking van de genade waarneemt, dan weet ze dat het Woord daar is; maar is Het weg, dan treurt en zoekt zij weer zijn aanschijn, naar het profetenwoord: “U heeft mijn aangezicht gezocht; Uw aangezicht, Heer, wil ik zoeken” (Ps. 26, 8). Wat zou ze het niet opnieuw zoeken? Want, nu

die lieve Bruidegom haar ontnomen is, is het haar niet mogelijk intussen iets anders te verlangen, zelfs niet maar aan iets ander te denken. Rest dus dat zij Hem die weg is weer ijverig zoekt en terugroept bij zijn heengaan. Zo wordt dus het Woord teruggeroepen, en het wordt teruggeroepen door het verlangen van de ziel (Jes. 26, 8), dat wil zeggen, van die ziel aan wie Hij eenmaal de zoetheid van zijn bijzijn vergunnen wilde. Is het verlangen soms niet een kreet? Jawel, een machtige! Er staat geschreven: “De Heer heeft het verlangen van de armen verhoord” (Ps. 9, 17). Terwijl dus het Woord heengaat, klinkt intussen slechts één en aanhoudende kreet van de ziel, haar aanhoudend verlangen, als een aanhoudend “Keer terug”, totdat Hij komt.

3. En nu, geef mij een ziel, die dikwijls door de Goddelijke Bruidegom pleegt bezocht te worden, die durf kreeg door de vertrouwelijkheid, honger door het proeven, rust door de verachting van alle dingen: en ik ken haar zonder dralen de stem en de naam van de bruid toe, en ik geloof niet dat de onderhavige tekst op haar helemaal ontoepasselijk is. Zo een wordt er hier immers sprekend opgevoerd. Want door Hem terug te roepen, laat ze blijken dat Zijn tegenwoordigheid waardig gekeurd werd, zij het niet in overvloed. Anders zou ze geroepen hebben, niet teruggeroepen. Maar de woorden “Keer terug” wijzen op een terugroepen. En misschien heeft Hij Zich daarom wel teruggetrokken, opdat Hij vuriger zou worden teruggeroepen, krachtiger worden vastgehouden. Want eenmaal deed Hij alsof Hij verder zou gaan, niet omdat Hij dit wilde, maar omdat Hij wilde vernemen: “Blijf bij ons, want het wordt avond” (Luc. 24, 28-29). En dan die andere keer, toen de apostelen in de boot waren en zwoegden met roeien, en Hij, wandelend over de zee, hen als het ware wilde voorbijgaan, ook toen wilde Hij dat niet, maar eerder hun geloof op de proef stellen, een bede uitlokken. Zij raakten van streek, zegt de evangelist, en gilden luid in de mening dat het een spook was (Marc. 6, 48-50). En een dergelijk heilig liefdesspel, of liever heilsbestel, als toen somtijds het Woord-in-een-lichaam lichamelijk voerde, houdt datzelfde Woord-in-de-geest niet op, op zijn eigen geestelijke wijze bij de Hem toegewijde ziel ijverig toe te passen. Voorbijgaande wil Het vastgehouden worden, weggaande teruggeroepen worden. Dit Woord is immers niet onherroepelijk: het gaat en keert naar zijn behagen, alsof Het haar in de dageraad bezoekt en dadelijk op de proef stelt (Job. 7, 18). Zijn gaan schijnt wel planmatiger, zijn keren steeds spontaan, maar beide toch vol overleg. Doch de reden daarvan kent het Woord alleen.

4. Nu staat het wel vast dat het in de ziel plaats heeft, een dergelijk beurtelings gaan en keren van het Woord, zoals hij betuigt: “Ik ga heen, maar kom tot u terug” (Joh. 14, 28); en ook: “Een weinig tijds, en gij zult Mij niet zien; en weer een weinig tijds dan zult gij Mij terugzien” (Joh. 6, 17). Ach, een weinig tijds en een weinig tijds. Ach, hoe lang duurt die weinige tijd! Lieve Heer, noemt ge dat een weinig tijds dat wij U niet zien? Met alle eerbied voor het Woord van mij Heer: Het duur lang, heel erg lang. Toch is het allebei waar: naar ons verdienen is het een weinig tijds, voor ons verlangen duurt het lang. Beide zijn te vinden bij de profeet: “Mocht Hij toeven, blijf Hem verbeiden, want Hij komt zeker, en blijft niet uit” (Hab. 2, 3). Hoe kan Hij niet blijven en toch toeven, tenzij omdat voor ons verlangen niet haastig genoeg is wat voor onze verdiensten wel en meer dan genoeg is? De ziel die lief heeft wordt door verlangen gedreven, meegesleept door begeerte, houdt geen rekening met verdiensten, sluit haar ogen voor zijn majesteit, opent ze voor zijn lust, stelt haar vertrouwen in het heil en handelt daarin vrijmoedig (Ps. 11, 6). Onverschrokken en onbeschroomd roept zij het Woord terug, vraagt vol vertrouwen weer te genieten van zijn geneugten en met haar gewone vrijmoedigheid noemt zij Hem niet Heer, maar Geliefde: “Keer terug, mijn Geliefde!” en voegt er aan toe: “Zoals de gazelle en het jonge hert op de bergen van Betel”. Maar hierover later.

5. Maar verdraagt nu eens een weinig onverstand van mij (2Kor. 11, 1). Ik wil verklaren – zoals ik dat heb beloofd – hoe het met mij gaat in die dingen. Het dient wel tot niets (2Kor. 12, 1). Maar ik wil mijzelf toch laten zien om uw bestwil, en, mocht gij er mee begaat zijn, dan zal ik mijn onverstand voor lief nemen; zo niet, dan zal ik mijn onverstand opbiechten. Ik beken dat het Woord ook tot mij is gekomen – ik spreek in onverstand (2Kor. 11, 17) – en meermaals. En ofschoon Het vaak bij mij is binnentreden, heb ik niet een enkele maal gevoeld dat Het binnentrad. Ik voelde dat Het er was, ik wist dat Het er geweest is, soms kon ik Zijn komst voorvoelen, maar nooit voelen, en ook zijn heengaan niet (Ps. 120, 8). Want vanwaar Het gekomen was in mijn ziel, waarlangs Het binnentrad of wegging, dat beken ik ook nu nog niet te weten; naar het woord: “Gij weet niet vanwaar Hij komt of waarheen Hij gaat” (Joh. 3, 8). En geen wonder, want tot dit Woord werd gezegd: “En uw voetsporen zullen niet gekend worden” (Ps. 76, 29). Zeker is Het niet binnengekomen door mijn ogen, want kleur heeft Het niet; ook niet door mijn oren, want geluid geeft Het niet; noch door mijn neus, want Het vervult niet de lucht maar de geest, en Het geeft ook niet een geur aan de lucht, maar heeft ze geschapen; Het komt ook niet door mijn keel, want Het wordt niet opgeslokt of verzwolgen; ook heb ik Het niet op de tast gevonden, want het is niet tastbaar. Langs waar is het dan binnentreden? Of is Het misschien wel niet binnentreden, omdat Het niet van buiten kwam? Het is immers niet een of ander iets van de dingen die buiten ons zijn (1Kor. 5, 12). Anderzijds kwam Het ook niet uit mijn binnenste, want Het is goed, en ik weet dat er niets goeds in mij is. Ik ben ook opgestegen tot wat het hoogste is in mij, en zie, het Woord was hierboven verheven. Ook tot wat het diepste in mij is ben ik als een ijverig verkenners afgedaald, en niettemin werd Het nog dieper bevonden. Keek ik naar buiten, Het bleek buiten al wat het verst buiten mij is te zijn; richtte ik mijn blik naar binnen, dan was het Woord inwendiger dan mijn binnenste. En ik begreep hoe waar het was wat ik had gelezen “in Hem leven wij, bewegen ons en zijn wij” (Hand. 17, 28); maar zalig is hij, in wie het Woord is, die voor het Woord leeft, die door het Woord bewogen wordt.

6. Vraagt ge nu, daar Zijn wegen zo geheel onnaspeurlijk zijn (Rom. 11, 33) hoe ik dan weet dat het Woord aanwezig is? Het is leven en krachtig (Hebr. 4, 12), en zodra Het is binnengekomen, heeft Het mijn sluimerende ziel wekt, mijn hart bewogen, week gemaakt en gewond (Hand. 4, 9), want het was hard en van steen en vol onverstand (Sir. 3, 27; Ez. 11, 19). Het Woord begon ook uit te rukken en af te breken, te bouwen en te planten (Jer. 1, 10), het dorre te besproeien, het duistere te verlichten, het geslotene te openen, het koele te ontvlammen, en het kromme recht, het ruwe tot effen weg te maken (Jes. 40, 4), zodat heel mijn ziel de Heer zegende, en heel mijn binnenste Zijn heilige naam (Ps. 102, 1). Terwijl nu aldus de Goddelijke Bruidegom meer dan eens bij mij binnentrad, heeft Hij nooit door een enkel teken zijn binnenkomen verraden; niet door enig woord, door een verschijning of het geluid van zijn gang. Kortom, geen van zijn bewegingen deed mij Hem gewaarworden, door geen van mijn zinnen sloop Hij bij mij binnen; alleen uit de bewogenheid van hert, zoals ik al zei, heb ik zijn aanwezigheid begrepen, uit het wijken van de boze neigingen en het bedwingen van de vleselijke aandoeningen bemerkte ik de macht van Zijn kracht, uit het opsporen of terechtwijzen van mijn verborgen fouten (Ps. 18, 13) bewonderde ik de diepte van Zijn wijsheid, uit de verbetering van mijn leven, hoe gering ook, ervoer ik de goedheid van zijn zachtmoedigheid, uit de omvorming en vernieuwing van mijn geestelijk denken, dat is van mijn inwendige mens (Ef. 4, 23), besefte ik iets van de schittering van zijn schoonheid (Ps. 49, 2), en uit de beschouwing van dit alles samen beving mij een huiver voor Zijn geweldige grootheid (Ps. 150, 2).

7. Maar omdat dit alles, zodra het Woord geweken is – gelijk het gaat als men onder een kokende ketel het vuur weghaalt – dadelijk terugvalt in lamme lauwheid en kilheid, en dit mij

een teken is van Zijn heengaan, moet mijn ziel ten dode wel bedroefd zijn (Mt. 26, 38), totdat Het weer terugkeert, en mijn hart als tevoren weer ontgloeit in mijn binnenste (Ps. 108, 22); en dit duidt op Zijn terugkeer. Welk wonder, als ook ik, na dergelijke ervaringen met het Woord, die woorden van de bruid tot de mijne maak, waarmee zij Hem, als Hij Zich verwijderd heeft, terugroept. Ik word toch gedreven, zij het niet door een gelijk, dan toch door een enigszins daarop gelijkend (1Kor. 13, 9) verlangen. Zolang ik leef zal mij, om het Woord terug te roepen, dat terugroepend woord vertrouwd zijn, dat luidt: “Keer terug”. En zo vaak Het mij ontglippen zal, zo vaak smee ik Het weer, na te roepen met een brandend hartsverlangen dat Het toch mag terugkeren en mij de vreugde terugschenken van zijn heil (Ps. 50, 14), mij zichzelf mag teruggeven. Ik zeg het u, broeders, niets geeft een mens nog troost, zolang die ene troost ontbreekt. En hierom bid ik, dat Hij niet ledig komt (Jes. 55, 11), maar vol van genade en waarheid (Joh. 1, 14), zoals Hij gewoon was, gelijk gisteren en eergisteren (Gen. 31, 5). Naar het mij toeschijnt zal hierin de gelijkenis met gazelle en jong hert duidelijk aan de dag kunnen treden, want de waarheid heeft ogen als een gazelle, en de genade / gratie de vrolijkheid van een jong hert (Hand. 2, 17).

8. Alle twee heb ik nodig: de waarheid en de genade, de waarheid waarvoor ik mijzelf niet zou kunnen verborgen houden, en de genade waarvoor ik niet zou willen verborgen blijven. Een bezoek waarbij een van de twee ontbreekt zou niet volmaakt zijn omdat de ernst van de waarheid zonder de genade te drukkend, en de inschikkelijkheid van de genade zonder de eerste te lichtzinnig zou kunnen schijnen. Bitter is waarheid die niet gekruid is met gratie, zoals zonder de teugel van de waarheid de devotie zelf lichtvaardig is en geen maat kent, en meestal ook overmoedig wordt. Hoe velen vonden er geen baat bij de gratie ontvangen te hebben, omdat zij niet tegelijk de juiste maat van de waarheid gekregen hebben! Want hierdoor hebben zij meer dan behoorlijk hun behagen in haar gehad, terwijl het oog van de waarheid hen niet bewaarde, terwijl ze geen acht sloegen op het ernstige karakter van de gazelle, maar zich liever heel en al overgaven aan de lichte zwier van het hertje. Daardoor is het gekomen, dat de genade waarmee zij voor zich blij hadden willen opspringen, hun werd ontnomen. Men had hun – wel wat laat – kunnen zeggen: “Gaat dus heen en leert wat het is (Mt.9, 13): Dient de Heer met vreze, juicht Hem toe met ontzag” (Ps. 2, 11). Zo had ook een heilige ziel “in haar voorspoed gezegd: In eeuwigheid zal ik niet wankelen” (Ps. 29, 7), toen zij plotseling voelde, dat het aanschijn van het Woord van haar was afgewend, en zijzelf niet enkel wankelde maar geheel ontsteld was (Ps. 29, 8); en zo leerde zij met scha en schande, dat zij met de gave van de devotie ook het tegenwicht van de waarheid nodig had. De volheid van genade ligt dus niet in de genade alleen, en ook niet in de waarheid alleen. Wat baat het te weten wat gij doen moet, als ook het willen doen u niet gegeven wordt? En wat, als ge wel wilt maar niet kunt? Hoe velen heb ik er na de erkenning van de waarheid somberder gezien, en dat te meer omdat de verontschuldiging van onwetendheid als uitvlucht niet meer openstond. Zij wisten wel, maar deden niet wat de Waarheid van hen vroeg.

9. Gezien deze samenhang is de ene zonder de andere niet voldoende. Ik zeg te weinig: zelfs niet goed. Hoe we dit weten? “Hij die weet dat hij goed heeft te doen, staat er geschreven, en het nalaat, doet zonde” (Jak. 4,17); eveneens: “De dienaar die de wil van zijn Heer kent, en niet dienovereenkomstig handelt, zal veel slaag krijgen” (Lk. 12,47). Dit voor wat de waarheid betreft. En nu wat de gratie aangaat. Er staat geschreven: “En na de bete voer de satan in hem” (Joh. 13,27). Er is sprake van Judas, die de gave der genade ontvangen had; maar omdat hij niet wandelde in de waarheid met de Leraar van de waarheid, of liever met de Waarheid als leraar, gaf hij in zijn hart vrij spel aan de duivel (Ef. 4,27). Luister verder: “Hij heeft ze gevoed met de bloem van de tarwe, en met honing uit de rots ze verzadigd” (Ps. 80,17). Wie? “’s Heren vijanden hebben Hem belogen” (Ps 80,16). Die Hij met honing en

tarwebloem heeft gevoed, die hebben Hem belogen, werden zijn vijanden, omdat zij de waarheid niet paarden aan de genade. Over dezelfde leest men elders: “Uitheimse zonen hebben mij belogen, uitheimse zonen werden oud en hinkten van hun paden” (Ps 17,46). Wat zouden ze niet hinken op de ene voet van de genade, als ze er de waarheid niet naast zetten? “Hun tijd zal daarom eeuwig duren” (Ps. 80,16), zoals ook die van hun vorst, die ook zelf niet in de waarheid stond, maar een leugenaar geweest is van het begin (Joh. 8,44), en daarom te horen kreeg: “Om uw schoonheid hebt gij uw wijsheid vergooid” (Ez. 28,17). Ik bedank voor schoonheid die mij de wijsheid beneemt.

10. Vraagt ge welke die zo schadelijke, zo verderfelijke schoonheid is? De uwe. Zijt ge misschien nog zonder begrip? Ik zal het duidelijker zeggen: uw eigen, zelf gemaakte schoonheid. Niet de gave wordt gelaakt, maar het gebruik dat gij ervan maakt. Tenslotte, als ge hebt opgelet, wordt er niet gezegd dat hij om de schoonheid, maar “om zijn schoonheid” de wijsheid verspeeld heeft. En , zo ik me niet vergis, de schoonheid van de engel en de ziel is juist dezelfde. Wat is immers zowel de een als de ander ontdaan van de wijsheid anders dan een ding zonder vorm of model? Door de wijsheid was de engel dus niet alleen gevormd, maar ook welgevormd. Maar hij heeft ze vergooid, zodra hij de wijsheid tot de zijne maakte, zodat “om zijn schoonheid” hier wil zeggen: om zijn eigen wijsheid heeft hij de wijsheid verspeeld. Het gaat dus om het zich toe-eigenen. Omdat hij wijs was in eigen ogen, omdat hij de eer niet gaf aan God, omdat hij de genade niet met dank vergold, omdat hij niet naar de waarheid in haar wandelde, maar haar omhoog naar zijn wil; dat is de reden waarom hij ze verspeeld heeft. Want zo bezitten is vergooien. “Indien Abraham, zegt de apostel, op grond van zijn werken gerechtvaardigd is, dan kan hij roemen, maar niet tegenover God” (Rom. 4,2). En ik zeg: Dus ik heb niet te roemen en ik heb alles verspeeld als ik het niet bij God heb. Want wat is zo verloren, als datgene wat buiten God gebannen is? Wat is dood-zijn anders dan beroofd zijn van het leven? Zo bestaat dus het verloren gaan in niets anders dan in het gescheiden zijn van God. “Wee u, die wijs zijt in eigen ogen, en naar eigen mening verstandig” (Jes. 5,21). Van u wordt gezegd: “Verdelgen zal Ik de wijsheid der wijzen, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet doen” (1 Kor.1,19). Zij hebben de wijsheid verspeeld, omdat eigen wijsheid hen heeft te gronde gericht. Hoe zouden ze iets hebben behouden, nu zij zelf verloren zijn gegaan? Of zijn zij niet verloren, die God niet kent?

11. De dwaze maagden, die juist hierom dwaas heten, denk ik, dat ze beweerden wijs te zijn en daarom dwaas werden, krijgen van God te horen: “Ik ken u niet” (Mt. 25,12). En eveneens zullen degenen die wonderen deden bij Gods gratie, maar deze tot eigen glorie misbruikten, al evenzeer moeten horen: “Ik heb u nooit gekend” (Mt. 7,23); zodat hieruit duidelijk blijkt, dat de genade niet baat, eerder schaadt, wanneer er geen waarheid is in de intentie. Beide tezamen vinden we wel bij de Bruidegom. “Genade en waarheid zijn door Jezus Christus gekomen”, verzekert Johannes de dooper (Joh. 1,17). Indien dus de Heer Jezus met een van deze beide zonder de ander aan mijn deur klopt – Hij is immers het Woord Gods, de Bruidegom van de ziel – dan zal Hij zeker niet als Bruidegom, maar als Rechter binnentreden. Neen, dat moge nooit gebeuren! Hij trede niet in het gericht met zijn dienstknecht (Ps. 143,2). Hij trede binnen met zijn vrede, Hij trede binnen beminnelijk en opgewekt; maar toch ook met rijpe flinkheid en ernst, om door de strengere blik van de waarheid in mij de overmoed te onderdrukken, en zo mijn blijdschap te zuiveren. Hij trede binnen als een omzichtige gazel, die over mijn schuld heenspringt alsof Hij ze niet bemerkt en op mijn boete met erbarmen neerziet. Hij trede binnen als afdalend van Betels bergen, in feestelijke luister, als voortkomend van de Vader, goed en zacht, en achte het niet beneden Zich de Bruidegom te heten en te worden van de ziel die hem zoekt, hoewel Hij God is, boven alles gezegend in eeuwigheid. Amen.

(Bernardus van Clairvaux, *Toespraken over het Hooglied, 74*, vertaling 1973 pro manuscripto, met enige wijzigingen)

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

Soms (*aliquando*) gebeurde het, wanneer ze zichzelf met haar gebruikelijke liefde wijdde aan het gebed, dat ze een wonderlijke zoetheid ervoer die alle bewegingen van haar ziel tot rust bracht, alle activiteit van het denken, en zelfs alle geestelijke genegenheid (*affectus*) die ze voor haar vrienden had. Plotseling nam haar ziel als het ware afscheid van alle lasten die ze had in deze wereld en werd ze boven zichzelf weggerukt (*rapitur supra se*) en overstromd door een soort licht buiten alle begrip en beschrijving zag ze niets dan datgene wat is en wat het wezen van alles is. Het was geen lichamelijk licht of enige lichamelijke gelijkenis; het had geen afmeting of beperking zodat het overal gezien werd; het werd niet door iets bevat maat bevatte alles in zichzelf. Op een wonderlijke, onbeschrijflijke manier, houdt het zijn alles wat is en houdt waarheid alles wat waar is. Overstromd door dit licht begon zij Christus te kennen, niet naar het vlees zoals ze Hem tevoren gekend had, want Christus Jezus, een geest voor haar aangezicht, heeft haar in zijn waarheid binnen geleid.

Aelred of Rievaulx, Oner 2:18-19; (See CF 83, pp. 35-36.)

2

We moeten weten dat de rechtvaardigen soms boven zichzelf uit worden getild door een overmaat aan contemplatie tot in een zekere veiligheid van geest en bestendigheid van vertrouwen. In deze toestand realiseren ze zich dat alle huidige kwaad en het gevaar van de dood veracht moeten worden in God, en door zich dit te realiseren verachten ze ze ook. Maar op andere tijden worden ze door hun eigen zwakheden neerslachtig en zijn ze als gewone mensen bang temidden van al deze gevaren. Hoe meer ze nederig hun eigen zwakheid vrezen, hoe meer ze deze herkennen. Daarom staat er van hen geschreven: “Ze stijgen op tot in de hemelen en ze dalen af tot in de afgrond.” Ze stijgen op tot in de hemelen door een overmaat aan contemplatie en van veiligheid in God. Ze dalen af tot in de afgrond door een overmaat aan angst en wantrouwen in zichzelf.

Baldwin of Forde, The Commendation of Faith 12:6; (CF 59, pp. 73-74.)

3

In dit tweede geval [van geboorte in een geestelijk huwelijk] geraakt de ziel somtijds buiten zichzelf en wordt zelfs ontrukkt aan het gebruik van haar lichamelijke zintuigen, zodat zij waar zij het Woord ervaart, zichzelf niet meer ervaart. Dit geschiedt als de ziel, aangelokt door de onuitsprekelijke zoetheid van het Woord, zich als het ware losmaakt van zichzelf, of liever aan zichzelf ontrukkt wordt en ontglipt, om op te gaan in het genieten van het Woord.

Bernardus van Clairvaux, Toespraken over het Hooglied, 85,13, vertaling 1973 pro manuscripto

4

“Ik heb Hem gevonden,” zegt ze, “ik heb Hem gevonden die mij eerst gezocht en gevonden heeft als een dwalend schaap en als een verloren penning, en zijn genade ging mij voor.” Hij heeft mij eerst gevonden, zeg ik, toen ik verloren was; toen ik niets verdiende, was Hij mij voor. Hij vond mij in dwaling; Hij was mij voor toen ik wanhoopte. Hij vond mij in ontkenning; Hij was mij voor terwijl ik wantrouwde. Hij vond mij door mij te wijzen wat mijn toestand was; Hij was mij voor door mij bij hem terug te roepen. Hij vond mij dwalend in vergissingen; Hij kwam mij voor met geschenken terwijl ik zonder schoonheid was. Hij vond mij, niet zodat ik Hem kon kiezen maar zodat Hij mij kon kiezen. Hij kwam mij voor zodat Hij mij eerst kon liefhebben. En daarom, gekozen en bemind, gezocht en verkregen, gevonden en voorkomen, hoe zou ik Hem dan niet liefhebben en zoeken met een inspanning volgens mijn kracht en een verlangen voorbij mijn kracht? Ik zoek en ik zoek, totdat ik, wanneer mijn verlangen vervuld wordt, vol vreugde kan uitroepen: “Ik heb Hem gevonden die mijn ziel bemint.”

Gilbert of Swineshead SC 8:8; (See CF 4, pp. 120-121.)

5

Als de liefde van Christus alle menselijke gevoelens zo absorbeert dat iemand zichzelf verwaarloost en vergeet en zijn geest enkel nog vervuld wordt van Jezus Christus en de dingen die Hem betreffen, dan is de liefde volmaakt geworden. Voor iemand die deze liefde ervaren heeft, is armoede geen last, verwondingen worden niet gevoeld, schaamte is om te lachen, verlies is niets en zelfs de dood wordt als winst beschouwd, omdat het een overgang is van dood naar leven.

Guerric of Igny Sermons 33:5 [Resu 1:5]; (See CF 32, p. 84.)

6

We weten van een Godvrezende monnik uit dezelfde abdij [Clairvaux] die, terwijl hij in die gemeenschap woonde, in het koor stond met de anderen tijdens de vigiliën van Allerheiligen. Deze man had een grote liefde voor de zalige Johannes de Evangelist en hij dacht graag aan hem en aan zijn geschriften. Toen tijdens de mis, volgens gebruik, de lezing uit de Apocalyps werd gelezen, vond hij een wonderlijke zoetheid in deze woorden. Aan het eind van het laatste vers waar gezegd wordt: “Waardig is het Lam dat geslacht is te ontvangen de macht en de rijkdom” en zo verder, smolt heel zijn ziel door het vuur van goddelijke liefde. Zo’n grote overvloed van geluk werd hem ingeschonken dat hij zich bijna niet kon beheersen van vreugde. Toen werd hij weggerukt in jubilatio en was volledig buiten zichzelf, hij zag enkel Christus, als het ware aanwezig voor de ogen van zijn hart en omhelsde hem met innerlijke armen. Hij bleef staan op dezelfde plaats terwijl zijn geest overvloedig gevoed werd met deze hemelse spijs.

Herbert of Clairvaux, De Miraculis, 2:10; (PL 185, p. 1321 cd.)

7

Tot waar men via geen enkel argument of oordeel van rede of redenering kan opstijgen, tot de stroom namelijk van uw geneugten, tot de volkomen vreugde van uw liefde, daar bevindt zich dikwijls plotseling degene aan wie Gij dit geeft, degene die trouw zoekt en die trouw aanklopt. Maar als mij soms iets, Heer, van deze vreugde ten deel valt, wat uiterst zeldzaam

is, dan roep ik, dan schreeuw ik: “Heer, het is ons goed hier te zijn, laten wij hier drie tenten bouwen”: een voor het geloof, een voor de hoop en een voor de liefde.

En weet ik dan soms niet wat ik bedoel met deze woorden: Het is ons goed hier te zijn? Maar plotseling val ik als dood ter aarde en opkijkend zie ik niets; en ik merk dat ik ben waar ik tevoren was: in de smart van mijn hart en het grote verdriet van mijn geest. Tot hoelang nog, Heer, tot hoelang nog? Hoelang moet ik nog plannen maken in mijn ziel, smart dragen in mijn hart heel de dag lang? Hoelang zal uw Geest wachten om in de mensen te komen, omdat ze vlees zijn, maar komt en gaat Hij en waait Hij waarheen Hij wil?

Willem van Saint-Thierry, God schouwen 5, Monastieke cahiers 4, p.30.

VIER KORTE OVERWEGINGEN

1

Dom Gerard D'Souza (Genesee)

Geboren: 24 Mei 1958

Intrede: 15 oktober 1992

Email: gerarddsouza@geneseeabbey.org

De 74^e preek op het Hooglied van de H. Bernardus staat bekend om de beschrijving van de wisselingen die optreden in de ziel met het komen en het gaan van het Woord. Ik zal niet ingaan op deze ervaring van afwisseling. Wat mij aanspreekt gebeurt later in de tekst, waar Bernardus raakt aan het noodzakelijke samengaan van genade en waarheid, zoals dat in de persoonlijke ervaring aan de dag komt.

Ik heb horen zeggen dat de redenen die iemand doen intreden in het klooster niet dezelfde zijn als de redenen die iemand doen blijven. In mijn geval is één van de belangrijkste redenen die me doen volharden in het monastieke leven, dat ik in de waarheid kan leven. Ik heb bewust de formulering “in de waarheid leven” gekozen omdat het cisterciënzer leven door het charisma van de stichters zo georganiseerd is dat ieder aspect ons moet leiden tot leven en waarheid. Ik ervaar dit als vrijheid en als ruimte. Omgekeerd heb ik onwaarheid in mijn leven ervaren als beklemming.

Het is ook mijn overtuiging dat ik de waarheid nooit zou hebben kunnen verwelkomen als ze niet gehuld was in de zalf van de genade. Was het niet om wat Rowan Williams de “betrouwbare aanwezigheid” noemt, een aanwezigheid die onze ervaring onderschrijft, dan denk ik niet dat ik de waarheid verwelkomd zou hebben. Ik zou nog steeds leven met subtiële ontkenningen. Een van de hoofdkanalen van genade is de gemeenschap geweest. De ruimte aangeboden door de aanvaarding van de gemeenschap een leven lang is naar mijn mening een elementaire genade. Het is hoe wij de betrouwbare aanwezigheid van Christus in ons midden ervaren. Als ik ondersteund word door deze genade dan sta ik meer open voor de waarheid, ook al is ze onprettig en hoor ik haar niet graag. Waarheid wordt aanvaard omdat ze ervaren wordt als een robuuste vorm van liefde die ons bevrijdt tot een steeds diepere onderdompeling in het mysterie van Christus en zijn Vader en de Heilige Geest.

2

Moeder Marion Risetto (Crozet)

Geboren: 17 september 1941

Intrede: 22 augustus 1959

Email: mmarion@olamonastery.org

Blijf bij mij, Heer, want de avond is nabij. Het wordt laat en ik ben oud geworden, niet erg oud, maar oud genoeg. Te oud voor al dit komen en gaan van een bruidegom in SC 74, te oud om door de stad te rennen op zoek naar jou die mijn ziel bemint, te oud om te doen te hebben met wachters op hun ronde, laat staan om op vossen te jagen in de wijngaard. Zelfs te oud om te verdragen hoe je springt over bergen en huppelt over de heuvels, kiekeboe-spelletjes speelt door de tralies en 's nachts op mijn deur klopt. Alsjeblieft, niet meer al dat komen en gaan, blijf bij mij, Heer, want de oneindige avond is nabij.

Niet langer de kookpan van SC 74, op het vuur, van het vuur af. Als ik kook voor mijn dierbare zusters, dan is mijn minst favoriete moment in de keuken wanneer de pannen, allemaal tegelijk, beginnen te koken. Rust, vrede, vreugde en tevredenheid komen pas in het langzaam en gelijkmatig pruttelende stadium waarin eigenlijk het echte koken gebeurt.

Niet langer de angstige afwisselingen van SC 74. Je bent voor mij als een gepensioneerde echtgenoot, altijd in de buurt. Veel vrouwen denken met enige vrees vooruit naar de tijd in hun leven waarin hun gepensioneerde echtgenoten de ruimte van hun huis zullen vullen, acht uur extra per dag, vijf dagen per week, maar dat geldt niet voor jou en mij, Heer Jezus.

Onze ervaring is die van SC 79.5. Ik houd je vast en laat je niet gaan. Maar op mijn beurt word ik vastgehouden door jou, die ik vasthoud. Ik houd tegelijkertijd vast en word vastgehouden. Ik houd je vast door geloof en genegenheid en jij houdt mij vast door je kracht en genade want dat is je belofte: 'Ik ben altijd bij je.'

3

Moeder Martha Driscoll (Gedono)

Geboren: 5 mei 1944

Intrede: 7 juli 1975

Email: ibumartha@gmail.com

Als overste merk ik dat veel mensen ontmoedigd raken omdat ze geen vooruitgang in hun leven zien. In plaats dat ze beter worden vinden ze dat ze slechter worden. Waar is God? Wat is de zin van dit leven? Dat is het moment dat ik deze passage aanhaal. Toen Bernardus gevraagd werd naar zijn ervaring van God, legde hij uit dat hij weet dat hij door God is aangeraakt wanneer hij zijn fouten en zonden helderder ziet. Je zou kunnen zeggen dat hij weet dat God aanwezig is wanneer hij in een crisis verkeert die hem zijn ellende doet zien.

In zijn liefde toont God ons aan onszelf zoals Hij ons ziet, zoals we werkelijk zijn, wat we niet willen zien. Wij zouden vurig van verlangen willen zijn, maar ons stenen hart is koud en beroofd van verlangen. Maar dat ongevoelde verlangen wordt omgevormd in de energie van trouw, doorzetting, gehoorzaamheid, zelfgave in het gemeenschapsleven, elkaar leren liefhebben – met zeldzame momenten van de warmte van zijn aanwezigheid en veel meer momenten van geloof in zijn genade. Ik leer de schoonheid van zijn aanwezigheid te zien in gebrek aan ijver, in de pijn van leegte en zelfzucht, ergernis en ongeduld in mezelf en in anderen: allemaal tekenen van gefrustreerd, onvervuld verlangen dat compensatie zoekt.

Verlangen is hoop die niet verflauwt als Jezus ons het pad afleidt naar de twaalfde trap van nederigheid, die niet de namaaktoppen van individualistische spiritualiteit zoekt, maar ons juist verenigt in onze ellende als zondaars omarmd door zijn oneindige Genade.

4

Zuster Sarah Branigan (Glencairn)

Geboren: 11 april 1973

Intrede: 7 november 2001

Email: sarah.ocso@gmail.com

Bernardus is niet alleen begiftigd met bezoeken van het Woord, maar ook begiftigd met de woorden om die ervaring uit te drukken. Hij is echt een leraar door licht te werpen op de manieren van Minne. Maar ik vang nog een andere boodschap op in deze sermo, misschien extra duidelijk door de huidige vertaling, namelijk dat hij, ondanks zijn gezag, gewoon “één van ons” is. Zijn nederige betuigingen dat hij onwaardig is de “heilige geheimen van de liefde” te bespreken zijn uitingen van valse bescheidenheid.

Het is vanuit de gave van Bernardus' eigen persoonlijke Godservaring dat hij ons onderricht in deze sermo, maar niet met een verheven afstandelijkheid. We zien dat hij, net als wij, de mysterieuze afwisselingen onderging van de aanwezigheid en de afwezigheid van God in het geestelijk leven. Hij heeft ook de vraag gesteld van dit veranderend toneel: is God wispelturig, grillig? Ben ik in de steek gelaten? Hij is eveneens vervuld van gevoelens van droefheid en heimwee bij de afwezigheid van de Beminde.

Doordat Bernardus in paragraaf 6 waarschuwt tegen het vertrouwen in onze zintuigen en onze emoties maar de tekenen van Gods aanwezigheid herkent in de effecten in zijn leven, geeft hij tegelijkertijd een diep menselijk portret van de andere kant van zijn ervaring tijdens Gods afwezigheid. Hij bekent dat zijn ziel ‘slaperig’ is, zijn hart ‘hard en van steen’, ‘dor’, ‘somber’, ‘gesloten’, ‘koud’, ‘krom’ en ‘ruw’. Dit is de passage waar ik telkens weer naartoe getrokken word, waar de ‘ervaring’ duidelijk geen eigen maaksel van Bernardus is maar het initiatief van God, die ‘wakker schudt’, ‘doet ontvlammen’, ‘recht maakt’, ‘uitrukt en afbreekt’, ‘bouwt en plant’.

In plaats van zich op gevoelens te concentreren is Bernardus ‘verloren in verwondering’ bij Gods wijsheid voor de omvorming van zijn hele wezen. In de context van dit proces van

bekering, in genade *en* waarheid, moeten we de redenen van Gods afwezigheid begrijpen; niet als een zelfvoldane passiviteit aan Gods kant, maar als een middel om in ons een steeds dieper verlangen en zoeken naar de Ene te wekken tot Wie we uitroepen: “Keer terug!”

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in u hebben opgeroepen en die u zou willen onthouden.
2. Als u graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.
3. Als u dit essay wilt delen, kunt u het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com. U wordt vriendelijk verzocht een foto van uzelf mee te sturen met uw volledige naam, de naam van uw klooster, uw geboortedatum, uw intrededatum en uw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Casey, Michael: “Bernard’s Biblical Mysticism,” *Studies in Spirituality* 4 (1994), pp. 12-30.

Dutton, Marsha, “‘Would that I Might’: Gilbert of Hoyland on the Bride’s Joy and the Guardian’s Burden,” *CSQ* 53:3 (2018), pp. 311-335.

Fassetta, Raffaele, “The Christocentric and Nuptial Mysticism of Saint Bernard in the Sermons on the Song of Songs,” *CSQ* 49.3 (2014), pp. 347-365. (= « La mystique christologique et nuptiale de saint Bernard dans les sermons sur le Cantique », *Collectanea Cisterciensia* 75.2 (2013), pp. 139-154.)

UNIT TIEN

DE

CISTERCIENZER

TRADITIE

DE CISTERCIENZER TRADITIE

Aelred had geen twijfel over het doel van de cisterciënzer roeping; het is het beloofde land van de contemplatie (S. 82:14). Hij is daarom duidelijk over de middelen waardoor wij bij dit verlangde doel geraken: het is door gewoon het beleven van de dagelijkse cisterciënzer conversatio. “Wat ik wens te benadrukken is dat je niet tot dit punt kunt komen door traagheid maar enkel door werken, nachtwaken, vasten, tranen en rouwmoed van hart” (S. 34:29). Als een goede herder, echter, Aelred herkende dat verschillende elementen van de monastieke levenswijze op verscheidene wijze prioriteit gegeven werd. Het is onrealistisch om te verwachten dat iedereen volmaakt is in alles. “Bij beproeving zou iedereen toevlucht moeten nemen in die oefening waarin hij het meeste genade vindt” (S. 8:17). Hij had vertrouwen in de doelmatigheid van het cisterciënzer leven.

Traditie is meer een werkwoord dan een zelfstandig naamwoord. Het is niet zozeer een lichaam van leerstellingen en teksten en de transmissie van iets; het is de handeling van het doorgeven van datgene wat wij ontvangen hebben – aanvaarden dat wat we overdragen aangepast zal worden in het proces van aanvaarding door de ander. De cisterciënzer traditie wordt aanvaard wanneer wij de cisterciënzer conversatio beleven. Ze wordt verstevigd wanneer wij de betekenis van de observanties verdiepen door het internaliseren van de normen en waarden die zijn uitgedrukt door de grote exponenten van onze traditie. Ze wordt overgeleverd wanneer wij zowel aan een nieuwe generatie doorgeven een wijze van handelen als ook de normen en waarden die dit bezielen. Idealiter moeten de teksten van de traditie voor ons een spiegel worden waarin we de dynamiek van de roeping herkennen waartoe wij geroepen zijn.

In deze Unit vragen wij u te reflecteren op de impact die de cisterciënzer traditie heeft op uw persoonlijke ontwikkeling. We vragen u om de verantwoordelijkheid te nemen voor de bloei van onze traditie in de huidige wereld. Op een meer praktisch niveau vragen wij u of u suggesties hebt hoe onze gemeenschappen, regio's en heel de Orde een groter enthousiasme voor de cisterciënzer traditie zou kunnen ontwikkelen.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

- 1) Hebben de teksten uit de monastieke traditie die in dit programma gegeven zijn, mij geholpen om mijn eigen ervaring van het monastieke leven te herkennen, te begrijpen, te waarderen en te verdiepen?
- 2) Welke tekst sprak mij het meest aan?
- 3) Heeft dit programma mijn perceptie van de monastieke/cisterciënzer traditie verandert?
- 4) Heb ik een verlangen om de cisterciënzer traditie door te geven aan een nieuwe generatie?
- 5) Voorziet de cisterciënzer traditie in antwoorden voor de vragen van vandaag en de noden van de huidige monniken en monialen? Zijn er vragen die onbeantwoord blijven?
- 6) Verlang je dat de Orde voortgezette vorming voorziet in onze traditie?

- 7) Wanneer jij de gelegenheid had, wat zou jij zeggen tot het Generaal Kapittel over het monastieke leven vandaag?

INLEIDING OP PREEK 85 VAN AELRED

Dom Roberto de la Iglesia Perez (Cardena)

Geboren: 17 oktober 1969

Intrede: 31 oktober 1993

Email: robertodelai69@planalfa.es

De Heilige Aelred van Rievaulx is een eminente exponent van de primitieve cisterciënzer traditie. We kunnen dit duidelijk zien in de tekst die wij nader gaan bekijken.

Naar mijn mening, is de eerste verrassing in de voorliggende preek, dat al is de preek gegeven op het feest van St. Benedictus, Aelred hem niet meer dan drie keer aanhaalt, en dan nog impliciet. De reden hiervoor is, zoals bij alle andere cisterciënzer auteurs, niet zozeer om een persoon te prijzen – hoewel hij hem na aan het hart ligt – maar om licht te werpen op hoe degene ons helpt voortgang te maken in het monastieke leven. Wat centraal staat, is dan ook de tropologische of de morele zin.

Echter, Aelred gaat uit van de tekst van St. Paulus: “Deze dingen.... Werden opgetekend om ons te onderrichten” (1 Kor. 10:11), en vervolgt tot zijn monniken: Wij die geestelijk zijn, laten wij de geestelijke betekenis zoeken die ligt in de letterlijke betekenis. Het doel van Aelred is dus als abt en leraar van zijn broeders te zoeken naar de geestelijke betekenis van de Schrift.

De preek begint met een gebaar van goede wil van Aelred naar zijn monniken (*captatio benevolentiae*) door hen te prijzen voor hun verlangen om het feest te vieren door te luisteren naar het Woord van God. De abt verklaart de geestelijke betekenis van Gods Woord, in zoverre als het “voedsel is voor onze ziel, de vertroosting voor onze zorgen, en het geneesmiddel in onze zwakheden” (1). Het Woord van God geneest de herinnering – de *memoria Dei*- die door de zonde vervallen was tot het vergeten van God, zoals Aelred ons leert in de Spiegel van Liefde.

Het drama van de heilsgeschiedenis is inbegrepen: de strijd tussen het geestelijke Jeruzalem en Babylon. Deze steden vertegenwoordigen vrede en verwarring – dat is hun letterlijke betekenis in het Hebreeuws. Volgens de morele zin, zijn zij, respectievelijk, de

versteving van de deugd en het opkomen van de ondeugden. En, zoals Aelred van St. Augustinus geleerd heeft, een van zijn leraren, deze steden zijn “gemengd” aanwezig in zowel de kerk als in het hart van iedere gelovige.

“Vlucht weg uit het midden van Babylon”, (4) spoort Aelred zijn broeders aan. Waar zullen zij naar toe vluchten? Naar de toevluchtssteden (zie Dt 19:2-10; Num 35:11-15) die Mozes ingesteld had voor de Israëlieten en die onze Mozes, St. Benedictus, heeft ingesteld voor monniken. Deze steden zijn niets anders dan de praktijken, de exercitia die St. Benedictus uitgevaardigd heeft in zijn Regel. Drie zijn lichamelijk: handenarbeid, nachtwaken en vasten; en drie zijn geestelijk: lectio, meditatie, en gebed (zie SS 8:15; 117:13). Dit gaat over de interactie tussen het actieve leven – de eerste drie oefeningen of “steden” – en het contemplatieve leven – de laatste drie – zoals eerder beschreven door de eerste monniken, zoals Evagrius Ponticus en Cassianus tot Gregorius de grote, die het actieve/contemplatieve leven begon te begrijpen zoals wij dat vandaag zien.

De drie lichamelijke praktijken (*corporalia exercitia*) zijn zeer kenmerkend voor de cisterciënzers, als onderscheidend van het traditionele monastieke leven vóór de 12^e eeuw. Vooral, handenarbeid – zeer dichtbij vrijwillige armoede – stond in groot contrast met de voorafgaande traditie; hetzelfde gold voor nachtwaken en vasten volgens de Regel zoals de Apologia van St. Bernardus ons herinnert. Het is het werk van boete dat de monnik, achtervolgd door de zonden – of, in de woorden van Aelred, “nog steeds buiten het Beloofde Land” (13) op zich moet nemen. Degenen die volmaaktheid hebben bereikt en genieten van een zekere rust van geest en vlees zijn reeds in het Beloofde Land: zij leven in contemplatie, proeven van de goddelijke zoetheid. Maar zelfs zij moeten beducht zijn voor de gedachten die door hun hoofd spoken (*vagis cogitationibus*); dit is een beschouwing van de leer van Evagrius die Aelred al aan zijn zus, de recluse had aanbevolen.

We merken hier op, in alle zuiverheid, de cisterciënzer van het eerste uur die Aelred was. Dit komt overeen met de primitieve monastieke traditie en, vooral met zijn leraar St. Bernardus. Niet voor niets wordt Aelred de “Bernardus van het noorden” genoemd.

Maar Aelred vervolgt, we “worden opgedragen te vluchten naar een van deze steden (een exercitium), omdat iedereen gelijkelijk capabel is voor iedere oefening, en niet iedereen dezelfde genade vindt in alle oefeningen” (16). Hier zien we de andere kant van Aelred, een kant die aanvult wat we zojuist aangeduid hebben als ascese en die hij meer ten volle zal uitwerken in parallelle preken (SS 8 en 117). Wij kunnen niet alles doen of alles bezitten; maar dat is de genade van het gemeenschapsleven, omdat wij elkaar helpen en elkaar aanvullen. Deze gedachte laat een mooi Augustijns refrein klinken dat telkens herhaald word (op zijn minst zes keer in het werk van Aelred): *singula omnium omnia signulorum* (“ieder ding behoort aan iedereen en alles behoort aan een ieder”) En dit moet niet alleen begrepen worden van de kovel of het habijt maar meer van de deugden en de geestelijke gaven, op zo’n manier dat wat een broeder van zichzelf niet bezit, hij toch bezit in de ander. Dit is hoe God het zelf gewild heeft, als een middel tot nederigheid, om liefde te laten groeien en om tot eenheid te komen. De zwakke kan daarom zeggen: “Ik heb kracht” omdat een andere broeder dit bezit; net zoals een andere broeder geduld heeft zodat een andere broeder zijn zwakte kan dragen met geduld.

Maar het geheim ligt in de volharding, aangezien velen tot deze steden vluchten, maar weinigen erin volharden, omdat ze zichzelf reeds volmaakt vinden na zoveel jaren het habijt te hebben gedragen, zoals Aelred het ironisch zegt. Wij moeten blijven in deze steden, zoals Mozes het ons opdroeg, tot aan de dood van de Hoogste Overste, die voor ons Jezus is. Christus stierf eenmaal in zichzelf en sterft dagelijks in ons (cotidie) wanneer wij zijn voorbeeld volgen, onze vleselijke passies in onszelf doden. Dit is de quasi-liturgisch offerande van onszelf: iedere dag, met Hem en in Hem.

Laat ons blijven in de exercitia van het monastieke leven (werken, nachtwaken, vasten) totdat we kunnen zeggen: wij dragen altijd de dood van Jezus in ons lichaam (2 Kor. 4: 10). Laten wij dit doen omdat de cisterciënzer monnik niets anders belijdt dan het kruis van Christus (*nos professores crucis Christi*) en, onze Orde is het kruis van Christus (*Ordo noster crux Christus est*), zoals Aelred elders zegt.

Dit is ‘onze Aelred’ – zoals zijn biografie hem met affectie noemt – een gelovig getuige van de vroegste cisterciënzer en Bernardijnse traditie, die samenbrengt een intense ascese in het navolgen van de vernederde en gekruisigde Christus, met een geestelijk verstaan van de Heilige Schrift, een sterk contemplatief verlangen, en een dynamische ervaring van gemeenschapsharmonie, eenheid en vriendschap.

AELRED VAN RIEVAULX,

Preek 82

1. Gezegend (*Benedictus*) is God, die zoveel toewijding in u heeft gestort, dat u, als u met vreugde en vurigheid samenkomt, niet de vreugde van het vlees verwacht, maar die van het hart. Inderdaad, op deze manier viert u waardig uw feestdagen, niet in ‘braspartijen en drinkgelagen’ (Rom 13,13), maar in het luisteren naar het woord van God. U moet dus weten dat het woord van God voedsel is voor onze ziel, troost in onze ellende en medicijn voor onze ziekte (*infirmitas*). Maar u moet weten dat geneeskunde een dubbele kracht heeft: een die ziekte voorkomt en de andere die geneest. Een goede arts instrueert hen die gezond zijn zodat ze niet ziek worden en zij die ziek zijn [instrueert hij] over hoe ze hun gezondheid kunnen herstellen.

2. Zo handelt het woord van God met ons. Wij waren gezond toen wij in het paradijs waren. God gaf ons een raad, of liever gezegd een voorschrift, dat onze gezondheid in stand zou hebben gehouden als we het in acht hadden genomen. We hebben het voorschrift verwaarloosd en zo hebben we ziekte (*aegritudo*) ervaren. Onze arts liet ons niet in de steek, ook al waren we ziek. Hij gaf ons een voorschrift waarmee we onze gezondheid zouden kunnen herstellen. De kinderen van Israël waren gezond zolang ze in Jeruzalem bleven en zich aan de voorschriften van God hielden. Maar omdat ze zondigden, werden ze door het goddelijke oordeel in gevangenschap naar Babylonië gevoerd. Waarom daar in plaats van elders? Ongetwijfeld omdat Jeruzalem een teken van hun gezondheid was en Babylonië een teken van hun ziekte. Net zoals gezondheid en ziekte tegengesteld zijn, zo ook deze twee steden.

3. Jeruzalem betekent "vrede", Babylon "verwarring". Voor zover de gezondheid in het lichaam tot bloei komt, is er een zekere vrede in al haar leden. Maar zodra er ziekte ontstaat,

ontstaat er een zekere verstoring en verwarring in de leden. Hetzelfde gebeurt in de ziel. Zolang de deugden bloeien, is de ziel (*animus*) gezond en lijdt ze geen verwarring. In plaats daarvan verheugt ze zich in een heerlijk soort vrede. Maar als er ondeugden binnenkomen, is alles verstoord, zijn mensen in conflict met hun eigen geweten en dus [ervaart het geweten] verstoring en verwarring.

4. Laat ieder van u nagaan hoe wij in dat geestelijk Babylon waren, hoe wij bang waren, hoe wij verward waren, hoeveel verwarring er in de geest van ieder van ons was toen we aan de ene kant door woede werden gestoord en aan de andere kant door begerigheid werden beperkt; hier laaide de lust op en daar vervormde de jaloezie ons. Voordat we een genot hebben geconsumeerd branden we van verlangen, maar na de voltooiing ervan worden we uitgeput door walging. Uit deze verwarring roept God ons op door te zeggen: "Vlucht uit Babylon" (Jer 51:6). Maar naar welke plaats zullen we vluchten? Misschien naar die versterkte toevluchtsoorden die onze Mozes, [onze] wetgever, dat wil zeggen de heilige Benedictus, voor ons heeft ingericht. Want de heilige Mozes heeft voor de vleselijke kinderen van Israël bijzondere vleselijke steden ingesteld.

5. In de Wet staat dat Mozes voor de kinderen van Israël drie steden aan de andere kant van de Jordaan buiten het beloofde land en drie andere in het beloofde land heeft ingericht, zodat wie iemand onbewust doodde, kon vluchten naar een van deze steden, waar de belofte van vrede en veiligheid gold. Desalniettemin was er volgens dezelfde Wet geen vertrek uit die stad mogelijk vóór de dood van de hogepriester. Want als iemand vóór de voorgeschreven termijn in welke richting dan ook zou gaan, zou het voor een familielid van het vermoorde slachtoffer geoorloofd zijn om het bloed van zijn verwanten te wreken. Maar als de moordenaar zou wachten tot de dood van de hogepriester, dan zou er een kans zijn om te vertrekken en zou het ongeoorloofd zijn voor de verwanten van het slachtoffer om wraak te nemen.

6. De vleselijke Joden onderhielden deze wet op een vleselijke wijze. Wij, die geestelijk zijn, zoeken de geestelijke betekenissen in de letter. Met overtuiging kunnen wij laten zien dat als er niets geestelijks in deze wet staat, ze nooit door God gegeven kan zijn. Wat vinden wij? Zou God deze wet, die zo korte tijd zou gelden, hebben kunnen geven? Had God een wet kunnen geven waarin de hoogste rede niet bestond? Maar welke reden kan er zijn om een soortgelijke zonde met een andere straf te bestraffen, zodat degenen wiens zonde hetzelfde was, een straf moeten ondergaan die heel anders was?

7. Want het zou kunnen gebeuren dat iemand een persoon doodt op de dag voordat de hogepriester sterft en dan naar een van deze steden vlucht, en een ander zou dezelfde daad vele jaren voor zijn dood kunnen doen. En dus, broeders, laten we de geestelijke betekenis van deze wet opzoeken en dan zullen we zien hoe rechtvaardig het is, hoe eeuwig, hoe God waardig. Want de apostel zegt openlijk: "Al deze dingen zijn hun figuurlijk overkomen: ze zijn opgeschreven omwille van ons, voor wie het einde der tijden is aangebroken" (1Kor 10:11). We kunnen [het als figuurlijk interpreteren] dat de kinderen van Israël in Egypte waren en dat ze de Rode Zee zijn doorgetrokken. Waarom kunnen we dan niet [figuurlijk] begrijpen dat de toevluchtsteden ook voor ons zijn ingesteld?

8. Waarom hadden de kinderen van Israël geen toevluchtsoorden in Egypte? Laten we eens kijken naar de reden waarom ze toevluchtsteden hadden nadat ze uit Egypte waren gevlucht. Er werden toevluchtsteden voor hen ingericht, zodat als iemand een ander door onwetendheid

doodde, hij naar een van deze steden kon vluchten, zodat zijn vijand hem niet kon doden en hij veilig zou zijn. Ze hadden deze steden in Egypte niet omdat ze niet doodden, maar omdat ze bewust doodden en niet uit onwetendheid. Laten we nu eens kijken wat het is om iemand geestelijk te doden, want het is mogelijk dat iemand op een goede of slechte manier doodt.

9. Toen Petrus eenmaal honger had, liet de Heer hem een linnen doek vol onreine dieren zien en hoorde hij een stem die zei: "Petrus, dood en eet" (Handelingen 10:13). Die onreine dieren betekenen zondige mensen. Zoals degenen die de heilige persoon met het zwaard moeten doden, dat is het woord van God, zodat ze niet zijn wat ze vroeger waren, dat wil zeggen, zondaars. Daarom zei Salomo: "Bekeer de zondaars en zij zullen niet meer zijn" (Spreuken 12:7), dat wil zeggen, bekeer "de goddeloze van hun goddeloosheid" (Ez 3:19) en zij zullen niet langer goddeloos zijn. Nadat hij (Petrus) ze heeft gedood, moet hij ze opeten, dat wil zeggen dat hij hen moet toevoegen aan zijn ledematen, dat is het goede en heilige volk, van wie de apostel zegt: "U bent, ieder van u, ledematen van elkaar" (Rom 12,5).

10. Aan de andere kant vindt de Heer degenen die op een slechte manier doden schuldig, wanneer hij door de profeet zegt: "Zij doodden de zielen die niet stierven" (Ez 13,19). U weet goed genoeg dat de zonde de dood van de ziel is. Wie zondigt, doodt de ziel, want de Schrift zegt: "De mond die liegt, brengt de ziel de dood" (Wijsheid 1:11). Op dezelfde manier brengt het oog dat een vrouw ziet om te begeren de dood in de ziel. De hand die bloed vergiet en de voet die voortsnel om kwaad te doen; de buik die neigt naar begeerte; het oor dat openstaat voor afleiding. Dit alles brengt de ziel de dood. Daarom brengt degene die zondigt de dood naar zijn ziel. Wie een ander tot zonden aanzet, vermoordt de ziel van de ander met woorden of voorbeelden.

11. Zulke moorden pleegden we vaak in Egypte. Maar we hadden geen toevluchtsoorden omdat we niet uit onwetendheid zondigden, maar bewust en vrijwillig. Maar nu zijn we uit Egypte gekomen en naderen we al het beloofde land, dat land dat de Heer aan Abraham en zijn nageslacht beloofde. Maar niet aan zijn nageslacht naar het vlees maar naar de geest. Nu zijn we niet zonder toevluchtsoorden. Ja, broeders, we hebben zulke steden hard nodig. Maar wie heeft zulke steden voor ons ingericht? Wie anders dan onze heilige Vader Benedictus, door wiens bediening de Heer ons uit het geestelijke Egypte heeft geleid?

12. Maar laten we nu eens kijken wat deze steden zijn. Het is heel nuttig voor ons om ze te kennen, zodat we er onze toevlucht kunnen nemen en in blijven tot de dood van de hogepriester. Ook al plegen we [nog steeds] moord op dit moment, aangezien wij zondigen - want er is geen mens die niet zondigt - toch is het uit zwakheid of onwetendheid dat we zondigen, niet uit hoogmoed. Deze zes steden, zo lijkt het mij, zijn een teken van de zes observanties (*exercitia*) die onze heilige Vader Benedictus voor ons heeft ingesteld. De lichamelijke [observanties] zijn handenarbeid, waken, vasten. We kunnen veilig naar deze steden vluchten in de hoop daar genade te vinden, ook al zondigen we soms. Daar hopen we ook bescherming te vinden zodat we niet zullen zondigen [in de toekomst].

13. Ik denk dat niemand van u eraan zal twijfelen dat als iemand na de zonde zijn toevlucht neemt tot deze boetedoening, de duivel die kwaad over ons spreekt vanwege de moord, niet in staat zal zijn om wraak op ons te nemen. Maar er is nog iets anders dat ons achtervolgt vanwege de moord, namelijk de verrukking die we in de zonde ervaren. Want als we door enige verrukking zondigen, zelfs na [berouw en] boete te hebben gedaan, komt de herinnering aan de zonde bij ons terug en wordt uit deze herinnering een zekere verrukking geboren en

worden we daardoor verleid. Het is dus noodzakelijk dat we naar deze steden vluchten, zodat de bitterheid van het vlees de verrukking kan overwinnen. Maar deze drie steden betreffen op de juiste wijze degenen die zich nog buiten het beloofde land bevinden.

14. Het beloofde land is contemplatie en de smaak van goddelijke zoetheid. Sommige kinderen van Israël leefden in dit land, andere daar buiten. Zij die al tot zo'n grote volmaaktheid zijn gekomen dat hun vlees onderworpen is en hun vleselijke hartstochten onder controle zijn en [leven] in een zekere rust van geest en vlees en al heel vaak in staat zijn om na te denken over de hemelse realiteit en de goddelijke zoetheid te doordringen en te proeven: zij zijn het die leven in het beloofde land. Dit is het land dat stroomt van melk en honing, [dat] een dubbele verfrissing [biedt] - de mensheid en de godheid van de Heer.

15. Buiten het [beloofde] land zijn er degenen voor wie er nog een zekere strijd is met het vlees, de wereld en de duivel. Zij heffen niet hun hoofd op door middel van de voortreffelijke [oefening van de] contemplatie, maar zij drinken uit de stortvloed van moeilijkheden en roepen met gezegende Job: "Als ik goddeloos was, {wee mij; en als ik rechtvaardig was, zal ik mijn hoofd niet opheffen}... (Job 10:15). Zij worden door de duivel achtervolgt voor moord, dat wil zeggen voor de zonde, en hij suggereert hen de herinneringen aan de ondeugden waar ze eerder mee te maken hadden. Genot achtervolgt hen; hoe meer ze er vroeger van genoten hebben, hoe scherper het hen nadien achtervolgt. Daarom is het nodig dat ze naar deze steden vluchten, dat wil zeggen de lichamelijke observaties, zodat ze door de beproeving van het vlees, het genot van het vlees kunnen overwinnen.

16. Het is bevolen om naar één van deze steden te vluchten, omdat ze niet allemaal even geschikt zijn voor alles en ook geen gelijke genade hebben voor alle observaties. Het is dus juist dat wanneer de vijand ons achtervolgt, dat wil zeggen wanneer we in verleiding worden gebracht, we vooral moeten vluchten naar die observatie waarin wij een grotere genade ervaren. Er zijn velen die uit angst naar de steden vluchten, maar er zijn er weinig die er zo lang in volharden als ze zouden moeten. Te snel voelen zij zich veilig en gewoonlijk berekenen ze hun religieuze leven meestal vanaf de tijd sinds hun bekering (intrede) en dus denken ze, als ze vele jaren in het religieuze leven hebben doorgebracht, dat ze reeds volmaakt zijn. Maar of ze [daar] nu een lange of slechts korte tijd hebben geleefd, het is noodzakelijk dat we in deze steden blijven tot aan de dood van de hogepriester.

17. Het is niet nodig om u te onthullen wie onze hogepriester is. Hij is degene die "eens en voor altijd in het heiligdom is binnengegaan, niet met het bloed van de geiten en kalveren, maar met zijn eigen bloed, om een eeuwige verlossing te verkrijgen" (Hebreeën 9:12). Maar hoe wachten we in deze steden op zijn dood? Broeders, Christus is eenmaal gestorven en hij sterft elke dag. Eenmaal in zichzelf, elke dag in ons. Hij sterft in ons wanneer we, na het voorbeeld van zijn dood, onszelf versterven. In de tussentijd moeten we blijven in de steden, dat wil zeggen in arbeid, waken en vasten, totdat al onze hartstochten in ons gestorven zijn en we met de apostel kunnen zeggen: "Altijd moeten wij de dood (mortificatio) van Christus in ons lichaam dragen" (2Kor 4,10).

18. En dus, zij die volmaakter zijn en een grotere levendigheid van geest hebben, steken de Jordaan over, dat wil zeggen [zij gaan verder dan] alles wat voorbijgaat (*fluit*) en vergankelijk is, en in geest, hart, liefde en gedachte [al] leven zij in die hemelse woning die waarlijk het beloofde land is. Dezen zijn weliswaar zo volmaakt dat ze niet worden aangevallen door vleselijke hartstochten, maar beschouwen het toch als een grote vervolging als hun harten,

zelfs voor een korte tijd, dwalen en zich bezighouden met frivole en tijdelijke dingen. En hoewel [de volmaakten] soms tijd doorbrengen in de andere drie steden en soms degenen [die minder volmaakt zijn en] over wie we eerder spraken tijd doorbrengen in deze [steden], behoren zij [de volmaakten] net zo goed tot deze [steden] als [de anderen] tot de andere [steden]. Allen zijn op weg naar de dood van de hogepriester, dat wil zeggen [de minder volmaakten] naar de dood van hun kwade hartstochten, [de volmaakten] naar de dood van dwalende gedachten.

19. Broeders, dit zijn de steden die onze heilige Vader Benedictus voor ons heeft ingericht. Laten we onze toevlucht tot hen nemen, laten we in hen blijven, zodat we met zijn hulp naar de eeuwige tabernakels kunnen oversteken. Moge onze Heer Jezus Christus dit toestaan, die leeft [en regeert] met de Vader en de Heilige Geest voor eeuwig en altijd. Amen.

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

Onze ordo is een welgestelde stad, omgeven door de wallen van goede observanties zoals muren en torens, zodat onze vijand ons niet bedriegt en ons niet wegtrekt van het leger van onze Commandant. Oh, wat een muur is armoede, hoe [goed] het verdedigt ze ons tegen de trots van de wereld, tegen schadelijke en verwijtbare frivoliteiten en oppervlakkigheden. Wat een toren is stilte die de aanval van twist, ruzie, onenigheid en afleiding afslaat. Hoe zit het met gehoorzaamheid, nederigheid en goedkope kleding? Hoe zit het met het grove voedsel? Dit zijn muren, torens tegen de ondeugden, tegen de aanvallen van onze vijanden. *Aelred van Rievaulx, Preek 3:7; CF 58, p. 93.*

2

Het lijkt mij dat deze zes [steden] die zes algemene observaties (exercitia) kunnen betekenen die voor ons bij wet zijn vastgelegd. Drie zijn lichamelijk, namelijk arbeid, waken en vasten. Deze hebben vooral betrekking op degenen die nog steeds worden aangetrokken door vleeselijke hartstochten en die als het ware nog steeds buiten het beloofde land zijn. Het is niet aan hen om te zeggen dat "ons burgerschap (conversatio) in de hemel is" (Fil 3:20). Drie [andere observaties] zijn geestelijk, namelijk lezen, bidden en mediteren. Deze hebben vooral betrekking op degenen die de hartstochten hebben bevochten en tot rust zijn gekomen, opgeklommen zijn naar een liefde (affectus) voor de deugden, en in deze steden proeven "hoe zoet de Heer is" (Ps. 33:9). Naar deze steden vluchten we voor een toevluchtsoord, vanwege degenen die ons achtervolgen omwille van de moord [die we hebben gepleegd]. *Aelred van Rievaulx, Preek 8:15; (zie CF 58, p. 152).*

3

Opnieuw zien we dat we de verleiding van het vlees niet kunnen overwinnen door te spelen en rustig te leven. Wie in de vuiligheid van het vlees verkeert door een slechte gewoonte kan niet genezen worden, behalve door een groot berouw van het hart, grote vernietiging van het

vlees en ijverig gebed. Degene die [tegelijktijd] aangenaam wil leven en de hartstochten van het vlees wil overwinnen, behandelt zichzelf te voorzichtig en bedriegt zichzelf. Met Gods hulp heeft hij [Sint Benedictus] deze eerste verzoeking zo manhaftig weerstaan dat hij daarna zo'n grote rust van het vlees heeft gehad dat hij zich nooit meer tot ontucht heeft laten verleiden. Laten we hem navolgen en ons verzetten tegen ongeoorloofde genoegens. *Aelred van Rievaulx, Preek 115.11-12; (CCCM 2C, p. 168.)*

4

Onze levenswijze (*Ordo*) is verwerping; nederigheid; vrijwillige armoede; gehoorzaamheid, vrede, vreugde in de Heilige Geest. Onze levenswijze is leven onder een meester, onder een abt, onder een regel, onder discipline. Onze levenswijze is ijver voor het zwijgen, zich oefenen in vasten, waken en handenarbeid en bovenal zich houden aan de koninklijke weg van de naastenliefde. Bovendien om van dag tot dag in al deze dingen vooruitgang te maken en te volharden tot aan de laatste dag. *Bernardus van Clairvaux, Ep 142:1 (SBOP VII, p. 34).*

5

Ik ben verbaasd dat monniken zo'n gebrek aan gematigdheid hebben op het gebied van eten en drinken en op het gebied van kleding en beddengoed, rijtuigen en gebouwen. De dingen zijn zo voorbijgestreefd dat men denkt dat de juiste orde en religie worden bevorderd, hoe meer zorg en plezier en enthousiasme er is ten aanzien van zulke dingen. Onthechting wordt verantwoord als gierigheid, soberheid, strengheid, stilte, somberheid. Aan de andere kant wordt laksheid bestempeld als discretie, extravagante vrijgevigheid, spraakzame gezelligheid, lachlust. Fijne kleren en dure capriolen worden beschouwd als louter respectabiliteit, en kieskeurig zijn over beddengoed is hygiëne. Als we zulke dingen op elkaar loslaten, noemen we dat liefde. Zulke liefde ondermijnt de ware liefde. Zulke discretie schaadt echte discretie. Dit soort vriendelijkheid is vol wreedheid, want het zorgt zo voor het lichaam dat de ziel wordt gesmoord. Hoe kan echte liefde het vlees verwennen en de geest verwaarlozen? Wat voor discretie is het om alles aan het lichaam te geven en niets aan de ziel? Is het vriendelijkheid om de dienstmeid te vermaken en de maîtresse te vermoorden? *Bernard van Clairvaux, Apo 16; (CF 1, pp. 52-53.)*

6

Over het openen van de deur gesproken, waarom maakt [de bruid] eerst ruchtbaarheid aan haar handen? Wou ze misschien suggereren met welke handen je moet open doen voor je geliefde, met welke verdienstelijke daden je je moet voorbereiden op de contemplatie van de waarheid? Goed zijn inderdaad handen die geparfumeerd zijn met mirre, die de versterving van het vlees beoefenen, die de laksheid ervan controleren, die de baldadigheid ervan beperken, zodat de ingang breder kan zijn voor de verrukking van het Woord. Beschouwt u deze werken van reguliere observantie niet als druppels mirre, die achtereenvolgens de geest zalven en het vlees in bedwang houden? Denk aan onze waken, vasten, een bescheiden en karig dieet, ruwe stof en zwart brood, vrijelijk uitgevoerde stokslagen, het zingen van psalmen bij het aanbreken van de dag en het stille gebed; hoewel elk gebed met een hartstochtelijke

hartstocht opkomt, is het stille gebed des te hartstochtelijker naarmate de ademhaling van het lichaam de adem van de geest vrijmaakt. Hebben al deze observaties geen mirre over ons uitgegoten als ze elkaar afwisselen? Terecht worden ze vergeleken met mirre, omdat ze de bitterheid van het ongemak aan het vlees toevoegen en de geest kalmeren met de zalf van de toewijding. *Gilbert van Swineshead, SC 42/43:8; (CF 26; p. 523).*

7

Het verlangen naar waarachtig monastiek leven is de eeuwen door op velerlei wijzen werkzaam gebleven. Ook nu nog blijft het de monniken en monialen van de Orde bezielen om met toelag te streven naar levensvernieuwing. Gehoor gevend aan de richtlijnen van het Tweede Vaticaans Concilie leggen zij er zich op toe te komen tot een dieper verstaan van hun oorspronkelijke inspiratie en tegelijk te groeien in overgave aan Gods werking vandaag. Het Generaal Kapittel van 1969 heeft in twee documenten - de *Verklaring over het Cisterciënzerleven* en het *Statuut voor Eenheid en Pluralisme* - opnieuw bevestigd dat de Orde gehecht blijft aan de Regel van Sint-Benedictus, die voor haar de overgeleverde interpretatie van het Evangelie ^[1] is; het heeft richtlijnen aangegeven en wegen geopend om de Regel trouw te beleven in een veranderde wereld. In deze beide documenten immers maakt dit Generaal Kapittel onderscheid tussen enerzijds de zin van de Regel en de fundamentele observaties waaruit de cisterciënzerlevenswijze bestaat en anderzijds die afzonderlijke punten die volgens plaatselijke omstandigheden wijzigingen kunnen ondergaan. *Constituties en statuten OCSO, Inleiding 3*

VIER KORTE OVERWEGINGEN

1

Moeder Gertrude Ikebe (Ajimu)
Geboren: 9 december 1969
Intrede: 23 december 1995
e-mail: gertrude@oct-net.ne.jp

“God is mijn toevlucht”. Deze geheime mantra trok mij naar het monastieke leven. In het besef dat ik zou falen om trouw aan mijzelf te zijn zolang als ik de wegen van de seculiere wereld zou volgen, zocht ik een zeker pad naar mijn echte zelf. Zo, vluchtte ik naar een toevluchtsoord, dat voor mij het klooster was. Maar ik wist toen nog maar weinig dat het leven met ieder aspect een stevig versterkt toevluchtsoord was dat Sint Benedictus voor ons had opgericht door wiens dienstwerk de Heer ons uit het geestelijke Egypte had geleid.

Nu ik ongeveer een kwart eeuw daar heb door gebracht, vraag ik mij af of ik onze levenswijze zo gewoon ben gaan vinden dat ik vergeten ben mij te herinneren dat ik een vluchteling ben die ooit gesmeekt had om te mogen blijven en ooit beloofd had hier te blijven tot aan mijn dood, wat overeenkomstig St. Aelred betekent, “ tot aan de dood van Christus, de Hogepriester, die iedere dag in ons sterft.” Zijn waarschuwing lijkt mij realistisch: “Er zijn velen die tot de steden vluchten uit angst maar er zijn weinigen die in hen volharden zolang als zij dat zouden moeten doen. Zij voelen zich te snel veilig, en als zij reeds vele jaren in het religieuze leven zijn denken zij dat zij volmaakt zijn.”

Toevlucht zoeken in God betekent dagelijks in Christus aan jezelf sterven. De oorspronkelijke oriëntatie bevat reeds de uiteindelijke bestemming. Met deze overtuiging, moeten wij ons toeleggen toevlucht te zoeken in God door middel van ons commitment aan zijn leven, overbodig om te zeggen, zonder enige gedachte over een monastieke carrière.

2.

Broeder Juan Diego Warren (Andes)

Geboren: 28 augustus 1966

Intrede: 15 maart 1991

e-mail: junadiego.ocso@gmail.com

Het hebben van een academische achtergrond in Spaanse literatuur heeft zijn voor- en nadelen wanneer ik de cisterciënzer vaders bestudeer en probeer hun onderrichtingen toe te passen op mijn bekering. Aan de ene kant, begrijp ik dat de vaders, mannen van hun tijd, literatuur uitkozen om een theologische waarheid uit te drukken, en ik kan helemaal hun liefde voor de metafoor en de allegorie aannemen. Aan de andere kant, de soms opbouw van vreemde beelden dagen mijn moderne gevoeligheden uit en dagen mij uit om deze lezing aan de kant te leggen en mij over te geven aan andere activiteiten. Dit was het geval met het toevluchtsoord van Aelred, die zoals hij zegt noch in Egypte noch in het Beloofde Land gevonden kunnen worden (zie 11-13). Maar waar dan wel?

Met een klein geloof en een goede wil was ik in staat om deze provocatie te overwinnen, en ik ben blij dat ik dit gedaan heb. Hoe vaak moet ik opnieuw leren dat mijn krachten niet gericht zijn om de wilde elementen in mijzelf te elimineren, maar om ze te transformeren in een bron van leven en gemeenschap. “Sta op, Petrus, slacht en eet!” Hier motiveert Aelred’s genadevolle interpretatie van de Bijbelse allegorie mij om meer St. Paulus sleutelwoord te aanvaarden hoe deze transformatie effectief wordt: door ons sterven met Christus (zie 9-10). En na Aelred te hebben toegestaan het collectieve geheugen van het doorkruisen van de woestijn met de kinderen van Israël te hebben opgefrist, komt mijn doopgenade van hoop tot leven wanneer hij ons het beeld geeft van de hemelse tabernakels. (19) Dit is echt het werk van een geestelijk vader: het goddelijk woord vernieuwen en mij helpen om een gemeenschappelijke wereld van ervaring op te bouwen met broeders en zusters!

3.

Dom Juan Jose Domingo Falomir (San Isidro/generalaat)

Geboren: 14 juni 1966

Intrede: 3 september 1987

e-mail: juanjose.ocso@gmail.com

Tussen Babylon en Jeruzalem

De jaren van mijn jeugd zijn voorbij; ik leef nu de laatste tien jaar van de leeftijd die bekend staat als volwassenheid. Het is gemakkelijk om de overgang van de tijd te meten; het is echter moeilijk om de ervaring te evalueren. Wat een vreugde om al deze jaren geleefd te hebben – waarvan gezegd wordt dat het de beste zijn van iemands leven- ononderbroken als een cisterciënzer: wat een genade en een verantwoordelijkheid.

De 82ste preek van St. Aelred biedt mij een gelegenheid om het monastieke leven te zien als de weg van Babylon naar Jeruzalem. En wat een moeilijke weg is het, vol gaten, van Babylon's chaotische onenigheid van egoïsme en zonde naar de vrede van Jeruzalem met haar orde en goddelijke zoetheid. Om onze bestemming te bereiken – Jeruzalem – moeten we de kleine toevluchtsoorden leren kennen die in de preek genoemd worden. Hen op een kaart zien is niet genoeg om er van te profiteren; we moeten ze in waarheid binnen gaan en hun eisen in nederigheid accepteren. Het zijn de geestelijke en lichamelijke oefeningen die st. Benedictus ons voorstelt; als je een monnik wilt zijn, zijn ze onontkoombaar.

Het is evident dat wij deze weg niet zonder het licht van de genade kunnen opgaan – noch kunnen wij onszelf achterlaten. De grote bekoring is om te stoppen bij teleurstellende zijwegen en daar stom onze tijd verliezen. Het helpt niet veel om de betekenis van het monastieke leven te kennen en er niet naar te leven; en het is gewoonweg zinloos om alles over haar schoonheid te weten als je niet haar werkelijkheid beleeft. De weg weten is niet genoeg; je moet er met resolute stap op voortgaan. De rest is kaf dat verwaaid in de wind!

4.

Moeder Marie-Pascale Dran (Brialmont)
Geboren: 23 februari 1947
Intrede (Chambarrand): 7 september 1973
e-mail: mpascale.brialmont@skynet.be

Zonder twijfel deze preek van Aelred is niet een van zijn beter bekende, beter gestructureerde, mooiere preken, over het thema van het eer betuigen aan Sint Benedictus. Het onderwerp zijn de toevluchtsoorden bereid door “onze Mozes”. Deze steden, waar de kinderen van Israël hun toevlucht konden vinden in gevallen van bedreiging, zijn evenzeer voor ons bereid – in minder tragische omstandigheden, naar we hopen!

De abdis die mij opnam, met haar lange ervaring van moeilijke en minder moeilijke zusters, liet ons deze toevluchtsoorden zien wanneer zij tot ons als jonge novicen in crisis zei: “Wees daar waar de gemeenschap is!” Dat, echter, was het enige dat we juist wilden vermijden zodat we weg konden lopen van iedereen en konden volharden in de kleine bubbel van bitterheid...

Christian de Chergé en zijn broeders wisten hoe deze toevluchtsoorden te vinden, na het bezoek van de emir op kerstavond 1993: “Na hun vertrek, wat er voor ons overbleef om te doen was leven; twee uur later, de nachtmis te vieren... Onze verlossing was om met al deze dagelijkse realiteiten dag na dag door te gaan.”

Voor ons monniken en monialen, heeft St. Benedictus het dagelijks leven zo gestructureerd dat het ons eenvoudigweg in staat stelt om de gave van ons zelf aan God te belichamen, door de sterkte van het gemeenschapsleven en door de eenvoudige taken van lezen, het officie, handenarbeid, taken die leiden tot de ontmoeting met Hem in het hart van het “ja” van iedere dag.

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in u hebben opgeroepen en die u zou willen onthouden.
2. Als u graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.

3. Als u dit essay wilt delen, kunt u het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com. U wordt vriendelijk verzocht een foto van uzelf mee te sturen met uw volledige naam, de naam van uw klooster, uw geboortedatum, uw intrededatum en uw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Bonpain, René, “Les adaptations et la Règle de saint Benoît ou la double relativité de l’observance,” *Collectanea* 31 (1969), pp 247-264.

Casey, Michael, “Tradition, Interpretation Reform: The Western Monastic Experience,” *American Benedictine Review* 69.4 (2018), pp. 400-429.

Exordium, Unit Eight: “The Value of Austerity”.

Roberts, Augustine, “Spiritual Methods in Benedictine Life, Yesterday and Today,” *CSQ* 10.3/4 (1975), pp. 207-233.

Vuong-Dinh-Lam, Jean, “Les observances monastiques: instruments de la vie spirituelle d’après Gilbert de Hoyland,” *Collectanea* 26 (1964), pp. 170-199.

EPILOOG

Dom Olivier Quenardel (Citeaux)
Geboren: 6 augustus 1946
Intrede: 8 januari 1967
e-mail: abbe@citeaux-abbaye.com

DE CISTERCIENZER TRADITIE

Een schat werd aan ons toevertrouwd, een gave van de Geest voor de kerk en de wereld. Verborgen in de akker van de geschiedenis, ontdekten onze vaders haar meer dan negenhonderd jaar geleden. Om haar te verwerven lieten zij alles achter, zelfs Molesme, een woestijn verkiezend boven een plaats waar zij zich niet volledig vrij voelden om de weg van het evangelie te bewandelen met een verruimd hart.

In vreugde gaan ze op pad
Deze mannen met harten in brand
Om de regel van Benedictus te beleven
Dat was hun wens.

Ze kozen voor de smalle weg
Met Abt Robertus aan het hoofd
Zoals de Geest hen leidde
Naar een nieuwe plaats.

Ze openden een venster
De hemel is neergedaald in het bos
Hun handen bouwden het huis
Voor de armen van Christus.

In de stilte vormden zij
Een plek overvloeiend van liefde
Als Albericus en Stephanus wachten
De broeders zullen komen.

Ze hielden de waakzaamheid in ere
En droegen het gewicht van de dag
Uit beproevingen bloeide de genade op
De boom van Cîteaux

(Franstalige Cisterciënzercommissie, Hymne voor het feest van de heilige stichters)

Deze schat behoort niet aan ons maar ze behoort aan ons om haar vrucht te laten dragen. Ieder monnik, iedere moniale draagt deze verantwoordelijkheid. Iedere gemeenschap, zelfs de laicale uitbreiding die eventueel met haar verbonden is, mag de genade vinden om haar cisterciënzer identiteit te bevestigen en te vernieuwen. Iedere congregatie, iedere Orde brengt een kleur van reflectie voort, een update voor het goed van de grote cisterciënzer familie en haar getuigenis aan het begin van het derde millennium. Daarom kan men zeggen dat onze schat van nature een veelhoek is, overeenkomstig het beeld dat zo dierbaar is voor Paus Franciscus. Het reflecteert het samengaan van vele verscheidenheden die de originaliteit veilig stellen. Niets is verloren, vernietigd of overvloeiend, alles is geconsolideerd. (geïnspireerd door de Apostolische exhortatie van Paus Franciscus, *Evangelii gaudium* par. 236)

Deze schat bevat een inwendige bron: “de levende band van liefde” die de boom van Cîteaux in staat stelde te bloeien gedurende de eeuwen. Het aantal is minder belangrijk dan de vlam. De uitbreiding of het verminderen van haar takken is minder belangrijk dan de volharding in de bekering van het hart. Van pijn naar genade, door elkaar geschud door de storm of vernieuwd door de zon, wij blijven voortgaan.

Maar waar smaakt de vrucht van de liefde het beste? In voorspoed of in onzekerheid, in groei of in afname? God alleen weet het! Het is niet misplaatst om de vraag te stellen of de vrucht van een herontdekte *communio* binnen de grote cisterciënzer familie een betere smaak heeft voor de Christus van Pasen dan die van de mooiste jaren van de gouden eeuw, toen St. Bernardus het Hooglied becommentarieerde, of toen Cîteaux en haar dochterhuizen zich vermenigvuldigden de een na de ander?

De wegen van de Heer zijn niet onze wegen en zijn gedachten zijn niet onze gedachten. *Experientia* heeft in ons wakker gemaakt het elan om samen te komen. Moge de Maagd Maria, onze Vrouwe en Koningin meer dan ooit thuis zijn in onze gemeenschappen, onze Ordes, en onze grotere familie! Meer dan ooit mogen we verenigd zijn met haar om eer te brengen aan God!

*We willen onze oprechte dankbaarheid uitspreken...
aan de vertalers die aan Experientia hebben gewerkt.*

*Het is door hun ijver en vaardigheid
dat dit multiculturele, meertalige project
is gerealiseerd.*

Dank u wel.

Dom Isidoro Anguita Fontecha (Huerta);
Dom Éric Antoine (Aiguebelle);
Zuster Christine Aptel (Val d'Igny);
Zuster Claire Bouttin (Redwoods);
Zuster María Esther Briso-Montiano Gil (Carrizo/Wrentham);
Pater William Dingwall (Spencer);
Broeder Gregory Escardo (Gethsemani);
Zuster Ana Laura Forastieri (Hinojo);
Zuster Maria Gonzalo Crozet)
Zuster Laurence Gouezin (Campénéac);
Zuster Anne Guinard (Valserena);
Zuster Bénédicte Hoen (Val d'Igny);
Dom Roberto de la Iglesia Pérez (Cardeña);
Broeder Eduardo Lattar (Oelenberg/Scourmont);
Zuster Mónica Madera Molina (Esmeraldas);
Pater José Martín (Cardeña);
Pater Thomas McMaster (New Melleray);
Broeder Pascal Ménardi (Neiges);
Dom José Luis Monge (Viaceli);
Broeder Placide Montes Rodriguez (Nový Dvůr);
Zuster Anne Morin (Laval);
Zuster Marie Mouris (Val d'Igny);
Pater Godefroy Raguenet de St Albin (Aiguebelle);

Pater Irénée Rigolot (Timadeuc);
Dom Augustine Roberts (Azul/Hinojo);
Pater Cassian Russell (Conyers);
Dom Bède Stockill (Calvaire);
Pater Mauricio Tavella (Azul);
Pater Julio Wais y Piñeyro (Sobrado).

Vertalingen in andere talen:

Duits: Zuster Maria Magdalena Aust (Maria Frieden);
Italiaans: Zuster Maria Francesca Righi (Valserena);
Portugees: Zuster Teresa Paula Perdigão, OSB (Encontro, Brésil);
Nederlands: coordinated by Dom Bernardus Peeters (Tilburg);
Tsjechisch: coordinated by Dom Samuel Lauras (Nový Dvůr).

Het herlezen van de Franse tekst van Deel I:

Zuster Marcelle Bodson (Brialmont).

Met dank aan de vertalers die meegewerkt hebben aan de Nederlandse vertaling van zowel Deel I als II van dit programma Experientia

br. Alberic – Schiermonnikoog

Zr. Benedict – Arnhem

br. Daniel – Westvleteren

zr. Rebecca – Klaarland

br. Bernardus - Tilburg